

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης

Σχολή Επαγγελματιών Υγείας & Πρόνοιας

Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Κίνητρα επιλογής επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας- Συγκριτική μελέτη των απόψεων φοιτητών/φοιτητριών τμήματος Κοινωνικής Εργασίας Τ. Ε. Ι. Κρήτης και τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Δρ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2008

Ευχαριστώ πολύ την θεία μου Αναστασία, χωρίς την οποία η εργασία αυτή δεν θα είχε πραγματοποιηθεί. Επίσης ευχαριστώ την οικογένειά μου και ιδιαίτερα τον αδελφό μου για τις ώρες που αφιέρωσαν, ώστε να με βοηθήσουν. Το σύντροφό μου και τους φίλους, που με στήριζαν σε δύσκολες στιγμές. Επιπλέον ένα μεγάλο ευχαριστώ στην κ. Παπαδάκη για την αστείρευτη υπομονή της, τις γνώσεις της και τον τρόπο που χειρίστηκε τα όποια προβλήματα προέκυψαν. Τέλος ευχαριστώ τα τμήματα Κοινωνικής Διοίκησης Πανεπιστημίου Κομοτηνής και Κοινωνικής Εργασίας Τ.Ε.Ι. Κρήτης για τη συνεργασία και κυρίως τους φοιτητές/τριες που συμμετείχαν στην έρευνα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	7
1.1 Ορισμός επιλογής επαγγέλματος	7
1.2 Παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος	8
➤ Οικογένεια	9
➤ Φύλο	10
➤ Ταξική ένταξη του ατόμου	12
➤ Αξίες	12
➤ Εκπαιδευτικό σύστημα	13
➤ Κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	15
2.1 Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση μέσω του ενιαίου λυκείου	15
➤ Η εισαγωγή στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση από το 1997 έως το 2001	15
➤ Το Πρόγραμμα Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης	17
➤ Η εισαγωγή μετά το 2002	17
➤ Η εισαγωγή μετά το 2004	19
2.2 Η εισαγωγή στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω των Τεχνολογικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων.	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΒΑΣΙΚΗ ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ Τ. Ε. Ι. ΚΡΗΤΗΣ	21
3.1 Βασική δομή προγράμματος σπουδών τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης	21
➤ Πρόγραμμα Σπουδών	22
➤ Διδακτορικό Επίπεδο Σπουδών	
3.2 Βασική δομή σπουδών Τ.Ε.Ι. Κοινωνικής Εργασίας Ηρακλείου Κρήτης	23
➤ Στόχος Προγράμματος Σπουδών	24
➤ Δομή και διάρθρωση του Προγράμματος	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Τ.Ε.Ι. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ.	27
4.1 Επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης	27
4.2 Επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων τμήματος κοινωνικής εργασίας Τ. Ε. Ι. Ηρακλείου Κρήτης.	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΠΡΟΤΕΡΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ	30
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	34
6.1. Σκοπός της έρευνας	34
6.2. Ερευνητικά ερωτήματα	34
6.3. Δείγμα	37
6.4. Ερευνητικό εργαλείο	37
6.5. Τρόπος συλλογής στοιχείων	38
6.6. Στατιστική ανάλυση	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	39
7.1 Περιγραφική στατιστική για το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	39
i. Κοινωνικοοικονομικό επίπεδο φοιτητών	39
ii. Η διαδικασία εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα κοινωνικής εργασίας	41
iii. Οι λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα κοινωνικής εργασίας και η ταύτισή τους με τις σπουδές και το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας	48
iv. Προσδοκίες οικογένειας	49
v. Διερεύνηση αξιών	50
vi. Βασικά ευρήματα για τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης	51
7.2 Περιγραφική στατιστική για το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	56
i. Κοινωνικοοικονομικό επίπεδο φοιτητών	57
ii. Η διαδικασία εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης	58
iii. Οι λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και η ταύτισή τους με τις σπουδές και το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας	65
iv. Προσδοκίες οικογένειας	67
v. Διερεύνηση αξιών	67
vi. Βασικά ευρήματα για τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Κομοτηνής.	72
7.3 Τεστ σημαντικότητας	75
i. Αποτελέσματα του χ^2 για τους φοιτητές Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης	75
ii. Βασικά ευρήματα του χ^2 για τους φοιτητές από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης	78
iii. Αποτελέσματα του χ^2 για τους φοιτητές Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	79
iv. Βασικά ευρήματα του χ^2 για τους φοιτητές από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	82
v. Αποτελέσματα του χ^2 για τη σύγκριση των φοιτητών Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής και των φοιτητών Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	84
vi. Βασικά ευρήματα του χ^2 για τη σύγκριση των φοιτητών/τριων Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής και των φοιτητών/τριων Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	92
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	95
i. Κοινωνικοοικονομικό επίπεδο φοιτητών	95
ii. Σχέση συστήματος εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και τμήματος όπου εισήχθησαν οι φοιτητές/τριες	97
iii. Οι λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης και η ταύτισή τους με τις σπουδές και το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας	101
iv. Προσδοκίες οικογένειας	103
v. Διερεύνηση αξιών	103
vi. Προτάσεις	104
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	106

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Ερωτηματολόγιο προς τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης	109
2. Ερωτηματολόγιο προς τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	115
3. Αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης	121
4. Αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	123

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εκπαίδευση έχει υποστηριχτεί πως διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην επαγγελματική επιλογή των ατόμων. Ανάλογα με το εκπαιδευτικό τους επίπεδο τα άτομα οδηγούνται σε διαφορετικά επαγγέλματα. Συχνά δε τα επαγγέλματα αυτά δεν ενδιαφέρουν καθόλου τα άτομα ή δε γνωρίζουν καν επαρκώς το περιεχόμενό τους (Κασιμάτη,1998).

Αν η Κοινωνική Εργασία αποτελεί ή όχι ουσιαστική επιλογή των φοιτητών/τριών καθώς και οι λόγοι που τους οδήγησαν σε αυτή την επιλογή είναι σημαντικά στοιχεία για όσους ασχολούνται με την εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών. Τα κίνητρα με βάση τα οποία οι φοιτητές/τριες οδηγήθηκαν στο εν λόγω επάγγελμα επηρεάζουν την απόδοσή τους αφ' ενός στα μαθήματα και αφ' ετέρου μακροπρόθεσμα στην άσκηση του επαγγέλματος.

Πέρα δε τούτων επικρατεί η άποψη πως τα τμήματα των Τ. Ε. Ι. αποτελούν κυρίως επιλογή για άτομα με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό προφίλ με ελάχιστες εναλλακτικές δυνατότητες για κοινωνική ανέλιξη (Κασιμάτη,1998). Ενδιαφερόμαστε λοιπόν να διερευνήσουμε πιθανές διαφοροποιήσεις των φοιτητών/τριων Κοινωνικής Εργασίας σε ένα τμήμα Τ. Ε. Ι. και σε ένα Α. Ε. Ι..

Η συγκεκριμένη εργασία διερευνά τα κίνητρα επιλογής του επαγγέλματος Κοινωνικής Εργασίας. Πιο αναλυτικά το κείμενό μας περιλαμβάνει:

- Αναφορά στις θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί σχετικά με την επιλογή επαγγέλματος,
- Περιγραφή του συστήματος εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση από το 1997 έως το 2004,
- Πληροφορίες για τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας του Τ. Ε. Ι. Κρήτης και της Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής,
- Αναφορά στα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης
- Ανασκόπηση προηγούμενων ερευνών όσον αφορά στους παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας,
- Τέλος παρατίθενται οι στόχοι και η μεθοδολογία της έρευνας καθώς και τα αποτελέσματά της και τα συμπεράσματα.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα ασχοληθούμε αρχικά με την ερμηνεία του όρου «επιλογή επαγγέλματος» και εν συνεχεία θα αναφερθούμε αναλυτικά στους παράγοντες που ενδεχομένως επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος.

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Χρησιμοποιούμε τον όρο «επιλογή επαγγέλματος» για να εκφράσουμε τις διαδικασίες που ακολουθεί το άτομο για την είσοδό του στην αγορά εργασίας καθώς και τις αλλαγές που ενδεχομένως πραγματοποιούνται στην πορεία. Μέσα όμως σε αυτόν τον ορισμό περιλαμβάνονται διαφορετικές καταστάσεις όπως: οι επιθυμίες του ατόμου με την προϋπόθεση ότι διαθέτει τα απαραίτητα εφόδια, οι επιδιώξεις του και εν τέλει το επάγγελμα στο οποίο καταλήγει (Roe 1956, στο Κασιμάτη 1998).

Όσον αφορά στην επιλογή επαγγέλματος έχουν διατυπωθεί διάφορες θεωρήσεις. Σύμφωνα με τον Watson (1995) μεγάλο μέρος της βιβλιογραφίας αναφέρεται στην ψυχολογική πλευρά της επαγγελματικής επιλογής εξετάζοντας πως αναπτύσσεται το άτομο και πως περνά από διάφορα στάδια καθώς αναπτύσσει την αυτοαντίληψη, τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντά του. Δύο σημαντικοί εκπρόσωποι των θεωρήσεων αυτών είναι ο Ginzberg και ο Super (Κασιμάτη 1998).

Ο Ginzberg (1951 στο Papadaki, 1999) με τον όρο επαγγελματική επιλογή αναφέρεται στη συνολική διαδικασία που ακολουθεί το άτομο για να αποκτήσει τα επαγγελματικά του προσόντα διευκρινίζοντας πως η επιλογή εξαρτάται αφ' ενός από τις προτιμήσεις του ατόμου και αφ' ετέρου από δομικούς παράγοντες που το άτομο συνήθως δε δύναται να ελέγξει. Υποστηρίζει επιπλέον πως η επιλογή επαγγέλματος συμβαίνει σε συγκεκριμένα στάδια και χαρακτηρίζεται από μια σειρά συμβιβασμών που πραγματοποιεί το άτομο μεταξύ των επιθυμιών και των δυνατοτήτων του.

Ο Super (1951 στο Κασιμάτη, 1998) αναφέρει πως το άτομο επιλέγοντας κάποιο επάγγελμα ουσιαστικά εκφράζει την αυτοαντίληψή του. Θεωρεί πως το άτομο προτιμά επαγγέλματα μέσα από τα οποία μπορεί να εκφραστεί, να χρησιμοποιήσει τα ταλέντα και τις επιδεξιότητές του. Η διαδικασία της επιλογής επαγγέλματος φαίνεται λοιπόν να είναι μια διαδικασία διαμόρφωσης, έκφρασης και εφαρμογής της αυτοαντίληψης.

Μια πιο κοινωνιολογική προσέγγιση είναι αυτή του Musgrave (1967 στο Κασιμάτη, 1998). Σύμφωνα με αυτή το άτομο περνά από διάφορα στάδια κοινωνικοποίησης: α) την κοινωνικοποίηση μέσα στην οικογένεια, στο σχολείο και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, β) την κοινωνικοποίηση κατά την είσοδο στην αγορά εργασίας και γ) την κοινωνικοποίηση

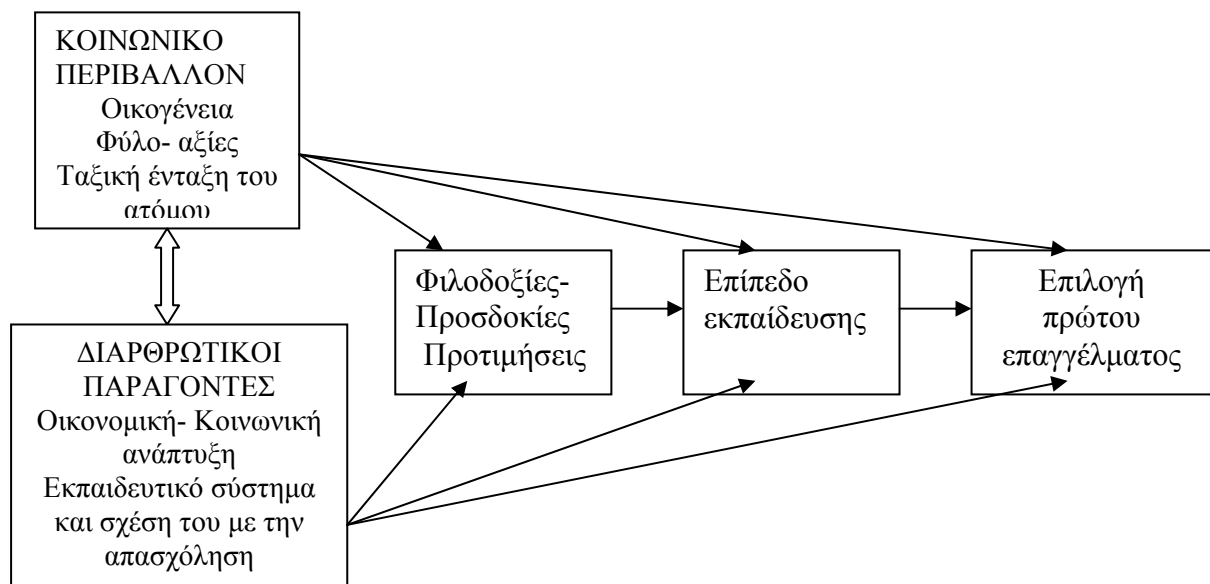
μέσα στην εργασία. Κατά τα στάδια αυτά το άτομο υιοθετεί διάφορους ρόλους μέσα από τους οποίους αποκομίζει τα απαραίτητα προσόντα για την επιλογή επαγγέλματος.

Σύμφωνα με την Κασιμάτη (1998) ο πιο σημαντικός εκπρόσωπος της κοινωνιολογικής προσέγγισης είναι ο Roberts. Ο Roberts (1968 στο Κασιμάτη, 1998) υποστηρίζει ότι τα άτομα δεν επιλέγουν ουσιαστικά επάγγελμα, αλλά ακολουθούν ό,τι είναι διαθέσιμο σε αυτά ανάλογα με την κοινωνική τους τάξη, το εκπαιδευτικό τους επίπεδο και τα προσόντα τους. Γι' αυτό και οι διάφορες κοινωνικές τάξεις δεν έχουν ίδιο βαθμό πρόσβασης στα διάφορα επαγγέλματα. Αποδίδει ιδιαίτερη σημασία «στις κοινωνικές διαρθρώσεις, τις οποίες θεωρεί «υπεύθυνες» για τη δημιουργία των επαγγελματικών φιλοδοξιών, αλλά και για τις ευκαιρίες υλοποίησής τους.» (Κασιμάτη, 1998:σελ.41) .

Στο πλαίσιο αυτό των κοινωνιολογικών θεωρήσεων ανήκει και ο Blau (1994), σύμφωνα με τον οποίο η επιλογή επαγγέλματος μπορεί να κατανοηθεί μελετώντας την ανάπτυξη της προσωπικότητας σε συνάρτηση με τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που επικρατούν. Άρα η κοινωνική διάρθρωση επηρεάζει αφ' ενός την ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου και αφ' ετέρου τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες μέσα στις οποίες υλοποιείται η επιλογή.

1.2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Η Κασιμάτη (1998) υποστηρίζει πως οι μεταβλητές που επηρεάζουν την επιλογή επιπέδου εκπαίδευσης και επαγγέλματος μπορούν γενικά να διακριθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες: α) παράγοντες που ανήκουν στο κοινωνικό περιβάλλον του ατόμου και β) διαρθρωτικοί παράγοντες που σχετίζονται με τις κοινωνικές δομές. Προσθέτει δε ότι η σχέση μεταξύ των μεταβλητών αυτών, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 1, είναι αιτιατή.



Διάγραμμα 1: Μοντέλο διαδικασίας της επιλογής του πρώτου επαγγέλματος (Κασιμάτη, 1998)

➤ **Οικογένεια**

Η πρόοδος της εκβιομηχάνισης είχε εκτός των άλλων σαν αποτέλεσμα τη σταδιακή αφαίρεση από την οικογένεια του εκπαιδευτικού της ρόλου. Εντούτοις το σχολείο δεν μπορεί να αναλάβει εξολοκλήρου τα εκπαιδευτικά καθήκοντα της οικογένειας. Ακόμη και μετά την έναρξη του σχολείου το παιδί συνεχίζει να επηρεάζεται σημαντικά από τους γονείς του, από τη συμπεριφορά και τις στάσεις τους (Banks, 1987).

Ιδιαίτερα όσον αφορά στην ελληνική οικογένεια οι γονείς καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τις επιλογές των παιδιών τους, καθώς κυριαρχούν στην οργάνωση της ζωής τους γενικά (Κασιμάτη, 1998). Μια σχετική έρευνα σε εργαζομένους στο βιομηχανικό τομέα (Κασιμάτη, 1998) επιβεβαιώνει τον ισχυρισμό αυτό. Μόνο το 5% των γονέων απάντησαν πως θα επέτρεπαν στα παιδιά τους την ελεύθερη επιλογή επαγγέλματος. Όλοι οι υπόλοιποι βλέποντας τα παιδιά τους ως προέκταση του εαυτού τους ανέμεναν η επιλογή των παιδιών να βελτιώσει τη δική τους αυτοαντίληψη.

Πέρα από αυτό συχνά επικρατεί μια οικογενειακή παράδοση σε ορισμένα επαγγέλματα κυρίως ελεύθερα που επίσης περιορίζει τις επιλογές των παιδιών. Η συμπεριφορά και οι στάσεις των γονέων είναι τέτοιες, ώστε τα παιδιά να ακολουθήσουν το εκάστοτε οικογενειακό επάγγελμα ανεξάρτητα από τις δικές τους προτιμήσεις (Κασιμάτη, 1998)

Ένα άλλο σημαντικό σημείο σε σχέση με την επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος είναι η γονική ενθάρρυνση (Banks, 1987). Μια μελέτη των Sewell και Shah (1957 στο Banks, 1987) υπέδειξε ότι, όπου η γονική ενθάρρυνση ήταν χαμηλού επιπέδου σχετικά λίγοι μαθητές σκόπευαν να συνεχίσουν σε κάποιο κολέγιο. Αντίθετα, όπου η γονική ενθάρρυνση ήταν σημαντική το ποσοστό των μαθητών που είχε σκοπό να πάει σε κολέγιο ήταν αυξημένο ακόμα κι όταν το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της οικογένειας ήταν χαμηλό.

Μία άλλη παράμετρος είναι η κοινωνικοοικονομική κατάσταση της οικογένειας, αφού αυτή καθορίζει κατά μία έννοια την υλοποίηση ή μη των επιλογών των παιδιών (Κασιμάτη, 1998). Υπάρχει άλλωστε στενή σχέση μεταξύ υλικής στέρησης και τρόπου ζωής της οικογένειας σαν σύνολο. Η φτώχεια μπορεί να μην επιτρέπει στα παιδιά να παραμείνουν στο σχολείο, καθώς είναι απαραίτητο να εργαστούν ή να καταστήσει δύσκολη την πληρωμή εξόδων για την εκπαίδευση των παιδιών(π. χ. αγορά βιβλίων, παιχνιδιών) (Banks, 1987).

➤ **Φύλο**

Σύμφωνα με την Bradley(1989) ο διαχωρισμός των δύο φύλων στην απασχόληση αποτελεί θεμελιώδες χαρακτηριστικό της εργασίας. Η χαρακτηριστική κατάσταση των γυναικών μέσα στο σπίτι λειτουργεί ως μειονέκτημα για αυτές και στην επιλογή επαγγέλματος αλλά και στους στόχους που επιθυμούν να υλοποιήσουν μέσω της εργασίας.

Η γυναικεία απασχόληση δείχνει να ακολουθεί ένα πρότυπο εργασίας που διακόπτεται από περιόδους για το μεγάλωμα των παιδιών και χαρακτηρίζεται από εργασίες ημιαπασχόλησης, ώστε να μπορούν παράλληλα να ασχοληθούν με τις δουλειές του σπιτιού.

Αυτές οι συνθήκες αιτιολογούν εν μέρει γιατί οι γυναίκες περιορίζονται σε «κατώτερα» επαγγέλματα σε σύγκριση με τους άνδρες (Liff,1984).

Σύμφωνα με τον Watson(1995) μέσω της κοινωνικοποίησης στο σπίτι και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον το άτομο εξασφαλίζει πληροφορίες για την αξιολόγηση των διαφόρων επαγγελμάτων καθώς και για το ποια επαγγέλματα είναι κατάλληλα ανάλογα με το φύλο του.

Η Dryler (1998 στο Papadaki, 1999) πιστεύει ότι δύο είναι οι πιο σημαντικές κοινωνιολογικές θεωρίες που εξηγούν τη διαδικασία κοινωνικοποίησης του φύλου. Η πρώτη είναι η κοινωνική θεωρία της μάθησης (Bandura 1977) και η δεύτερη η γνωστική αναπτυξιακή θεωρία (Kohlberg 1966 στο Papadaki, 1999). Και οι δύο υποστηρίζουν πως τα παιδιά θεωρούν τους γονείς τους πρότυπα και μιμούνται τη συμπεριφορά τους καθώς και τη συμπεριφορά άλλων ενηλίκων. Η διαφορά τους έγκειται στο γεγονός ότι η μεν κοινωνική θεωρία της μάθησης ισχυρίζεται ότι τα παιδιά υιοθετούν τη συμπεριφορά του γονέα με το ίδιο φύλο γιατί ενθαρρύνονται προς αυτό, η δε γνωστική αναπτυξιακή θεωρία υποστηρίζει, ότι τα παιδιά επιλέγουν μόνο τους ποιόν γονέα θα μιμηθούν και μάλιστα επιλέγουν το γονέα του ίδιου φύλου (Papadaki, 1999).

Από την άλλη μεριά οι Reskin και Padavic (1994) απορρίπτουν τις κοινωνιολογικές εξηγήσεις και υποστηρίζουν ότι τα άτομα επηρεάζονται περισσότερο από τις ευκαιρίες, τις ανταμοιβές και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν ως ενήλικες παρά από εμπειρίες της παιδικής ηλικίας.

Ο διαχωρισμός των ρόλων σε ανδρικούς και γυναικείους δεν δηλώνει καταμερισμό εργασίας ίσης βαρύτητας, αντίθετα δηλώνει μια ιεραρχική διαβάθμιση επαγγελματικών ρόλων όπου η ανδρική εργασία έχει μεγαλύτερη επίδραση στους κοινωνικούς μετασχηματισμούς ενώ η γυναικεία θεωρείται υποβοηθητική, συμπληρωματική και έχει περιορισμένη σημασία στις κοινωνικές μετεξελίξεις. (Κασιμάτη, 1982 στο Κασιμάτη 1998).

➤ *Ταξική ένταξη ατόμου*

Σύμφωνα με την Κασιμάτη (1998) τα άτομα διαμορφώνουν τις επιθυμίες, τις προσδοκίες και τις επιλογές τους σε σημαντικό βαθμό μέσα από το κοινωνικό πλαίσιο που τους παρέχει η κοινωνικοοικονομική τους θέση. Επισημαίνει δε τρία σημεία που σχετίζονται με τον ισχυρισμό αυτό:

- i. Οι διάφορες κοινωνικές τάξεις πρεσβεύουν διαφορετικές κοινωνικές αξίες όσον αφορά στην επαγγελματική ζωή. Οι διαφορετικές εμπειρίες ζωής και εργασίας των εργαζόμενων τάξεων, υποστηρίζει ο Banks (1987) φαίνονται στις αντιλήψεις τους για την εργασία καθώς και για όλες τις πτυχές της ζωής τους. Για παράδειγμα η εργατική τάξη προσδίδει ιδιαιτέρως περισσότερη αξία στην ασφάλεια και τη μονιμότητα που μπορεί να προσφέρει ένα επάγγελμα σε σχέση με την ανώτερη τάξη.

- ii. Υπάρχει διαφοροποίηση στην πρόσβαση των διαφόρων κοινωνικών τάξεων στις διάφορες βαθμίδες. Τα εκπαιδευτικά συστήματα είναι «ταξικά» επιλεκτικά, καθώς ουσιαστικά αναπαράγουν την υπάρχουσα κοινωνική δομή (Κασιμάτη,1998). Σύμφωνα με τους Κάτσικα και Καββαδία (1996) η φτώχεια οδηγεί συνήθως τα άτομα να διακόψουν πρόωρα την εκπαιδευτική διαδικασία αποκτώντας εκπαίδευση χαμηλού επιπέδου. Ο Bourdieu (1964,στο Λαμπίρη – Παναγιωτόπουλος, 1994) υποστηρίζει ότι οι προνομιούχες τάξεις είναι «κληρονόμοι» ενός πολιτιστικού κεφαλαίου που τους επιτρέπει να ανταποκριθούν με άνεση στις πολιτισμικές απαιτήσεις του σχολείου και του πανεπιστημίου γεγονός που καθιστά σε μειονεκτική θέση την εργατική τάξη εξαιτίας πολιτισμικών στοιχείων, όπως η γλώσσα που χρησιμοποιεί. Έρευνα στην περιοχή των Αθηνών, σε μαθητές γενικών λυκείων, έδειξε ότι 79% των μαθητών λυκείου φιλοδοξούσε να επιτύχει στο πανεπιστήμιο. Όμως, ένα χρόνο μετά την αποφοίτησή τους από το λύκειο, μόνο 32% είχε επιτύχει στα Α.Ε.Ι. Η φιλοδοξία ήταν εντονότερη μεταξύ των παιδιών των διευθυντικών στελεχών από ό,τι μεταξύ των παιδιών με γονείς εργάτες και τεχνίτες. Τα παιδιά των ανώτερων διοικητικών και διευθυντικών στελεχών είχαν σχεδόν τετραπλάσιο ποσοστό επιτυχίας σε Α.Ε.Ι. από ό,τι τα παιδιά των εργατών και τεχνιτών. Τα παιδιά των εργατών κατάφεραν να εισαχθούν κυρίως σε Τ.Ε.Ι. Περίπου 10% κατέληξε να φοιτά σε κέντρα ελεύθερων σπουδών. Εκείνοι που επέλεξαν να σπουδάσουν στο εξωτερικό, προέρχονταν κυρίως από οικογένειες με γονείς ελεύθερους επαγγελματίες, επιχειρηματίες ή διευθυντικά στελέχη (Ψαχαρόπουλος,1989 στο Βίκη & Παπάνης,2007) Είναι φανερό ότι υπάρχει ανισότητα όσον αφορά την είσοδο των εφήβων στα πανεπιστήμια, η οποία σχετίζεται με το επάγγελμα των γονέων και περισσότερο του πατέρα. Οι νέοι που οι γονείς τους είναι πιο εύποροι και περισσότερο μορφωμένοι έχουν μεγαλύτερο ποσοστό αντιπροσώπευσης στο φοιτητικό πληθυσμό. Οι νέοι των οποίων ο πατέρας ασκεί ελεύθερο επιστημονικό επάγγελμα, έχουν περισσότερες πιθανότητες να σπουδάσουν στο πανεπιστήμιο από ό,τι οι νέοι των οποίων ο πατέρας είναι γεωργός ή εργάτης (Φραγκουδάκη,1985 Πυργιωτάκης,1986 Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη,1995 Κασιμάτη,1998)
- iii. Οι διάφορες κοινωνικές τάξεις παρουσιάζουν διαφορές ως προς τις ευκαιρίες για να συνδέσουν την εκπαίδευσή τους με την ενεργό επαγγελματική ζωή. Γνωστή μελέτη στην Ευρώπη υπέδειξε πως η «αξία» του διπλώματος ενισχύεται ανάλογα με την κοινωνική προέλευση του ατόμου, όπου ως κοινωνική προέλευση εννοούμε τις διασυνδέσεις, την κοινωνική γνώση, τις κοινωνικές σχέσεις και την ικανότητα να αξιοποιήσει κανείς τις σχέσεις αυτές. (Πεσματζόγλου, 1987 στο Κάτσικας-Καββαδίας, 1996). Σύμφωνα με τον Τσουκαλά (1986, στο Κασιμάτη,1998) άτομα προερχόμενα από ανώτερα κοινωνικά στρώματα επιλέγουν επαγγέλματα ελεύθερα (π.

χ. γιατρός ή δικηγόρος) ή καταλαμβάνουν θέσεις δημόσιας διοίκησης με γόητρο και κύρος. Αντίθετα άτομα από χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα επιλέγουν μισθωτή εργασία στο δημόσιο κυρίως τομέα με σκοπό την επαγγελματική εξασφάλιση και την κοινωνική ανέλιξη.

➤ **Αξίες**

Οι κοινωνικές αξίες είναι τα στοιχεία που συντελούν στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς του ατόμου και επηρεάζουν τις επιλογές του και τον τρόπο δράσης του μέσα στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Οι αξίες λοιπόν που προσβέβει ένα άτομο αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της επιλογής επαγγέλματος (Κασιμάτη, 1998).

Σύμφωνα με τον Rosenberg(1957 στο Papadaki, 1999) οι φοιτητές που έχουν ανθρωποκεντρικές αξίες προσανατολίζονται προς επαγγέλματα που σχετίζονται με τη φροντίδα, όπως η κοινωνική εργασία. Από την άλλη μεριά φοιτητές με αξίες όπως η καλή αμοιβή και το κοινωνικό γόητρο στρέφονται προς τις επιχειρήσεις και όσοι θεωρούν πιο σημαντική αξία την αυτοέκφραση επιλέγουν επαγγέλματα καλλιτεχνικής φύσης. Οι «ενδογενείς» αξίες δείχνουν ταύτιση με το περιεχόμενο εργασίας· όταν ο εργαζόμενος έχει ενδογενή προσανατολισμό εργασίας δίνει προτεραιότητα στο περιεχόμενο εργασίας. Όταν ο εργαζόμενος έχει «εξωγενή» προσανατολισμό εργασίας, δίνει προτεραιότητα σε συνθήκες εργασίας όπως ο μισθός, οι δυνατότητες προαγωγής, το κοινωνικό κύριος κλπ. Ο διαχωρισμός ανάμεσα σε ενδογενείς και εξωγενείς διαστάσεις εργασίας έγινε από τον Herzberg (1959 στο Papadaki, 2005).

Τις αξίες βέβαια των ατόμων θα πρέπει πάντα να τις εξετάζουμε σε συνάρτηση με την κοινωνική τάξη του ατόμου, καθώς είναι αλληλέγγυες και ενδεχομένως ταυτίζονται με το χαρακτήρα των ατόμων, το κοινωνικό περιβάλλον, τις συνθήκες και τα προβλήματα που επικρατούν (Κασιμάτη, 1998).

Επιπλέον ο Watson (1995) υποστηρίζει πως αναφορικά με τις αξίες του ατόμου ενέχεται πάντα ο κίνδυνος να υπερεκτιμηθούν ως καθοριστικός παράγοντας που οδηγεί στην επιλογή επαγγέλματος. Τονίζει δε πως είναι εξίσου πιθανό οι ερωτώμενοι σε έρευνες να δηλώνουν ως πιο σημαντικές τις αξίες που θεωρούν ότι «αρμόζουν» στο επάγγελμά τους, στο οποίο οδηγήθηκαν από τις υπάρχουσες ευκαιρίες καθώς και τις επιδράσεις της κοινωνικής τους τάξης, της οικογένειας, της εκπαίδευσης και των λοιπών παραγόντων.

➤ **Εκπαιδευτικό σύστημα**

Ένας παράγοντας που επηρεάζει σημαντικά τη σχολική επίδοση (άρα μακροπρόθεσμα και την επαγγελματική επιλογή) είναι το ίδιο το σχολείο. Θα πρέπει να λειτουργεί παρέχοντας όμοιες δυνατότητες σε όλους τους μαθητές ανεξάρτητα από την κοινωνική και οικονομική τους θέση ή οποιαδήποτε άλλη διαφορά (Παπαδόπουλος, 1999).

Αντίθετα η ισότητα ευκαιριών πρόσβασης κυρίως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση υπάρχει σε θεωρητικό επίπεδο στη χώρα μας. Το εκπαιδευτικό σύστημα δεν παρέχει ίσες

ευκαιρίες κοινωνικής ανέλιξης στα άτομα διαφορετικών τάξεων (Κασιμάτη,1998).Οι σχολικοί μηχανισμοί ευνοούν κάποιους να συνεχίσουν την άνοδό τους στις διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες και κάποιους άλλους να στραφούν σε διαφορετικά εκπαιδευτικά δίκτυα ή να εγκαταλείψουν την προσπάθεια. Το παράδοξο είναι πως τα άτομα που κυρίως φθάνουν στα πανεπιστήμια προέρχονται από συγκεκριμένες κοινωνικές τάξεις. Με άλλα λόγια άτομα προερχόμενα από προνομιούχες τάξεις διευκολύνονται στην πρόσβασή τους στην ανώτερη εκπαίδευση, ενώ οι μη προνομιούχοι διατηρούν τα χαρακτηριστικά εκείνα που τους κατατάσσουν στις κατώτερες κοινωνικές τάξεις (Κασιμάτη,1998).Πρόκειται για ανακύκλωση ή αναπαραγωγή κοινωνικών χαρακτηριστικών κατά την οποία καταλυτικό ρόλο παίζει το σχολείο (Κυρίδης 1997).

Η εκπαίδευση επίσης είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εργασία, αφού ο πρωταρχικός της σκοπός είναι να προετοιμάσει τα άτομα για το επάγγελμα που θα ασκήσουν ως ενήλικα μέλη της κοινωνίας. Ιδίως λόγω της ανάπτυξης της βιομηχανίας μετά τη βιομηχανική επανάσταση δημιουργήθηκε πλήθος θέσεων εργασίας που απαιτούσαν εξειδίκευση. Έτσι όλο και περισσότερα άτομα άρχισαν να αναζητούν πρόσβαση στα πανεπιστημιακά ιδρύματα με κίνητρο κυρίως την κοινωνική τους ανέλιξη μέσω της ανώτατης εκπαίδευσης. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το ότι το κράτος είναι ο κύριος εργοδότης των αποφοίτων των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων μετέτρεψε την απόκτηση ενός πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης σε σκοπό ζωής για τα άτομα, φαινόμενο που μπορεί να ονομαστεί «εκπαιδευτικός φετιχισμός» (Κυρίδης,1997).

Τέλος σύμφωνα με την Κασιμάτη (1998) για διάφορους λόγους διαρθρωτικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς μεγάλο ποσοστό ατόμων καταλήγει να σπουδάσει ένα συναφές ή και διαφορετικό επάγγελμα από αυτό που επιθυμεί εξαιτίας του συστήματος εκπαίδευσης γενικά και εισαγωγής στην τριτοβάθμια ειδικότερα. Το ακαδημαϊκό έτος 1986-87 υπήρχαν 155.120 υποψήφιοι για 45.155 θέσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, ποσοστό που ανέρχεται περίπου στο 29% εξ όσων επιθυμούν τη φοίτησή τους σε Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Αυτό το ποσοστό σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας έχει πια ανέβει κι ανέρχεται περίπου στο 69% εξ' όσων επιθυμούν την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθώς το ακαδημαϊκό έτος 2006- 2007 υπήρχαν 99.873 υποψήφιοι για 65.941 θέσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Παρ' όλα αυτά παρατηρούμε πως η αύξηση δεν οφείλεται μόνο στην αντίστοιχη αύξηση των θέσεων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αλλά και στη μείωση των υποψηφίων.

➤ **Κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη**

Το επίπεδο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης μιας χώρας καθώς και οι συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας και αντανακλούν στην προσφορά και τη ζήτηση των επαγγελματιών, διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό τις επαγγελματικές επιθυμίες των ατόμων. Για να επιλέξει κάποιο επάγγελμα το άτομο είναι λογικό να λάβει υπόψη του πέρα από τα

ενδιαφέροντά του και τα ταλέντα του, τη θέση και την εξέλιξη του εν λόγω επαγγέλματος στο χώρο εργασίας (Κασιμάτη,1998).

Πιο συγκεκριμένα η Κασιμάτη(1998) εξηγεί πως η κατάσταση πλήρους απασχόλησης, που συναντάται σε αρκετές οικονομίες κατά τη διαδικασία της ανάπτυξής τους, ευνοεί τα άτομα, ώστε να ακολουθήσουν τις προσωπικές επιλογές τους. Αντίθετα η ανεργία λειτουργεί ανασταλτικά, καθώς αφ' ενός αποθαρρύνει τα άτομα να επιλέξουν κάποιο επάγγελμα που είναι κορεσμένο, αφ' ετέρου τα αναγκάζει ακόμα κι αν έχουν ήδη επιλέξει επάγγελμα να εργαστούν σε κάποιον άλλο τομέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στο κεφάλαιο αυτό θα αναφερθούμε στην εισαγωγή στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω Ενιαίου Λυκείου και μέσω των Τεχνολογικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων για την περίοδο από το 1997 έως και το 2004. Εστιάζουμε σε αυτήν την περίοδο μια και οι ερωτώμενοι στην παρούσα έρευνα εισήχθησαν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όταν ήταν σε ισχύ τα μέτρα για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση που θα αναφερθούν παρακάτω.

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

➤ Η εισαγωγή στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση από το 1997 έως το 2001

Από το 1997, η τότε κυβέρνηση, αποφάσισε να προβεί σε αλλαγές όσον αφορά το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Α.Ε.Ι.- Τ.Ε.Ι.). Η αλλαγή είχε ως στόχο την βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και των κριτηρίων εισαγωγής. Με τις μεταρρυθμίσεις γίνεται μια προσπάθεια ώστε οι μαθητές να στηρίζονται στις γνώσεις τους μέσα από κριτική σκέψη κι όχι μέσω της «παπαγαλίας». Επιπλέον το καινούριο σύστημα δίνει βαρύτητα στους προφορικούς βαθμούς των μαθητών σε συνδυασμό με τις γραπτές τους εξετάσεις, γεγονός που το καθιστά πιο δίκαιο από το σύστημα των δεσμών.

Σύμφωνα με το Νόμο 2525/1997 σκοπός του Ενιαίου Λυκείου είναι:

- α) η παροχή γενικής παιδείας υψηλού επιπέδου,
- β) η ανάπτυξη των ικανοτήτων, της πρωτοβουλίας, της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών,
- γ) η προσφορά στους μαθητές των απαραίτητων γνώσεων και εφοδίων για τη συνέχιση των σπουδών τους στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα και
- δ) η καλλιέργεια δεξιοτήτων στους μαθητές που θα τους διευκολύνουν την πρόσβαση, ύστερα από περαιτέρω εξειδίκευση ή κατάρτιση, στην αγορά εργασίας.

Στην Α' τάξη του Ενιαίου Λυκείου εφαρμόζεται πρόγραμμα μαθημάτων γενικής παιδείας, κοινών για όλους τους μαθητές. Η Β' τάξη περιλαμβάνει τρεις κατευθύνσεις, θεωρητική, θετική και τεχνολογική. Στην τάξη αυτή διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας, κοινά για όλους τους μαθητές, σε ποσοστό 60% μέχρι 65% επί του συνόλου του προγράμματος και μαθήματα κατεύθυνσης σε ποσοστό 35% μέχρι 40%. Στη Γ' τάξη, κάθε μια από τις τρεις κατευθύνσεις μπορεί να περιλαμβάνει κύκλους σπουδών για τη διδασκαλία μαθημάτων επιλογής. Στην τάξη αυτή διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας σε ποσοστό 50% μέχρι 55% επί του συνόλου του προγράμματος και μαθήματα επιλογής ανά κύκλο σπουδών σε ποσοστό 45% μέχρι 50%.

Τα μαθήματα γενικής παιδείας είναι η έκθεση, η ιστορία, τα αρχαία, τα μαθηματικά, η φυσική, η χημεία, η βιολογία και εξετάζονται όλα πανελλαδικώς. Τα μαθήματα της θεωρητικής κατεύθυνσης είναι τα αρχαία, η ιστορία, τα κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνίας και τα λατινικά. Η θετική κατεύθυνση περιλαμβάνει μαθηματικά, φυσική, χημεία και βιολογία. Η τεχνολογική περιλαμβάνει μαθηματικά, φυσική, αρχές οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων και τεχνολογία επικοινωνιών. Τα μαθήματα των κατευθύνσεων εξετάζονται επίσης σε εθνικό επίπεδο.

«Στους αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου χορηγείται Απολυτήριο Ενιαίου Λυκείου, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα :

α)εγγραφής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση,

β) απόκτησης επαγγελματικής εξειδίκευσης, μετά τη φοίτηση σε μεταλκειακά ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης. Οι κάτοχοι του Απολυτηρίου Ενιαίου Λυκείου έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις σχολές και τα τμήματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και σε όλες τις σχολές που υπάγονται στο σύστημα των γενικών Εξετάσεων.

Οι υποψήφιοι για εισαγωγή στα προγράμματα σπουδών καταθέτουν δήλωση προτίμησης για δύο κατ' ανώτατο όριο επιστημονικά πεδία και για συγκεκριμένα τμήματα ή προγράμματα σπουδών, μετά τη γνωστοποίηση του συνολικού αριθμού των μορίων που συγκεντρώνουν. Οι προτεραιότητες ικανοποίησης των προτιμήσεων των υποψηφίων για συγκεκριμένα τμήματα, στα οποία δεν επαρκούν οι θέσεις, προσδιορίζονται από τα συνολικά μόρια του υποψηφίου. Τα μόρια αυτά προσδιορίζονται από το βαθμό του Απολυτηρίου του Ενιαίου Λυκείου, από την επίδοση στη δοκιμασία δεξιοτήτων και τη βαθμολογία σε δύο μαθήματα της τελευταίας τάξης του Ενιαίου Λυκείου, που ορίζονται για κάθε επιστημονικό πεδίο, καθώς επίσης και από το χρόνο αποφοίτησης από το Λύκειο.» (Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων Δ/ση Οργάνωσης & Διεξαγωγής Εξετάσεων , 1997)

Αξίζει να σημειωθεί πως οι υποψήφιοι έχουν δικαίωμα να δηλώσουν οποιοδήποτε από τα πέντε επιστημονικά πεδία (Ανθρωπιστικών, Νομικών και Κοινωνικών Επιστημών, Θετικών Επιστημών, Τεχνολογικών Επιστημών, Επιστημών Οικονομίας και Διοίκησης) ανεξάρτητα από την κατεύθυνση που παρακολουθούσαν. Συνεπώς ακόμα κι αν παρακολουθούσε κανείς τη θεωρητική για παράδειγμα κατεύθυνση έχει το δικαίωμα να δηλώσει υποψηφιότητα για τις Ιατρικές σχολές. Μόνο που στον υπολογισμό των μορίων ως μαθήματα βαρύτητας λαμβάνονται τα μαθηματικά, η φυσική και η βιολογία γενικής παιδείας και όχι τα μαθήματα κατεύθυνσης.

Ο βαθμός πρόσβασης κάθε μαθήματος των δύο τελευταίων τάξεων του Ενιαίου Λυκείου, που εξετάζεται σε εθνικό επίπεδο, προσδιορίζεται από τον προφορικό βαθμό και το

γραπτό βαθμό των τελικών εξετάσεων και με συντελεστές βαρύτητας για κάθε βαθμό. Ο μέσος όρος των βαθμών πρόσβασης των μαθημάτων αυτών αποτελεί το βαθμό πρόσβασης της τάξης για τον απόφοιτο. Ο γενικός βαθμός πρόσβασης προσδιορίζεται κατά 30% από το βαθμό πρόσβασης της προτελευταίας τάξης και κατά 70% από το βαθμό πρόσβασης της τελευταίας τάξης. Στην περίπτωση που ο βαθμός πρόσβασης της προτελευταίας τάξης είναι μικρότερος ή ίσος του βαθμού πρόσβασης της τελευταίας τάξης δεν λαμβάνεται υπόψη και γενικός βαθμός πρόσβασης είναι ο βαθμός πρόσβασης της τελευταίας τάξης.

➤ ***Το Πρόγραμμα Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης***

Μια καινοτομία, που περιλαμβάνεται στον Νόμο 2525/1997 είναι το Πρόγραμμα Διδακτικής Στήριξης που αφορά μαθητές όλων των τάξεων Ενιαίου Λυκείου με ελλείψεις σε ορισμένα μαθήματα.

Τα προγράμματα ΠΔΣ αφορούν στα εξής μαθήματα: Αρχαία Ελληνικά, Νέα Ελληνικά, Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία και Ξένες Γλώσσες. Η σχολική μονάδα θα προσδιορίζει το πρόγραμμα της ΠΔΣ ανάλογα με τις ανάγκες και επιθυμίες των μαθητών, λαμβάνοντας υπόψη και τις δυνατότητές της (χώροι, διδακτικό προσωπικό κλπ.). Τα τμήματα που θα δημιουργηθούν για οποιοδήποτε μάθημα θα περιλαμβάνουν πέντε ως δέκα μαθητές. Οι υπηρετούντες καθηγητές μόνιμοι ή αναπληρωτές έχουν δικαίωμα να μετάσχουν στο πρόγραμμα με τον όρο ο διδάσκων ενός τμήματος ΠΔΣ να είναι διαφορετικός από εκείνον που διδάσκει τους συγκεκριμένους μαθητές κατά το κανονικό σχολικό πρόγραμμα.

Η ΠΔΣ στοχεύει σαφώς στη μείωση των μαθητών που παρακολουθούν φροντιστήρια. Τα προγράμματα ΠΔΣ υπερτερούν έναντι των φροντιστηρίων καθώς δίδουν έμφαση στον σύλλογο διδασκόντων κάθε σχολικής μονάδας. Αυτό σημαίνει ότι οι καθηγητές που διδάσκουν τους μαθητές στο σχολείο είναι σε θέση να γνωρίζουν τις αδυναμίες τους, καλύτερα από τον καθένα.

Εν τούτοις, το πρόγραμμα δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Η λεγόμενη «παραπαιδεία», όχι απλά δεν μειώθηκε εξαιτίας της ενισχυτικής διδασκαλίας, αλλά μάλλον μετά τις μεταρρυθμίσεις στο λύκειο αυξήθηκε. Χαρακτηριστικά ο Νίκος Μάστορας σε άρθρο του στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» αναφέρει: «Μικρή ανάκαμψη της πελατείας τους εμφανίζουν εφέτος τα φροντιστήρια, σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδίας τους, παρά την ενίσχυση και της δημόσιας (και δωρεάν) Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης, η οποία προήλθε μετά τη μεγάλη διαφημιστική εκστρατεία που έκανε στην αρχή του σχολικού έτους το Υπουργείο Παιδείας» (Μάστορας, 2001)

➤ ***Η εισαγωγή μετά το 2002***

Από το 1998 έως και το 2001 το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση παρέμεινε ίδιο στο σύνολό του και για το Ενιαίο Λύκειο και για τα Τ.Ε.Ε. Ωστόσο το 2002

σημειώθηκαν και πάλι αλλαγές που αφορούσαν στα εξεταζόμενα μαθήματα και τον τρόπο υπολογισμού των μορίων στο Ενιαίο Λύκειο.

Τα μαθήματα που εξετάζονται σε εθνικό επίπεδο μειώθηκαν σε εννιά και ήταν τέσσερα για κάθε κατεύθυνση και πέντε γενικής παιδείας (έκθεση, φυσική, μαθηματικά, βιολογία και ιστορία). Ο υπολογισμός των μορίων προκύπτει από το άθροισμα των γινομένων του γενικού βαθμού πρόσβασης της βεβαίωσης, των βαθμών πρόσβασης των δύο μαθημάτων αυξημένης βαρύτητας και του βαθμού της δοκιμασίας δεξιοτήτων. Συνεχίζει να συνυπολογίζεται ο βαθμός των δύο τελευταίων τάξεων του Ενιαίου Λυκείου εφόσον της προτελευταίας τάξης, είναι μεγαλύτερος ή ίσος με αυτόν της τελευταίας. (Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων Δ/ση Οργάνωσης & Διεξαγωγής Εξετάσεων, Αθήνα 2001)

Επιπλέον σύμφωνα με το Νόμο 2929/2001 διευκρινίζεται ότι οι κάτοχοι απολυτηρίου ημερήσιου ή εκκλησιαστικού Ενιαίου Λυκείου ή άλλου τύπου λυκείου, που επιθυμούν να διεκδικήσουν την εισαγωγή τους σε ίδρυμα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης οποιοδήποτε άλλο ακαδημαϊκό έτος από αυτό που έπεται της αποφοίτησής τους από το Ενιαίο Λύκειο ή αυτού που εξετάστηκαν στα μαθήματα της Γ' τάξης του Ενιαίου Λυκείου την τελευταία φορά, μπορούν, όσες φορές το επιθυμούν:

- ο Είτε να μετέχουν για την εισαγωγή τους στο 10% των θέσεων εισακτέων κάθε τμήματος ή σχολής χωρίς νέα εξέταση με βάση τη βαθμολογία της τελευταίας εξέτασής τους στα μαθήματα της Γ' τάξης του Ενιαίου Λυκείου και στα τυχόν ειδικά μαθήματα, ως και στις πρακτικές δοκιμασίες στις οποίες υποβάλλονται κάθε φορά που είναι υποψήφιοι,
- ο Είτε να επανεξεταστούν, όποτε επιθυμούν, σε όλα τα μαθήματα της Γ' τάξης του Ενιαίου Λυκείου που εξετάζονται το αντίστοιχο έτος σε εθνικό επίπεδο, διατηρώντας τους προφορικούς τους βαθμούς, ώστε να διαμορφώσουν νέους μέσους όρους κατά μάθημα για τον υπολογισμό του βαθμού της βεβαίωσης και κρίνονται μαζί με τους αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου του έτους επανεξέτασής τους. Επίσης επανεξετάζονται κάθε φορά στα ειδικά μαθήματα ή δοκιμασίες που απαιτούνται για τις σχολές που δηλώνουν προτίμηση.

Βλέπουμε πως σε λιγότερο από μια πενταετία το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση έχει τροποποιηθεί δύο φορές. Φυσικά στόχος του εκάστοτε Υπουργού, ήταν η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και οι ίσες ευκαιρίες για όλους τους μαθητές όσον αφορά στην εισαγωγή τους σε κάποιο ίδρυμα της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και μακροπρόθεσμα στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Εν τούτοις, το σύστημα έχει κατακριθεί πως δεν επιτέλεσε τους στόχους για τους οποίους δημιουργήθηκε ούτε επέφερε στην εκπαίδευση τις αναμενόμενες αλλαγές.

Χαρακτηριστικό είναι το άρθρο του Λιανού(2001,σελ.Α:15), όπου σχολιάζοντας το ισχύον σύστημα γράφει ανάμεσα σε άλλα ότι: «Το ισχύον σύστημα είναι τόσο περίπλοκο που

πρέπει κανείς να έχει ειδικές γνώσεις για να το κατανοήσει. Ορισμένα όμως αρνητικά του στοιχεία είναι αρκετά φανερά.» Απ' αυτά τα τρία πιο σημαντικά είναι: Πρώτον, ότι ο εξεταζόμενος μπορεί να επιτύχει και να εγγραφεί σε κάποιο πανεπιστημιακό Τμήμα για το οποίο δεν έχει κανένα γνήσιο ενδιαφέρον, με προφανείς αρνητικές συνέπειες. Δεύτερον, ότι το ισχύον σύστημα είναι εξαιρετικά δαπανηρό για το κοινωνικό σύνολο και εξαντλητικό για τους εξεταστές και κυρίως για τους εξεταζόμενους. Τρίτον, και σημαντικότερο, ότι το περιεχόμενο των εξετάσεων και η αξιολόγηση των απαντήσεων προσδιορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τους καθηγητές του Λυκείου. Αυτό αποτελεί μια αρνητική ιδιομορφία του ελληνικού συστήματος, υπό την έννοια ότι στην τελική απόφαση για το ποιος εισάγεται και σε ποιο τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τα ιδρύματα που θα δεχθούν τους επιτυχόντες δεν έχουν καμιά επίδραση (Λιανός, 2001).»

➤ *Η εισαγωγή μετά το 2004*

Τον Ιούλιο του 2004 έχουμε και πάλι κάποιες αλλαγές στο σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθώς ψηφίστηκε και πάλι νέος νόμος (Νόμος 3255/2004) σύμφωνα με τον οποίο καταργούνται οι πανελλαδικές εξετάσεις σε ενιαία θέματα για την τάξη της Β' Λυκείου και οι υποψήφιοι για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση θα εξετάζονται πανελλαδικά μόνο στην Γ' Λυκείου και μόνο η βαθμολογία των εξετάσεων αυτών θα λαμβάνεται υπόψη για την πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση.

Οι μαθητές θα εξετάζονται πανελλαδικά σε έξι μαθήματα, τέσσερα από την κατεύθυνση που έχουν επιλέξει και δύο γενικής παιδείας ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο στο οποίο θέλουν να συμμετάσχουν (π.χ. αν κάποιος μαθητής έχει επιλέξει τη θεωρητική κατεύθυνση έχει δικαίωμα να συμμετέχει στο 1^ο επιστημονικό πεδίο και αν δηλώσει συμμετοχή στις πανελλήνιες εξετάσεις για τα μαθήματα των μαθηματικών και της φυσικής έχει δικαίωμα συμμετοχής και στο 2^ο επιστημονικό πεδίο).

2.2 Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ.

Με το Νόμο 2525/1997, τα προϋπάρχοντα Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια μετατράπηκαν σε Τεχνολογικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια. Οι φοιτητές των Τ. Ε. Ε. διδάσκονται σε μικρό ποσοστό μαθήματα γενικής παιδείας και βασικά μαθήματα συγκεκριμένων ειδικοτήτων με σκοπό την επαγγελματική τους κατάρτιση και εξειδίκευση.

Το πρόγραμμα των Τ. Ε. Ε περιλαμβάνει τριετή φοίτηση. Στην πρώτη τάξη διδάσκονται, μαθήματα γενικής παιδείας (έκθεση, μαθηματικά, φυσική) και εισαγωγικά μαθήματα που αφορούν τον εκάστοτε τομέα. Οι τομείς είναι οι εξής: Ηλεκτρονικός, Πληροφορικής, Οικονομίας και Διοίκησης, Μηχανολογικός, Υγείας και Πρόνοιας, Κατασκευών, Εφαρμοσμένων τεχνών, Γεωπονίας Τροφίμων και Περιβάλλοντος και

Αισθητικής- Κομμωτικής. Στη Β΄ τάξη συνεχίζονται κανονικά τα μαθήματα γενικής παιδείας. Παράλληλα οι μαθητές επιλέγουν ειδικότητα και παρακολουθούν τα μαθήματά της. Έτσι ολοκληρώνεται ο Α΄ κύκλος σπουδών, όπου δίνεται στους μαθητές η επιλογή είτε να αποφοιτήσουν είτε να προβιβαστούν στην Γ΄ τάξη.

Σύμφωνα με το Νόμο 2525/1997 οι φοιτητές της Γ΄ τάξης των Τ. Ε. Ε. έχουν δικαίωμα εισαγωγής στα Τεχνολογικά Επαγγελματικά Ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που άπτονται της ειδικότητάς τους. Στην Γ΄ τάξη διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας και ειδικότητας με σκοπό αφ' ενός την ολοκλήρωση του Β΄ κύκλου και αφ' ετέρου την εξέταση δυο μαθημάτων ειδικότητας και έκθεσης σε εθνικό επίπεδο. Οι επιδόσεις των μαθημάτων που εξετάζονται πανελλαδικώς καθώς και η συμπλήρωση του μηχανογραφικού από τους υποψηφίους καθορίζει την εισαγωγή τους στα Τ.Ε.Ι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΒΑΣΙΚΗ ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ Τ. Ε. Ι. ΚΡΗΤΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μια συνοπτική περιγραφή των τμημάτων Κοινωνικής Διοίκησης Δημοκρετείου Πανεπιστημίου Θράκης και Κοινωνικής Εργασίας του Τ. Ε. Ι. Κρήτης αναφορικά με το σκοπό τους, τη δομή και το πρόγραμμα μαθημάτων τους αντίστοιχα.

3.1 ΒΑΣΙΚΗ ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

Το 1989 προωθήθηκε στο Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας (ΣΑΠ) σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για την Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρετείο Πανεπιστήμιο Θράκης με έδρα την πόλη της Κομοτηνής, το οποίο εγκρίθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 304/94.

Η ίδρυση αυτού του νέου τμήματος φιλοδοξούσε να καλύψει ένα κενό στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση στους τομείς της Κοινωνικής Πολιτικής/ Διοίκησης και της Κοινωνικής Εργασίας. Αυτό είναι το πρώτο Τμήμα στη χώρα μας που παρέχει εκπαίδευση πανεπιστημιακού επιπέδου στην Κοινωνική Εργασία σε συνδυασμό μάλιστα με τα γνωστικά αντικείμενα της Κοινωνικής Πολιτικής και Διοίκησης.

Σύμφωνα με το ιδρυτικό Π.Δ. 304/94, το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης έχει ως αποστολή:

- ο Να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη της κοινωνικής διοίκησης, της κοινωνικής πολιτικής και της κοινωνικής εργασίας με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.
- ο Να παρέχει στους πτυχιούχους του τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίσουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.
- ο Να συμβάλλει στην εμπέδωση του αισθήματος κοινωνικής αλληλεγγύης και στη βελτίωση του επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών.
- ο Να καταρτίζει στελέχη διοίκησης και προγραμματισμού με προσανατολισμό την κοινωνική διοίκηση και την κοινωνική εργασία, ικανά να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν προγράμματα κοινωνικής πολιτικής.

Το τμήμα λειτούργησε για πρώτη φορά το ακαδημαϊκό έτος 1996-97 με την εισαγωγή των πρώτων 80 φοιτητών από την τέταρτη δέσμη των πανελλαδικών εξετάσεων

Πρόγραμμα Σπουδών

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα του τμήματος Κοινωνικής διοίκησης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (www.duth.gr) οι κύριοι στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η μελέτη της κοινωνικής προστασίας μέσα από ένα ευρύ φάσμα θεωρητικών προσεγγίσεων και προοπτικών ανάπτυξης της,
- Ένας ισχυρός διεπιστημονικός προσανατολισμός,
- Η μελέτη των κοινωνικών μεταρρυθμίσεων
- Η ανάλυση των ζητημάτων κοινωνικής πολιτικής σε ένα ευρύ πολυπολιτισμικό περιβάλλον
- Η απόκτηση εμπειρίας στους φοιτητές και τις φοιτήτριες της επιστημονικής παιδείας και των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την επιτυχή άσκηση του επαγγέλματος του ειδικού στην κοινωνική πολιτική/ διοίκηση καθώς και του κοινωνικού λειτουργού.

Το πρόγραμμα διαρθρώνεται ως εξής:

Υπάρχουν τρεις(3) κατηγορίες μαθημάτων, οι οποίες είναι: α)Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού, β) Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης, γ) Μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλογής κοινά για τις δύο κατευθύνσεις. Για την χορήγηση πτυχίου απαιτείται να έχουν συμπληρωθεί 150 διδακτικές μονάδες. Πιο αναλυτικά, οι φοιτητές του τμήματος παρακολουθούν τα Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού (π.χ. Εισαγωγή στη θεωρία και Πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας, Εισαγωγή στις μεθόδους Κοινωνικής Εργασίας, Κοινωνική Εργασία, Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική και Διοίκηση)* μέχρι το Δ' Εξάμηνο, δηλαδή μέχρι το δεύτερο έτος των σπουδών τους. Στο Ε Εξάμηνο οι φοιτητές καλούνται να επιλέξουν ανάμεσα στην κατεύθυνση Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής και στην κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας. Έτσι έχουμε τα υποχρεωτικά μαθήματα κατεύθυνσης Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής (π. χ. Συστήματα Κοινωνικής Ασφάλειας, Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών), τα υποχρεωτικά μαθήματα κατεύθυνσης Κοινωνικής Εργασίας (π. χ. Κοινωνική Εργασία, με Ομάδες, Πρακτική άσκηση και Εποπτεία στις εφαρμογές και την έρευνα της Κοινωνικής Εργασίας) και τα μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλογής κοινά και για τις δύο Κατευθύνσεις (π. χ. Εξελικτική Ψυχολογία, Οργάνωση και Διοίκηση των Υπηρεσιών Υγείας).

Η Πρακτική Άσκηση στις εφαρμογές και την έρευνα της Κοινωνικής Εργασίας διαρκεί 4 εξάμηνα Ε, ΣΤ, Ζ και Η, 18 ώρες την εβδομάδα. Η Πρακτική Άσκηση συνοδεύεται από εποπτεία η οποία διαρκεί μια διδακτική ώρα την εβδομάδα. Ακόμη, η Πρακτική και η Εποπτεία της ισοδυναμούν με πέντε εξαμηνιαία υποχρεωτικά μαθήματα. Κύριοι στόχοι της πρακτικής άσκησης είναι:

* Τα μαθήματα παρατίθενται αναλυτικά στο παράρτημα 4.

- ο η άμεση σύνδεση των διεπιστημονικών θεωρητικών γνώσεων των ασκούμενων με τη συστηματική εμπειρία εφαρμογής.
- ο η απόκτηση και η καλλιέργεια των απαραίτητων για το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού δεξιοτήτων επικοινωνίας, συνεργασίας, κριτικής σκέψης και της ικανότητας για συζήτηση εναλλακτικών και αντίθετων απόψεων.
- ο η απόκτηση εμπειρίας στο σχεδιασμό προγραμμάτων κοινωνικής εργασίας, στην αποτίμηση της αποτελεσματικότητας τους ή στην αξιολόγηση της πιλοτικής εφαρμογής παρεμβάσεων (π.χ. ένα δίκτυο κ.α.).
- ο η εμπέδωση των αρχών, των εννοιών και των στόχων της κοινωνικής εργασίας και η αναγνώριση των κριτηρίων επιλογής μεταξύ των προτύπων άσκησής της ανάλογα με το είδος.

Πέρα δε τούτων στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος συμπεριλαμβάνονται και κάποια κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα, τα οποία είναι κοινά και στις 2 κατεύθυνσεις.

Τα μαθήματα που είναι υποχρεωτικά για την μια κατεύθυνση μπορούν να επιλέγονται ως υποχρεωτικά επιλογής από όσους φοιτητές και φοιτήτριες ακολουθούν την άλλη κατεύθυνση.

Αυτό όμως δεν ισχύει για την Πρακτική Άσκηση, στην οποία έχουν πρόσβαση μόνο οι φοιτητές και φοιτήτριες της κατεύθυνσης της Κοινωνικής Εργασίας. Η Πρακτική Άσκηση και οι σχετικές εποπτείες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον κανονισμό Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος.

Όλα τα Μαθήματα (Υποχρεωτικά και Υποχρεωτικά Επιλογής) διδάσκονται τρεις ώρες εβδομαδιαία. Τα προσφερόμενα σεμινάρια, η οργάνωση της πρακτικής άσκησης και η θεματολογία των πτυχιικών εργασιών, αποφασίζονται κατά την άνοιξη του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους. Ειδικά για τα σεμινάρια η θεματολογία θα πρέπει να συνδέεται με τα διδασκόμενα μαθήματα. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εγγραφή σε σεμινάριο θα είναι η παρακολούθηση των προαπαιτούμενων μαθημάτων που θα ορίζονται από τον διδάσκοντα του σεμιναρίου.

Διδακτορικό Επίπεδο Σπουδών

Παρότι στο Τμήμα δεν λειτουργεί ακόμη ολοκληρωμένο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ), ήδη από το έτος 1999 έχει εγκριθεί και εφαρμόζεται ο Κανονισμός εκπόνησης διδακτορικών διατριβών. Σύμφωνα με τον Κανονισμό και κατ' εφαρμογή του νόμου 2083/92 (άρθρα 12 και 13) στο Τμήμα γίνονται δεκτοί για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής απόφοιτοι ελληνικών ΑΕΙ ή αναγνωρισμένων ΑΕΙ του εξωτερικού. Λόγω του διεπιστημονικού χαρακτήρα του Τμήματος γίνονται δεκτοί και πτυχιούχοι άλλων τμημάτων,

εφόσον το προτεινόμενο από αυτούς αντικείμενο της διατριβής εναρμονίζεται με τους ερευνητικούς στόχους και τα ενδιαφέροντα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

Τα θέματα στα οποία ήδη έχουν εκπονηθεί ή εκπονούνται διδακτορικές διατριβές στο Τμήμα περιλαμβάνουν τα εξής:

- ο Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και κοινωνική πολιτική
- ο Εκπαίδευση και κοινωνική πολιτική
- ο Η κοινωνική λειτουργία του φόρου
- ο Τοπική αυτοδιοίκηση και κοινωνική πολιτική
- ο Κοινωνική και οργανωτική ψυχολογία
- ο Διοικητικές προσφυγές στο δίκαιο της κοινωνικής ασφάλισης.

3.2 ΒΑΣΙΚΗ ΔΟΜΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Τ.Ε.Ι. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

➤ Στόχος Προγράμματος Σπουδών

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ. Ε. Ι. Κρήτης(www.teicrete.gr) η δόμηση του προγράμματος σπουδών στοχεύει στην εκπαίδευση Κοινωνικών Λειτουργών με την απαραίτητη θεωρητική και εφαρμοσμένη γνώση, ώστε να αποκτήσουν τις απαιτούμενες επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες καθώς και κριτική σκέψη για την άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο.

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί θα πρέπει να είναι ικανοί να εφαρμόζουν προνοιακά προγράμματα, να συμβάλλουν στην βελτίωση των προσφερόμενων κοινωνικών υπηρεσιών, στη δημιουργία προγραμμάτων αναπτυξιακού χαρακτήρα και στην αναβάθμιση της Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.

Το πρόγραμμα παρέχει στους φοιτούντες την απαραίτητη θεωρητική και εφαρμοσμένη γνώση, ώστε να αποκτήσουν τις κατάλληλες επαγγελματικές δεξιότητες, δεοντολογία και κριτική σκέψη για την άσκηση της δια-μεθοδικής κοινωνικής εργασίας ανταποκρινόμενοι στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές ανάγκες. Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών καλύπτει τη γνώση για κοινωνικές παρεμβάσεις που αφορούν την πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων, τη στελέχωση και διοίκηση κοινωνικών υπηρεσιών, το σχεδιασμό και αξιολόγηση προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα και την εφαρμοσμένη κοινωνική έρευνα. Πιο αναλυτικά οι φοιτητές/τριες μαθαίνουν:

- ο Να δρουν υποστηρικτικά – συμβουλευτικά σε άτομα, οικογένειες, ομάδες
- ο Να ερευνούν και να αξιολογούν κοινωνικές συνθήκες και κοινωνικά προβλήματα
- ο Να σχεδιάζουν και να υλοποιούν δράσεις προληπτικού και θεραπευτικού χαρακτήρα
- ο Να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και αξιολόγηση προγραμμάτων για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών

➤ **Δομή και διάρθρωση του Προγράμματος**

Όπως πληροφορούμαστε από την ιστοσελίδα του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ. Ε. Ι. Κρήτης (www.teicrete.gr) η διάρκεια των σπουδών είναι 4 έτη. Κατά την διάρκεια των 7 εξαμήνων οι σπουδές περιλαμβάνουν την παρακολούθηση θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων, σεμιναρίων, την πρακτική άσκηση σε Κοινωνικές Υπηρεσίες και Οργανισμούς Πρόνοιας, επισκέψεις σε χώρους εφαρμογής της Κοινωνικής Εργασίας, εκπόνηση ατομικών και ομαδικών εργασιών με έμφαση στη μελέτη περιπτώσεων και σύγχρονων κοινωνικών φαινομένων στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και εκπαιδευτικές δραστηριότητες στα πλαίσια διακρατικών συνεργασιών. Συνολικά το πρόγραμμα φοίτησης περιλαμβάνει 39 μαθήματα (35 υποχρεωτικά μαθήματα και 4 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα)*, την πτυχιακή εργασία και την πρακτική άσκηση στο επάγγελμα.

Οι σπουδές ολοκληρώνονται με την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας και την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης στο επάγγελμα σε χώρους επαγγελματικής απασχόλησης ελάχιστης διάρκειας 6 μηνών. Η πτυχιακή εργασία δίνει την δυνατότητα στους φοιτητές/τριες να αποκτήσουν την εμπειρία μελέτης σε βάθος ενός θέματος της ειδικότητας, να εμπνεύσουν την ερευνητική μεθοδολογία, να αναπτύξουν προσωπικές ικανότητες και να προάγουν την επιστήμη της Κοινωνικής Εργασίας. Η πρακτική άσκηση στο επάγγελμα έχει σκοπό την απόκτηση πραγματικής εμπειρίας εργασίας σε χώρους άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής, να μεγιστοποιήσει την εμπέδωση των γνώσεων και του επαγγελματικού ρόλου. Είναι εκπαιδευτική διαδικασία και εποπτεύεται από το τμήμα.

Κατά την διάρκεια του Α, Β, Γ εξαμήνου διδάσκονται μαθήματα Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών επιστημών από τα οποία οι φοιτητές/τριες αντλούν γνώσεις γενικού περιεχομένου (π.χ. Κοινωνιολογία, Ψυχολογία, Δίκαιο, Ψυχιατρική, Κοινωνική Πολιτική Πληροφορική και εισαγωγικά μαθήματα της Κοινωνικής Εργασίας).

Κατά την διάρκεια του Δ, Ε, ΣΤ, Ζ, εξαμήνου διδάσκονται κυρίως μαθήματα θεωρίας και Μεθοδολογίας της Κοινωνικής Εργασίας, Κοινωνικής Έρευνας, Οργάνωσης και Διοίκησης Κοινωνικών Υπηρεσιών και Κοινωνικού Σχεδιασμού. Επίσης πραγματοποιείται η πρακτική άσκηση και εποπτεία, που ξεκινά από το Γ εξάμηνο συνεχίζεται στο Δ, Ε, ΣΤ, Ζ και ολοκληρώνεται με την εξάμηνη πρακτική άσκηση στο τέλος του κύκλου σπουδών των μαθητών. Οι φοιτητές/τριες έχουν την ευκαιρία να υποστηρίζονται και να καθοδηγούνται εβδομαδιαίως μέσω της ομαδικής εποπτείας.

Οι επιθυμητοί στόχοι που επιτελούνται μέσω του προγράμματος είναι οι ακόλουθοι:

* Τα μαθήματα παρατίθενται αναλυτικά στο παράρτημα 3.

- Να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες παρέμβασης σε επίπεδο ατόμου, οικογένειας, ομάδας, κοινότητας και κοινωνικής οργάνωσης.
- Να αποκτήσουν γνώσεις και εμπειρία εφαρμογής της δια-μεθοδικής κοινωνικής εργασίας.
- Να τροποποιήσουν στάσεις και συμπεριφορές μέσω βιωματικής μάθησης με αποτέλεσμα την απόκτηση επαγγελματικής στάσης και δεξιοτήτων επικοινωνίας.
- Να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες για υποστηρικτική-συμβουλευτική παρέμβαση σε άτομα, οικογένειες και ομάδες.
- Να κατανοούν και να αξιοποιούν θεωρίες για την ανθρώπινη ανάπτυξη και συμπεριφορά.
- Να συνειδητοποιήσουν τις αξίες-δεοντολογία της κοινωνικής εργασίας και τα διλήμματα που αντιμετωπίζει ο κοινωνικός λειτουργός, προσπαθώντας να εφαρμόσει τις αξίες της κοινωνικής εργασίας στα πλαίσια της οργάνωσης.
- Να κατανοούν-αναλύουν τα κοινωνικά προβλήματα και να συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπισή τους, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας παρεμβάσεις σε διαφορετικά επίπεδα (άτομο - ομάδα - κοινότητα).
- Να εφαρμόζουν αποτελεσματικά την κοινωνική εργασία στα πλαίσια της οργάνωσης, προωθώντας αλλαγές με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών.
- Να κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο η καταπίεση, οι διακρίσεις και οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες συμβάλλουν στη δημιουργία σύνθετων προβλημάτων που επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων και να αναγνωρίζουν το δικό τους ρόλο στην προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης.
- Να αποκτήσουν κριτική ικανότητα για τη ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής-κοινωνικής πρόνοιας- κοινωνικής εργασίας και να κατανοήσουν την επίδραση της κοινωνικής πολιτικής στους ανθρώπους (εξυπηρετούμενους και εργαζόμενους) και στη λειτουργία των κοινωνικών υπηρεσιών-οργανώσεων.
- Να αξιοποιούν μεθόδους κοινωνικής έρευνας για να αναπτύξουν και να αξιολογήσουν παρεμβάσεις και να προωθήσουν τη αναβάθμιση της κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Τ.Ε.Ι. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα αναφερθούν οι τομείς άσκησης επαγγέλματος για τους απόφοιτους/ες της Κοινωνικής Διοίκησης και της Κοινωνικής Εργασίας αντίστοιχα.

4.1 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

Οι επαγγελματικές δυνατότητες των αποφοίτων του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης αφορούν σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, όπως η διοίκηση των κοινωνικών υπηρεσιών, η ανάπτυξη, η εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, η διεξαγωγή κοινωνικής έρευνας σε ζητήματα εκτίμησης γενικών και εξειδικευμένων κοινωνικών αναγκών(πληθυσμιακών ομάδων ή κοινοτήτων) και κοινωνικής παρέμβασης, καθώς και όλοι οι τομείς ανάπτυξης της γενικής και κλινικής πρακτικής και της έρευνας της κοινωνικής εργασίας.

Οι πτυχιούχοι/ες της Κατεύθυνσης Κοινωνικής Εργασίας, σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 23/1992, αποκτούν άδεια άσκησης του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού (άρθρο 1) και μπορούν να απασχοληθούν σε θέσεις εργασίας κοινωνικού λειτουργού ή και ως ελεύθεροι επαγγελματίες(άρθρο 3).

Ειδικότερα οι απόφοιτοι/ες του Τμήματος μπορούν να απασχοληθούν :

- ο Στις διάφορες βαθμίδες της διοίκησης κοινωνικών υπηρεσιών (του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα) σε τομείς όπως η κοινωνική ασφάλεια, η αγορά εργασίας και η καταπολέμηση της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού, η κοινωνική πρόνοια, η ψυχική υγεία, η ειδική εκπαίδευση, η στεγαστική πολιτική και η προστασία του περιβάλλοντος.
- ο Σε επιτελικές θέσεις χάραξης κοινωνικής πολιτικής, σχεδιασμού, συντονισμού και αξιολόγησης προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης που αφορούν ομάδες ή κοινότητες, στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής του κράτους, των Ν.Π.Δ.Δ., των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)
- ο Σε εξειδικευμένους φορείς του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα για την κατάρτιση και εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, ιδίως σε θέματα προστασίας του παιδιού, του εφήβου και των υπερηλίκων και άλλων ευπαθών ή κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων.

- ο Σε όλους τους φορείς του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα για την κατάρτιση και εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, ιδίως σε θέματα προστασίας του παιδιού, του εφήβου και των υπερηλίκων και άλλων ευπαθών ή κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων
- ο Σε όλους τους φορείς και τα προγράμματα όπου προβλέπεται ή και συνάδει η ανάπτυξη ολιστικών και κλινικών παρεμβάσεων της κοινωνικής εργασίας σε άτομα, σχήματα οικογένειας, ομάδες και κάθε τύπου κοινότητες (τοπικές, πολιτισμικές, ενδιαφερόντων κ.α.) με στόχο την ψυχοκοινωνική υποστήριξη, την αντιμετώπιση προβλημάτων κοινωνικής λειτουργικότητας, κοινωνικής ένταξης και την επίτευξη κοινοτικής ανάπτυξης.
- ο Στην προληπτική /θεραπευτική εργασία και την εφαρμογή προγραμμάτων επανένταξης ατόμων, σε Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Νοσοκομεία, Φυλακές, Μονάδες ένταξης παραβατικών εφήβων και Θεραπευτικές Κοινότητες και Μονάδες Απεξάρτησης, σε Μεταβατικούς και Ξενώνες μακράς διαμονής, σε Ξενώνες κακοποιημένων ατόμων κλπ.
- ο Στις μονάδες β' βαθμιας εκπαίδευσης, προκατάρτισης κατάρτισης και διαρκούς εκπαίδευσης στελεχών πρόνοιας, ειδικής αγωγής και υγείας-ψυχικής υγείας. Επίσης ως κοινωνικοί λειτουργοί σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, στα γραφεία διασύνδεσης και Συμβουλευτικής Φοιτητών, σε Σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης κ.α.
- ο Στα κέντρα και τα προγράμματα μειονοτήτων και σε εκείνα της υποδοχής και υποστήριξης προσφύγων, παλιννοστούντων και μεταναστών.
- ο Ως ερευνητές στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής και διοίκησης, της κοινωνικής εργασίας και των κοινωνικών δικαιωμάτων σε δημόσια και ιδιωτικά ερευνητικά κέντρα(καθώς και σε μελετητικά γραφεία) που διεξάγουν έρευνες σε τοπικό, εθνικό, Ευρωπαϊκό, η διεθνές επίπεδο

4.2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Τ. Ε. Ι. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ.

Σύμφωνα με το Άρθρο1 του υπ' αριθμού 50 Προεδρικού Διατάγματος οι πτυχιούχοι/ες του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, Κοινωνικοί Λειτουργοί, με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις – θεωρητικές και εφαρμοσμένες- ασχολούνται, είτε αυτοδύναμα, είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες, σε όλους τους τομείς δραστηριότητας που αποβλέπουν στην πραγματοποίηση ενός ή και συνδυασμού από τους παρακάτω στόχους:

- ο Πρόληψη και θεραπεία κοινωνικών προβλημάτων

- ο Βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της κοινωνικής λειτουργικότητας, ατόμων και ομάδων με την πραγμάτωση θεσμικών αλλαγών μέσα στην κοινότητα.

Οι παραπάνω πτυχιούχοι/ες έχουν δικαίωμα απασχόλησης ως στελέχη στον ιδιωτικό και ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά ,με τα παρακάτω αντικείμενα :

- ο Διενέργεια κοινωνικής μελέτης ή ψυχοκοινωνικής μελέτης όπου κρίνεται απαραίτητη, του περιστατικού, της ομάδας και της κοινότητας που χρειάζεται την παρέμβασή τους.
- ο Διαμόρφωση διάγνωσης, αυτόνομα ή και σε συνεργασία με άλλους ειδικούς για τα προβλήματα που εντοπίστηκαν.
- ο Εκπόνηση και εκτέλεση σχεδίου δράσης και ενεργειών για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης κατάστασης.

Οι πτυχιούχοι του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας ασκούν τις παρακάτω δραστηριότητες κατά τομέα απασχόλησης ως εξής:

- ο Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας: Προγράμματα παιδικής προστασίας, υπερηλίκων, αναπήρων και γενικά ατόμων και οικογενειών με κοινωνικές ανάγκες.
- ο Τομέας Υγείας: Παροχή ειδικών κοινωνικών υπηρεσιών προς τον ασθενή και τους οικείους του, σε νοσηλευτικά ιδρύματα, αναρρωτήρια, θεραπευτικούς ξενώνες, ιατροκοινωνικά κέντρα, μονάδες οικογενειακού προγραμματισμού κ.λ.π
- ο Τομέας Ψυχικής Υγείας: Παροχή υπηρεσιών διαγνωστικού συμβουλευτικού και θεραπευτικού χαρακτήρα σε άτομα, ομάδες και οικογένειες τα οποία θεραπεύονται σε κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Θεραπευτήρια Ψυχικών Παθήσεων, Συμβουλευτικούς Σταθμούς κ.λ.π.
- ο Τομέας Κοινωνικής Ασφάλισης. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών ενημερωτικού, συμβουλευτικού και επιβοηθητικού χαρακτήρα σε ασφαλισμένα άτομα ή και στις οικογένειές τους μέσα από τους αρμόδιους ασφαλιστικούς φορείς π.χ. Ι.Κ.Α. Ο.Γ.Α. κ.λ.π
- ο Τομέας επαγγελματικού προσανατολισμού. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στα πλαίσια επαγγελματικής εκπαίδευσης και απασχόλησης, όπως Κέντρα Επαγγελματικού Προσανατολισμού , Σχολές Μαθητείας, Κέντρα Εργαζόμενης Νεότητας, βιομηχανικές μονάδες, επιχειρήσεις κ.λ.π.
- ο Τομέας εκπαίδευσης. Παροχή ειδικών κοινωνικών υπηρεσιών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
- ο Τομέας πρόληψης και καταστολής παραβάσεων ανηλίκων και εγκληματικότητας. Παροχή ειδικών υπηρεσιών ενημερωτικού, συμβουλευτικού και επιβοηθητικού χαρακτήρα, μέσα από κρατικούς ή άλλους φορείς όπως Δικαστήρια Ανηλίκων, Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων, Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων, Σωφρονιστικά

Καταστήματα, Φυλακές, Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων, Εταιρεία Προστασίας Αποφυλακισμένων, ιδρύματα και υπηρεσίες για άτομα με παρεκκλίνουσα κοινωνική συμπεριφορά.

- ο Τομέας Κοινωνικής Οργάνωσης και Ανάπτυξης. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την υποβοήθηση αναπτυξιακών δραστηριοτήτων σε όλες τις βαθμίδες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Λαϊκής Επιμόρφωσης, Κέντρων Νεότητας, Πολιτιστικών Κέντρων κ.λ.π.
- ο Τομέας Κοινωνικών Υπηρεσιών για τις ένοπλες δυνάμεις και τις υπηρεσίες του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης.

Τέλος, οι πτυχιούχοι/ες του τμήματος ασκούν κάθε άλλη δραστηριότητα σε επαγγελματικά αντικείμενα που δεν αναφέρονται παραπάνω και προκύπτουν από την εξέλιξη της επιστήμης, στην ειδικότητα της Κοινωνικής Εργασίας και καλύπτουν όλο το φάσμα της Διοικητικής ιεραρχίας των Υπηρεσιών που υπηρετούν. Ακόμη οι πτυχιούχοι/ες του αναφερόμενου τμήματος, απασχολούνται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και κατάρτισης σε θέματα κοινωνικής εργασίας, σύμφωνα με την κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΠΡΟΤΕΡΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Το φύλο έχει προσδιοριστεί ως ένας από τους πιο καθοριστικούς παράγοντες για την επιλογή επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας (Vincent,1996). Αφού η Κοινωνική Εργασία ως επάγγελμα είναι συνυφασμένη με τη φροντίδα, εύκολα μπορεί να χαρακτηριστεί ως «γυναικεία απασχόληση» (Dominelli,1997). Βέβαια τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μια αύξηση του αριθμού των ανδρών που επιλέγουν την Κοινωνική Εργασία (Vincent,1996). Σε καμιά περίπτωση όμως η αύξηση αυτή δεν μπορεί να σημαίνει πως η Κοινωνική Εργασία δε συνεχίζει να είναι γυναικοκρατούμενο επάγγελμα.

Σε σχέση με το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των ατόμων που επιλέγουν την Κοινωνική Εργασία προηγούμενες έρευνες έχουν δείξει πως πρόκειται για άτομα από χαμηλότερες κοινωνικές τάξεις σε σύγκριση με άλλες σχολές (Golden et al.,1972, στο Yael Epoch,1988). Επιπλέον σε έρευνα που διενεργήθηκε στη χώρα μας από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών σε σχέση με την επιλογή επαγγέλματος (Κασιμάτη,1998) σε τμήματα Κοινωνικής Εργασίας και Βρεφονηπιοκομείας των Τ.Ε.Ι. το ποσοστό των πτυχιούχων που είχαν πατέρα με εκπαιδευτικό επίπεδο Γ' γυμνασίου και κάτω ανερχόταν στο 60%.

Επιπλέον οι προσωπικές αξίες του ατόμου φαίνεται να είναι ένας εξίσου σημαντικός παράγοντας στην επιλογή επαγγέλματος. Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα ο Rosenberg (1957 στο Papadaki,1999) διενέργησε μια έρευνα ανάμεσα σε 18 διαφορετικές σχολές σε σχέση με τους παράγοντες που οδήγησαν τα άτομα στην επιλογή του επαγγέλματος. Όσον αφορά τους φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας, Ιατρικής και Παιδαγωγικής θεώρησαν πιο σημαντικό το να εργάζονται με ανθρώπους και λιγότερο σημαντική την απόκτηση χρημάτων και κοινωνικού κύρους μέσω της εργασίας. Αντίθετα οι φοιτητές/τριες Διοίκησης Επιχειρήσεων αξιολόγησαν ως πολύ σημαντικό την απόκτηση χρημάτων και κοινωνικού κύρους. Επιπροσθέτως μεταγενέστερες έρευνες προσδιόρισαν ως σημαντικές αξίες για τα άτομα που επιλέγουν την Κοινωνική Εργασία τον αλτρουισμό, τον κοινωνικό ιδεαλισμό και το ενδιαφέρον για κοινωνική αλλαγή.(Pins, 1963 στο Παπαδάκη,1999· Csikai & Rosensky,1997). Σε πρόσφατη έρευνα (Βίκη & Παπάνης,2007) που διενεργήθηκε σε μαθητές γυμνασίου και λυκείου φάνηκε πως όσοι μαθητές/τριες έτειναν να επιλέξουν επαγγέλματα «ψυχοκοινωνικά» δεν έδιναν ιδιαίτερη βαρύτητα σε χρήματα, κοινωνικό κύρος και συνέχιση του οικογενειακού επαγγέλματος. Αντίθετα σε αυτούς τους μαθητές/τριες φάνηκε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο η επιθυμία τους να «ταιριάξουν» κατά κάποιο τρόπο το επάγγελμα με τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα.

Ωστόσο άλλοι ερευνητές υποστήριζαν πως τα άτομα που επιλέγουν την Κοινωνική Εργασία ενδιαφέρονται κυρίως για τα χρήματα και το κοινωνικό κύρος (Rubin et. al.,1986). Η Butler(1990) από την άλλη υποστήριξε πως είναι δυνατόν να συνυπάρχουν στους

φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας τόσο η επιθυμία τους να προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο όσο και το ενδιαφέρον τους για προσωπική ανέλιξη και απόκτηση χρημάτων. Άλλωστε παρόμοια είναι τα ευρήματα που παρουσίασαν και ο Hanson με τον McCullagh (1995, στο Παπαδάκη, 1999), όπου οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας επέλεξαν αυτό το επάγγελμα αφ' ενός γιατί ενδιαφέρονται να προσφέρουν στους άλλους και αφ' ετέρου για το προσωπικό τους συμφέρον. Αυτό αποδεικνύει ότι το προσωπικό συμφέρον μπορεί να συνυπάρχει με το ενδιαφέρον για το συνάνθρωπο.

Βέβαια όταν μελετάμε τέτοιου είδους έρευνες πρέπει να έχουμε πάντα κατά νου πως ενέχει ο κίνδυνος οι ερωτώμενοι να δηλώνουν ως σημαντικές όχι τις προσωπικές τους αξίες, αλλά τις αξίες που θεωρούν πως ταιριάζουν με το επάγγελμά τους (Watson, 1995).

Επίσης σύμφωνα με τον Lewis Rompf και τον Royses (1994) η επιλογή επαγγέλματος είναι δυνατόν να επηρεαστεί από γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στην οικογένεια προέλευσης του ατόμου. Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά στους φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας είναι αρκετά σύνηθες φαινόμενο να προέρχονται από οικογένειες δυσλειτουργικές σε σύγκριση με φοιτητές άλλων ειδικοτήτων. Επιπλέον σε συγκριτική μελέτη ανάμεσα σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Παιδαγωγικής οι φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας φάνηκε να έχουν περισσότερες πιθανότητες σε σχέση με τους άλλους να προέρχονται από οικογένειες με προβλήματα εξάρτησης από αλκοόλ ή ναρκωτικά ή οικογένειες όπου παρουσιάζεται το φαινόμενο της βίας. Οι ίδιοι δε οι φοιτητές/τριες ήταν σημαντικά πιθανότερο να έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά (Russel et. al. 1993).

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. Κρήτης (Papadaki, 2001) βρέθηκε ότι το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο αλλά και η δομή του ίδιου του εκπαιδευτικού συστήματος παίζουν σημαντικό ρόλο στην επιλογή των φοιτητών/τριων να σπουδάσουν κοινωνική εργασία. Εξαιτίας αυτών των δομικών παραγόντων η εκπαιδευτική-επαγγελματική επιλογή των φοιτητών/τριων κατέληγε ουσιαστικά να είναι περιορισμένη, εφόσον 30% των ερωτηθέντων είχαν αποφασίσει να αποφοιτήσουν ως μια μορφή συμβιβασμού, μια και δεν είχαν άλλες εναλλακτικές λύσεις. Το σχετικά χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των φοιτητών/τριων επιβεβαίωσε τον ισχυρισμό ότι τα τμήματα των Τ.Ε.Ι. προσφέρουν μια εναλλακτική λύση κυρίως για τους υποψήφιους που δεν είναι «ευνοημένοι» όσον αφορά στο οικονομικό ή πολιτισμικό κεφάλαιο (Gounias, 1998). Οι φοιτητές/τριες – συντριπτική πλειοψηφία των οποίων ήταν γυναίκες – ιεράρχησαν πολύ υψηλά ανθρωποκεντρικές αξίες σε σχέση με την εργασία. Στην ίδια έρευνα βρέθηκε πως το 38,3% των ερωτηθέντων αποφάσισαν να ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους όχι γιατί θεώρησαν την Κοινωνική Εργασία κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς, αλλά για άλλους λόγους κυρίως μην έχοντας άλλες εναλλακτικές λύσεις. Επίσης το 21,3% των φοιτητών/τριών θα άφηναν την

Κοινωνική Εργασία για κάποιο άλλο τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ακόμα κι αν τους δινόταν η ευκαιρία.

Τέλος σύμφωνα με τους Papadaki & Nygren (2004) οι απόψεις των φοιτητών/τριών Κοινωνικής Εργασίας για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού επηρεάζονται από την εμπειρία τους στην πρακτική άσκηση και εποπτεία. Συχνά η εμπειρία αυτή αποτελεί για τους φοιτητές/τριες παράδειγμα για το τι θα αντιμετωπίσουν στην αγορά εργασίας ως επαγγελματίες. Επιπλέον με βάση αυτή την εμπειρία πολλές φορές κρίνεται η παραμονή ή όχι των φοιτητών/τριών στη σχολή και το αν μετά την αποφοίτησή τους θα ασχοληθούν με το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού. Άρα είναι σημαντικό να διασφαλίζεται πως η πρακτική άσκηση και εποπτεία οργανώνονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα αυτή αναζητά τα πιθανά κίνητρα των φοιτητών/τριων Κοινωνικής Εργασίας του τμήματος του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου και των φοιτητών/τριων Κοινωνικής Διοίκησης του τμήματος του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής να εισαχθούν και να αποφοιτήσουν από το κάθε τμήμα αντίστοιχα.

Είναι σημαντικό να διερευνηθούν τα κίνητρα που οδηγούν τους φοιτητές/τριες να επιλέξουν το επάγγελμα της κοινωνικής εργασίας καθώς είναι δυνατό να επηρεάσουν την επαγγελματική εξέλιξη των φοιτητών/τριων (Lewis Rompf & Royle, 1994· Black et. al., 1993 στο Papadaki, 1999). Επιπροσθέτως το να επισημανθούν και να κατανοηθούν οι λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφασίζουν να σπουδάσουν κοινωνική εργασία έχει ζωτική σημασία για όσους ασχολούνται με την εκπαίδευσή τους.

Στο προηγούμενο κεφάλαιο αναφέρθηκαν συνοπτικά οι παράγοντες που πιθανόν οδηγούν τα άτομα στην επιλογή κάποιου επαγγέλματος. Έγινε αναφορά σε δομικούς παράγοντες, αξίες και χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του ατόμου.

Στην παρούσα έρευνα επιλέξαμε να εστιάσουμε στους δομικούς παράγοντες που ενδεχομένως επηρεάζουν την επιλογή των φοιτητών/τριων να ασχοληθούν με την Κοινωνική Εργασία. Προσπαθήσαμε να διερευνήσουμε την επιρροή παραγόντων όπως τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των φοιτητών/τριών των δύο τμημάτων (π.χ. φύλο, ηλικία, έτος φοίτησης) και το κοινωνικοοικονομικό τους επίπεδο (μόρφωση και επάγγελμα γονέων, μέρος στο οποίο μεγάλωσαν οι φοιτητές/τριες). Επιπλέον ερευνήσαμε αν και σε ποιο βαθμό η επιλογή των φοιτητών/τριών για κάποιο τμήμα επηρεάζεται από το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθώς και τις αξίες που έχουν οι φοιτητές/τριες σε σχέση με την εργασία. Τέλος προσπαθήσαμε να δούμε αν υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των φοιτητών/τριών των δύο τμημάτων σε σχέση με όλα τα παραπάνω στοιχεία.

6.2. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Πιο αναλυτικά, η έρευνά μας προσπάθησε να δώσει απαντήσεις στις εξής ερωτήσεις:

- ο Ποια είναι τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των φοιτητών/τριών Κοινωνικής Εργασίας (φύλο, ηλικία, έτος φοίτησης, επαγγελματικό και εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων των φοιτητών/τριων, μέρος στο οποίο οι φοιτητές/τριες έζησαν τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους); Όπως αναφέρθηκε νωρίτερα στο πρώτο μέρος οι επιθυμίες, οι προσδοκίες και οι επιλογές των ατόμων επηρεάζονται και διαμορφώνονται σε μεγάλο βαθμό μέσα από το κοινωνικό πλαίσιο που τους παρέχει η κοινωνικοοικονομική τους θέση (Κασιμάτη, 1998). Προηγούμενες

έρευνες έχουν δείξει πως η Κοινωνική Εργασία προσελκύει συνήθως φοιτητές/τριες χαμηλών κοινωνικών τάξεων σε σχέση με άλλες σχολές. Η μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών/τριών Κοινωνικής Εργασίας του τμήματος του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου προέρχεται από χαμηλά ή μεσαία στρώματα και από την εργατική τάξη (Papadaki, 1999). Επιπλέον σύμφωνα με την Κασιμάτη (1998) οι φοιτητές/τριες των Τ.Ε.Ι. είναι συνήθως άτομα με μικρά περιθώρια επιλογών και μέσα από τα Τ.Ε.Ι βρίσκουν τη μόνη τους διέξοδο για κοινωνική ανέλιξη. Το ερώτημα λοιπόν που προκύπτει είναι αν οι φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας των δύο τμημάτων προέρχονται από χαμηλά και μεσαία κοινωνικά στρώματα κι αν υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ τους καθώς μιλάμε αφ' ενός για ένα τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Τ.Ε.Ι. κι αφετέρου για ένα τμήμα Α.Ε.Ι. Επιπλέον, έρευνες έχουν δείξει πως η Κοινωνική Εργασία είναι ένα κατ' εξοχήν γυναικείο επάγγελμα (Dominieli, 1997). Ωστόσο είναι ενδιαφέρον να διερευνηθεί αν μεταξύ των δύο τμημάτων παρουσιάζεται διαφοροποίηση ως προς τον αριθμό αγοριών που προσελκύουν, καθώς είναι πιθανόν το Πανεπιστημιακό τμήμα να υπερτερεί λόγω της μεγαλύτερης αίγλης που έχουν τα Α.Ε.Ι. στην ελληνική κοινωνία (Κασιμάτη, 1998). Επίσης ενδέχεται να διαφοροποιείται το μέρος όπου οι φοιτητές/τριες έχουν ζήσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους καθώς σύμφωνα με την Κασιμάτη (1998) άτομα από μεγάλα αστικά κέντρα, αλλά κυρίως από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη έχουν συνήθως περισσότερες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές ευκαιρίες σε σχέσεις με τους κατοίκους αγροτικών περιοχών

- ο Όπως είδαμε και στο πρώτο μέρος συχνά τα άτομα οδηγούνται να σπουδάσουν ένα διαφορετικό επάγγελμα από αυτό που επιθυμούν εξαιτίας του συστήματος εισαγωγής στην Τριτοβάθμια (Κασιμάτη, 1998· Papadaki, 1999). Θα μπορούσε να ισχύει κι εδώ το ίδιο και τελικά η Κοινωνική Εργασία να είναι όχι επιλογή αλλά συμβιβασμός για τους φοιτητές/τριες; Υπάρχει διαφοροποίηση σ' αυτό το θέμα μεταξύ των φοιτητών/τριών των δύο τμημάτων;
- ο Προκειμένου να διερευνήσουμε αν η Κοινωνική Εργασία αποτελεί για τους φοιτητές/τριες μια συνειδητή επαγγελματική επιλογή θα εξετάσουμε την πληροφόρηση των φοιτητών για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης κι από πού προέρχεται αυτή η πληροφόρηση. Μας ενδιαφέρει δε το αν διαφοροποιούνται τα ευρήματά μας για τους φοιτητές/τριες των δύο τμημάτων.
- ο Πέρα δε τούτων η διερεύνηση των κριτηρίων βάσει των οποίων οι φοιτητές/τριες ιεράρχησαν τα τμήματα της τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά τη συμπλήρωση των μηχανογραφικών τους δελτίων αποτελεί ακόμα μια ένδειξη για το αν οι φοιτητές/τριες ενδιαφέρονταν ουσιαστικά εξ αρχής για το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας ή απλά συμβιβάστηκαν με το τμήμα στο οποίο εισήχθησαν.

- Επιπλέον θέλουμε να δούμε την άποψη των ίδιων των φοιτητών/τριών για το ισχύον σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Σύμφωνα με τα όσα παραθέσαμε νωρίτερα η επικρατούσα άποψη είναι πως το σύστημα εισαγωγής οδηγεί τα άτομα να σπουδάσουν κάτι άλλο από αυτό που επιθυμούν (Κασιμάτη,1998). Συμμερίζονται την ίδια άποψη οι φοιτητές/τριες που συμμετείχαν στην έρευνά μας και υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα στους φοιτητές/τριες των δύο τμημάτων;
- Επιπλέον μας ενδιαφέρει να δούμε τους λόγους που οδήγησαν τους φοιτητές/τριες να αποφοιτήσουν από το τμήμα τους και τι θα έκαναν σε περίπτωση που τους δινόταν η ευκαιρία να αλλάξουν τμήμα φοίτησης. Έτσι μπορούμε να διερευνήσουμε περαιτέρω αν οι φοιτητές/τριες βρίσκονται στο συγκεκριμένο τμήμα επειδή το επιθυμούν ή επειδή δεν έχουν εναλλακτική λύση. Πιο συγκεκριμένα θα διερευνήσουμε αν η απόφασή τους να ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους στηρίζεται στο ενδιαφέρον τους για το επάγγελμα ή αν παίζουν ρόλο και άλλοι παράμετροι (π.χ. οικονομική κατάσταση της οικογένειας)- επίσης, αν θα επέλεγαν άλλο τμήμα ή και πάλι την Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση ακόμα κι αν τους δινόταν τώρα η ευκαιρία να φοιτήσουν σε οποιοδήποτε άλλο τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, δηλαδή την ταύτιση τους με τις σπουδές τους. Τέλος, θα διερευνήσουμε τι σκέφτονται να κάνουν οι φοιτητές/τριες μετά την αποφοίτηση, δηλαδή την ταύτιση τους με το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας. Μας ενδιαφέρει δε το αν διαφοροποιούνται τα στοιχεία για τους φοιτητές/τριες των δύο τμημάτων.
- Επίσης υποθέτουμε πως οι λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης θα έχουν σχέση με το την ταύτιση τους με το επάγγελμα της κοινωνικής εργασίας. Είναι λογικό να περιμένουμε πως κάποιοι από τους φοιτητές/τριες μετά την αποφοίτησή τους δεν θα επιθυμούν να ασχοληθούν με την Κοινωνική Εργασία καθώς σύμφωνα με προηγούμενες έρευνες ένα σεβαστό ποσοστό ατόμων καταλήγει να σπουδάσει κάποιο επάγγελμα χωρίς να το επιθυμεί (Κασιμάτη,1998). Έτσι όσοι από τους φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν εξαιτίας του ενδιαφέροντός τους για το επάγγελμα αναμένουμε πως θα επιθυμούν στη συνέχεια να απασχοληθούν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί ή να κάνουν κάποιο μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία. Αντίθετα όσοι από τους φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους ίσως να θέλουν να ασχοληθούν με κάποιο άλλο πεδίο είτε για εργασία είτε για κάποιο μεταπτυχιακό. Μας ενδιαφέρει δε να δούμε κι αν υπάρχει κάποια διαφοροποίηση ως προς τον εν λόγω συσχετισμό ανάμεσα στους φοιτητές/τριες των δύο τμημάτων.
- Επίσης ενδιαφερόμαστε να δούμε τις προσδοκίες των γονέων των φοιτητών/τριών όσον αφορά στην επιλογή επαγγέλματος των παιδιών τους και την αντίδραση τους όταν οι φοιτητές/τριες πέτυχαν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής

Διοίκησης. Αναμενόμενο είναι οι γονείς να επιθυμούν τα παιδιά τους να σπουδάσουν καθώς προηγούμενες έρευνες δείχνουν πως η απόκτηση ενός πτυχίου είναι πολύ σημαντική για την ελληνική οικογένεια (Papadaki, 1999· Κασιμάτη, 1998).

- ο Τέλος σύμφωνα με όσα παραθέσαμε στο πρώτο μέρος τα άτομα που επιλέγουν επαγγέλματα που σχετίζονται με τη φροντίδα (π.χ. Κοινωνική Εργασία) τείνουν κατά κύριο λόγο να πρεσβεύουν αξίες ανθρωποκεντρικές (Rosenberg, 1957 στο Papadaki, 1999) Το ερώτημα λοιπόν που τίθεται είναι αν οι φοιτητές/τριες των δύο τμημάτων είναι προσανατολισμένοι περισσότερο προς αξίες ανθρωπιστικού περιεχομένου κι αν μεταξύ των φοιτητών/τριών των δύο τμημάτων παρατηρείται διαφοροποίηση.

6.3. ΔΕΙΓΜΑ

Το δείγμα περιλάμβανε διακόσιους φοιτητές/τριες, εκατό φοιτητές/τριες από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης και εκατό φοιτητές από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής.

Τα κριτήρια επιλογής δείγματος ήταν: α) οι ερωτώμενοι να είναι ενεργοί φοιτητές/τριες στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης και στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής (στο Δημοκρίτειο προσεγγίστηκαν φοιτητές/τριες μόνο από την κατεύθυνση της Κοινωνικής Εργασίας κι όχι της Κοινωνικής Διοίκησης, ώστε η σύγκριση να γίνει μεταξύ φοιτητών/τριών που έχουν επιλέξει το ίδιο αντικείμενο) και β) να έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον το πρώτο έτος της φοίτησής τους καθώς σύμφωνα με την Papadaki (1999) το πρώτο έτος είναι συνήθως «δοκιμαστικό» για τους φοιτητές/τριες, αφού συχνά παράλληλα με την εγγραφή τους σε κάποιο τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ξαναδίνουν εξετάσεις κι εγκαταλείπουν το τμήμα μετά τον πρώτο χρόνο.

6.4. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΙΟ

Το ερωτηματολόγιο της παρούσας εργασίας βασίστηκε στο ερωτηματολόγιο που δομήθηκε και χρησιμοποιήθηκε σε αντίστοιχη έρευνα στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Κρήτης από την Δρ. Βάσω Παπαδάκη (Papadaki, 1999· Papadaki, 2001). Περιλάμβανε κυρίως ερωτήσεις κλειστού τύπου καθώς και λίγες ανοιχτού. Τα θέματα που διερευνήθηκαν ήταν τα εξής:

- ο Δημογραφικά χαρακτηριστικά (φύλο, ηλικία, έτος φοίτησης) και πληροφορίες σχετικά με το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της οικογένειας των φοιτητών/τριών (επάγγελμα και εκπαιδευτικό επίπεδο γονέων, μέρος όπου μεγάλωσαν οι φοιτητές).
- ο Η διαδικασία με την οποία εισήχθησαν οι φοιτητές/τριες στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας και Κοινωνικής Διοίκησης (εξετάσεις που έπρεπε να δώσουν για να εισαχθούν, σειρά προτίμησης του τμήματος στο μηχανογραφικό τους δελτίο, προηγούμενες ανεπιτυχείς προσπάθειες, μέθοδος διαβάσματος πριν την εισαγωγή, πόση και ποια πληροφόρηση είχαν για την Κοινωνική

Εργασία πριν την εισαγωγή και από πού άντλησαν την πληροφόρηση αυτή επίσης κάποιες σκέψεις των φοιτητών/τριών για το σύστημα εισαγωγής (αν οδηγεί τα άτομα σε άλλα επαγγέλματα από αυτά που επιθυμούν και αν θεωρούν την εισαγωγή τους στο τμήμα τους τυχαία) και τέλος τα κριτήρια των φοιτητών/τριών κατά τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού δελτίου.

- ο Οι λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα, αν θα άφηναν το τμήμα τους για κάποιο άλλο έστω και τώρα σε περίπτωση που τους δινόταν μια τέτοια ευκαιρία (ταύτιση με τις σπουδές) και τα μελλοντικά τους σχέδια για μετά την αποφοίτηση (ταύτιση με το επάγγελμα).
- ο Οι προσδοκίες των γονέων για την επιλογή επαγγέλματος των φοιτητών/τριών και η αντίδρασή τους όταν πέρασαν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ή Κοινωνικής Διοίκησης και τέλος
- ο οι εργασιακές αξίες των φοιτητών/τριών.

6.5. ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Ζητήθηκε από τους φοιτητές/τριες να συμπληρώσουν εθελοντικά ένα ανώνυμο ερωτηματολόγιο μετά από μια μικρή εισαγωγή στην οποία τους εξηγήσαμε το σκοπό της έρευνας και τι ακριβώς πρέπει να κάνουν. Τα ερωτηματολόγια δόθηκαν στους φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι Κρήτης και του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου το 2007, μέσα στις αίθουσές τους μετά τη λήξη των μαθημάτων τους, αφού είχαμε πάρει πρώτα έγκριση από το αντίστοιχο τμήμα

Τα αποτελέσματά της παρούσας έρευνας είναι γενικεύσιμα στους ενεργούς φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης και στους ενεργούς φοιτητές/τριες της κατεύθυνσης Κοινωνικής Εργασίας του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής. Θα ήταν ενδιαφέρον σε μεταγενέστερη έρευνα να μελετηθεί εάν τα ίδια ισχύουν και για τους φοιτητές/τριες των τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας των Τ.Ε.Ι. Αθήνας και Πάτρας.

6.6. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα δεδομένα εισήχθησαν στον ηλεκτρονικό υπολογιστή και αναλύθηκαν με τη χρήση του προγράμματος S.P.S.S.

Στο πρώτο μέρος των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται κυρίως ευρήματα περιγραφικής στατιστικής δηλαδή συχνότητες και μέσες τιμές.

Στο δεύτερο μέρος εξετάζεται η πιθανή σχέση μεταξύ ποιοτικών μεταβλητών. Χρησιμοποιήθηκε το τεστ σημαντικότητας του χ^2 που ενδείκνυται για τη σύγκριση ποιοτικών μεταβλητών (Tabanick& Fidell, 1996).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στην έρευνα συμμετείχαν 200 φοιτητές/τριες (169 κορίτσια και 31 αγόρια) από τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου και από την κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής. Από αυτούς οι 68 ήταν στο δεύτερο έτος, οι 74 στο τρίτο, 59 στο τέταρτο και 10 σε μεγαλύτερα έτη. Η ηλικία τους κυμαινόταν από 18- 30 ετών και οι περισσότεροι ήταν από 18 έως 21 ετών.

7.1 Περιγραφική στατιστική για το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου

Το δείγμα αποτελείται από 90 κορίτσια και 10 αγόρια φοιτητές/τριες. Από αυτούς 32 βρίσκονταν στο δεύτερο έτος των σπουδών τους, 37 στο τρίτο, 25 στο τέταρτο και 7 σε μεγαλύτερα έτη. Η ηλικία τους κυμαινόταν από 18 έως τριάντα ετών και όπως φαίνεται στον πίνακα 1 η πλειοψηφία ήταν μεταξύ 18 και 21 ετών.

Πίνακας 1. Ηλικία

ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
18-21	59	59%
22-25	37	37%
26-29	1	1%
30+	3	3%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100

i. Κοινωνικοοικονομικό επίπεδο φοιτητών

ο Εκπαιδευτικό επίπεδο γονέων

Όσον αφορά το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των φοιτητών/τριων οι Πίνακες 2 και 3 παρουσιάζουν το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων και οι Πίνακες 4 και 5 δείχνουν το επάγγελμα των γονέων.

Πίνακας 2. Επίπεδο εκπαίδευσης πατέρα

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΑΤΕΡΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΛΙΓΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	5	5%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	20	20%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	28	28%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ- Τ.Ε. Ε.	38	38%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ Α. Ε. Ι.	6	6%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ Τ. Ε. Ι.	3	3%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Όπως βλέπουμε στον πίνακα 2, αρκετοί από τους πατέρες (25%) είτε είναι απόφοιτοι είτε έχουν ολοκληρώσει κάποιες τάξεις του δημοτικού. Επιπλέον ένα μεγάλο ποσοστό (28%) είναι απόφοιτοι γυμνασίου και το 38% είναι απόφοιτοι λυκείου ή Τ. Ε. Ε. Μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό (9%) είναι απόφοιτοι ανώτερης εκπαίδευσης.

Πίνακας 3. Επίπεδο εκπαίδευσης μητέρας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΛΙΓΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	10	10%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	20	20%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	28	28%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ	32	32%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ Α. Ε. Ι.	5	5%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ Τ. Ε. Ι.	3	3%
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	2	2%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 3, το 30% των μητέρων είναι απόφοιτες ή έχουν ολοκληρώσει λίγες τάξεις του δημοτικού. Ένα εξίσου μεγάλο ποσοστό (28%) είναι απόφοιτες γυμνασίου, ενώ το 32% είναι απόφοιτες λυκείου ή Τ. Ε. Ε. Μόνο το 8% του συνόλου είναι απόφοιτες ανωτέρων σπουδών και το 2% κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου.

ο Επάγγελμα γονέων

Πίνακας 4. Επάγγελμα πατέρα

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Ανώτερο διευθυντικό στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	5	5%
Μεσαίο στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	26	26%
Κατώτερο στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	7	7%
Ελεύθερος επαγγελματίας σε επιστημονικά, καλλιτεχνικά επαγγέλματα	3	3%
Ελεύθερος επαγγελματίας σε τεχνικής φύσεως επαγγέλματα	24	24%
Έμπορος, βιομήχανος, επιχειρηματίας	6	6%
Μικροέμπορος, βιοτέχνης	2	2%
Γεωργός, κτηνοτρόφος, αλιεύς	13	13%
Ανειδίκευτος εργάτης	7	7%
Εξειδικευμένος εργάτης	6	6%
Άνεργος	1	1%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100

Στον Πίνακα 4 βλέπουμε το επάγγελμα του πατέρα, όπου μια αρκετά μεγάλη πλειοψηφία (26%) είναι μεσαία στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα. Μια εξίσου σημαντική πλειοψηφία (24%) είναι ελεύθεροι επαγγελματίες. και το 13% γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς. Μόνο το 5% είναι ανώτερα διευθυντικά στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα.

Πίνακας 5. Επάγγελμα μητέρας

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Ανώτερο διευθυντικό στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	1	1%
Μεσαίο στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	17	17%
Κατώτερο στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	12	12%
Ελεύθερη επαγγελματίας σε επιστημονικά, καλλιτεχνικά επαγγέλματα	2	2%
Ελεύθερη επαγγελματίας σε τεχνικής φύσεως επαγγέλματα	7	7%
Έμπορος, βιομήχανος, επιχειρηματίας	2	2%
Μικροέμπορος, βιοτέχνης	1	1%
Γεωργός, κτηνοτρόφος, αλιεύς	7	7%
Ανειδίκευτη εργάτης	1	1%
Εξειδικευμένη εργάτης	1	1%
Οικιακή απασχόληση	49	49%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Οι μισές από τις μητέρες (49%) ασχολούνται με τα οικιακά. Ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό (17%) είναι μεσαία στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα και μόνο το 1% είναι ανώτερα διευθυντικά στελέχη δημοσίου τομέα.

- ο Περιοχή όπου οι φοιτητές έχουν περάσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους

Το 25% των φοιτητών/τριών που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν ζήσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους σε χωριό μέχρι 2000 κατοίκων. Το 13% του δείγματος έχει ζήσει σε πόλη μέχρι 10000 κατοίκων, το 23% σε πόλη κάτω των 50000 κατοίκων, 24% σε πόλη άνω των 50000 κατοίκων και το 15% στην Αθήνα ή τη Θεσσαλονίκη.

ii. Η διαδικασία εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα κοινωνικής εργασίας

Πίνακας 6. Τρόπος εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα κοινωνικής εργασίας

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πανελλήνιες εξετάσεις γενικού λυκείου	4	4%
Πανελλήνιες εξετάσεις ενιαίου λυκείου	73	73%
Πανελλήνιες εξετάσεις Τ.Ε.Ε.	21	21%
Κατατακτήριες εξετάσεις	1	1%
Άλλο	1	1%
Σύνολο	100	100%

Όπως βλέπουμε στον Πίνακα 6, η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (73%) εισήχθησαν στο τμήμα κοινωνικής εργασίας μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου, ενώ μόλις 21% εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων Τ. Ε. Ε.

Πίνακας 7. Σειρά προτίμησης επιλογής του τμήματος κοινωνικής εργασίας

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Πρώτη επιλογή	24	24%
Στις πέντε πρώτες επιλογές	46	46%
Στις μεσαίες επιλογές	23	23%
Στις τελευταίες επιλογές	6	6%
Δεν απάντησαν	1	1%
Σύνολο	100	100%

Στον πίνακα 7 μπορούμε να δούμε πως μόλις το 24% των φοιτητών/τριων είχε ως πρώτη επιλογή την Κοινωνική Εργασία. Η πλειοψηφία (46%) δήλωσε το τμήμα ανάμεσα στις πέντε πρώτες επιλογές της και αρκετοί (29%) ανάμεσα στις μεσαίες ή τελευταίες επιλογές τους.

Αναφορικά με το αν οι φοιτητές/τριες είχαν προηγούμενες ανεπιτυχείς προσπάθειες το 31% απάντησε ότι είχε. Σε σχέση με το αν θεωρούν την εισαγωγή τους στο τμήμα κοινωνικής εργασίας τυχαία, 6% των φοιτητών/τριων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησαν πως συμφωνούν σε μεγάλο βαθμό. Το 30% του δείγματος πως συμφωνεί ως ένα βαθμό και 64% πως δε συμφωνεί καθόλου.

Στο κατά πόσο συμφωνούν με την άποψη ότι το σημερινό σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση οδηγεί συνήθως τους μαθητές να σπουδάσουν διαφορετικό επάγγελμα από αυτό που επιθυμούν, το 36% συμφωνεί απόλυτα, το 57% μάλλον συμφωνεί, το 4% δεν έχει γνώμη πάνω στο θέμα και μόλις το 3% μάλλον διαφωνεί.

Πίνακας 8. Πληροφόρηση των φοιτητών/τριων για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Γνώριζα επαρκώς τι κάνει ο Κοινωνικός Λειτουργός	13	13%
Είχα αρκετές πληροφορίες για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού	37	37%
Είχα μικρή πληροφόρηση για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού	48	48%
Δεν είχα καθόλου πληροφόρηση	2	2%
Σύνολο	100	100%

Στον Πίνακα 8 βλέπουμε την πληροφόρηση που είχαν οι φοιτητές/τριες πριν μπουν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας. Οι μισοί από τους φοιτητές/τριες του δείγματος είχαν μικρή ή καθόλου πληροφόρηση για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού

Οι πηγές πληροφόρησής τους για το επάγγελμα ήταν για το 26% το οικογενειακό τους περιβάλλον, για το 25% ο σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός, για το 20% το φιλικό περιβάλλον, για το 13% κάποιος κοινωνικός Λειτουργός που γνώριζαν και για το 11% κάποια άλλη πηγή ανάμεσα στις οποίες συχνά αναφέρθηκε το διαδίκτυο και το φροντιστήριο. Τέλος ένα μικρό ποσοστό (5%) είχε πληροφόρηση μέσω των Μ. Μ. Ε..

Αναφορικά με το πώς κρίνουν την επάρκεια του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού το 55% του δείγματος τον θεωρεί λίγο έως καθόλου επαρκή. Το 30% τον αξιολογεί αρκετά επαρκή και 17% είναι ικανοποιημένο από τον σχολικό επαγγελματικό προσανατολισμό.

Πίνακας 9. Ο τρόπος προετοιμασίας για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια των φοιτητών/τριων

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Μόνος μου	28	28%
Φροντιστήριο	53	53%
Ιδιαίτερα	13	13%
Φροντιστήριο και ιδιαίτερα	6	6%
Σύνολο	100	100%

Όπως φαίνεται και στον Πίνακα 9, μια μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (53%) παρακολούθησε φροντιστηριακά μαθήματα παράλληλα με τα μαθήματα του σχολείου. Το 28% του δείγματος διάβασε μόνο του, το 13% παρακολούθησε ιδιαίτερα μαθήματα και το 6% παρακολούθησε και φροντιστηριακά και ιδιαίτερα μαθήματα.

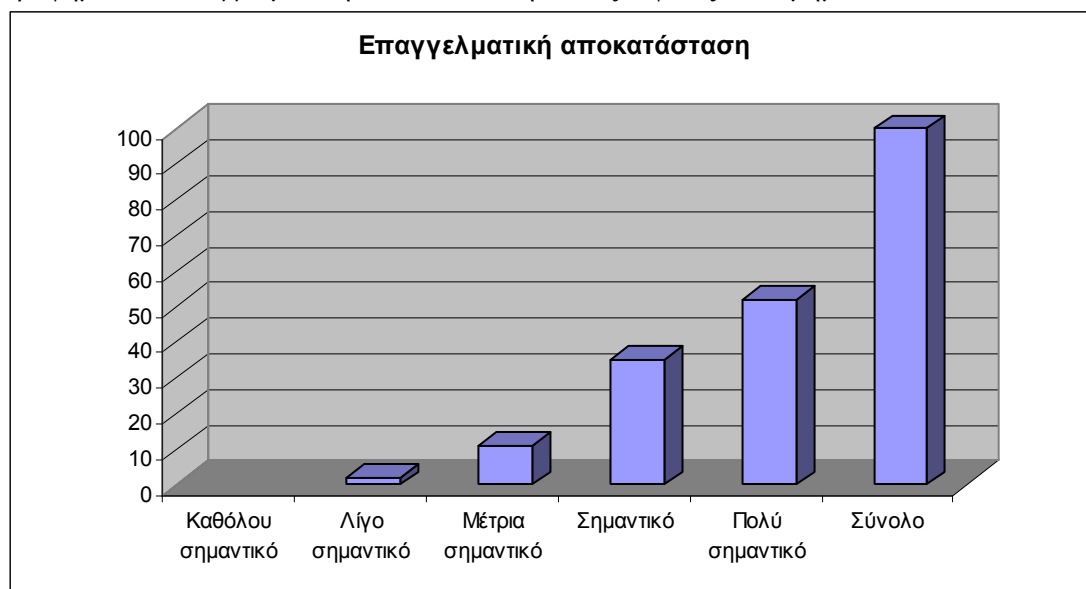
Όσον αφορά στην αξιολόγηση της σημαντικότητας των κριτηρίων στην ιεράρχηση των τμημάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού, ο Πίνακας 10 παρουσιάζει συνοπτικά τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου όπου οι φοιτητές/τριες σε μια κλίμακα 0-5 αξιολόγησαν το πόσο σημαντικές είναι οι παρακάτω παράμετροι στην επιλογή των τμημάτων.

Πίνακας 10. Αξιολόγηση της σημαντικότητας των κριτηρίων στην ιεράρχηση των τμημάτων Γ/βαθμιας εκπαίδευσης κατά τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού

	Δείγμα	Δεν απάντησαν	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Η επαγγελματική αποκατάσταση	100	0	4,37	0,761
Ενδιαφέρον για το επάγγελμα	100	0	4,28	0,78
Η επιθυμία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	100	0	4,22	0,848
Οι βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσα	100	0	3,9	1,15
Η τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών	100	0	3,73	1,062
Οι οικονομικές δυνατότητες της οικογένειάς μου	99	1	3,57	1,171
Οι προσδοκίες των γονέων	100	0	2,54	1,234

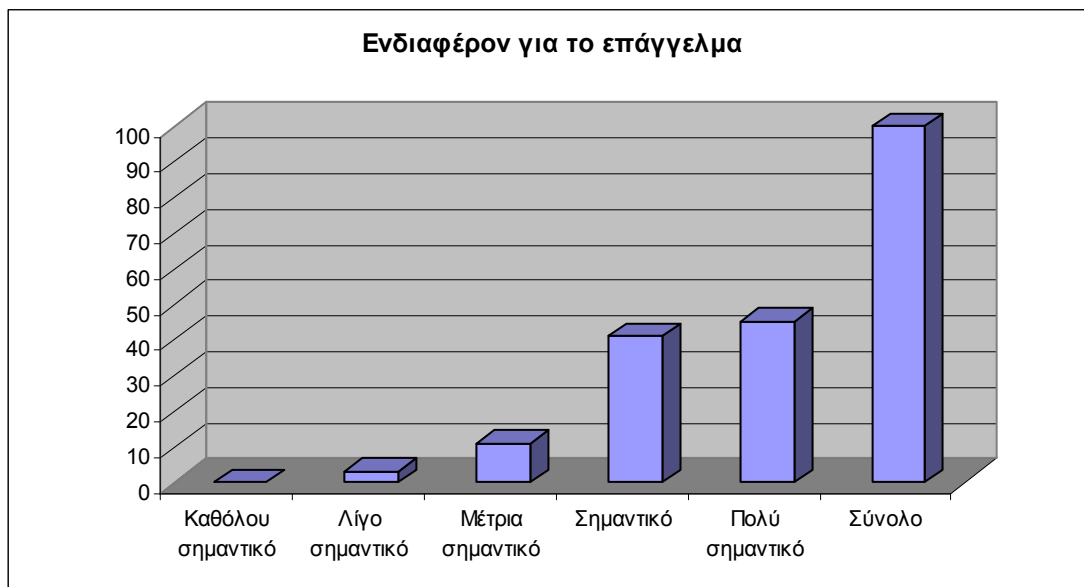
Στα γραφήματα 1 έως 7 παρουσιάζονται αναλυτικά οι απαντήσεις στην ερώτηση που αφορά στον Πίνακα 10.

Γράφημα 1. Η επαγγελματική αποκατάσταση που εξασφαλίζει το τμήμα



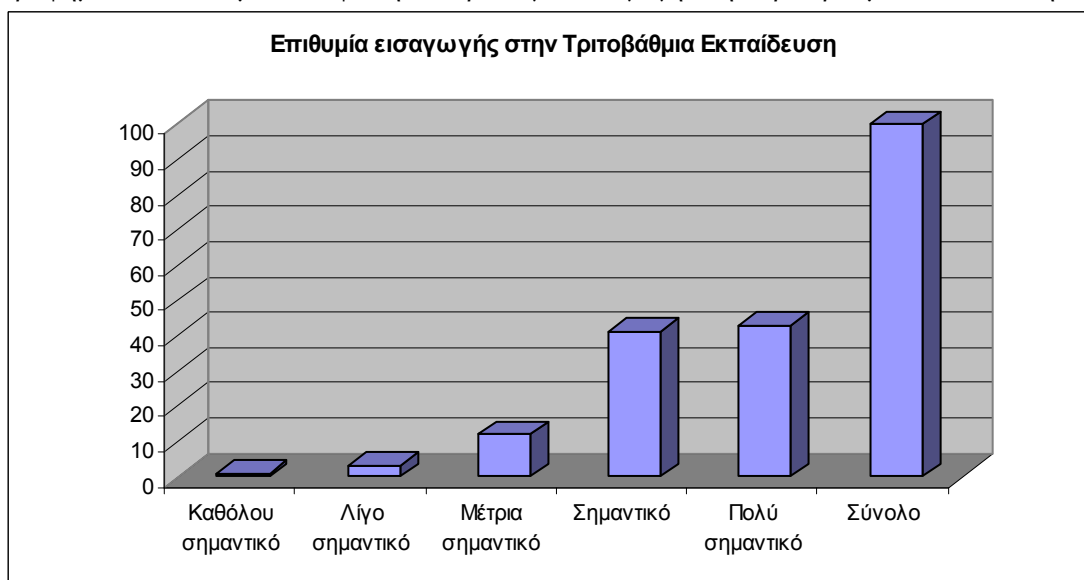
Όπως μπορούμε να δούμε στο Γράφημα 1 μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (87%) θεωρεί σημαντικό ή πολύ σημαντικό κριτήριο την επαγγελματική αποκατάσταση που εξασφαλίζουν τα τμήματα των σχολών που επέλεξαν, ενώ μόλις το 13% το θεωρεί μέτρια ή λίγο σημαντικό.

Γράφημα 2. Ενδιαφέρον για το επάγγελμα



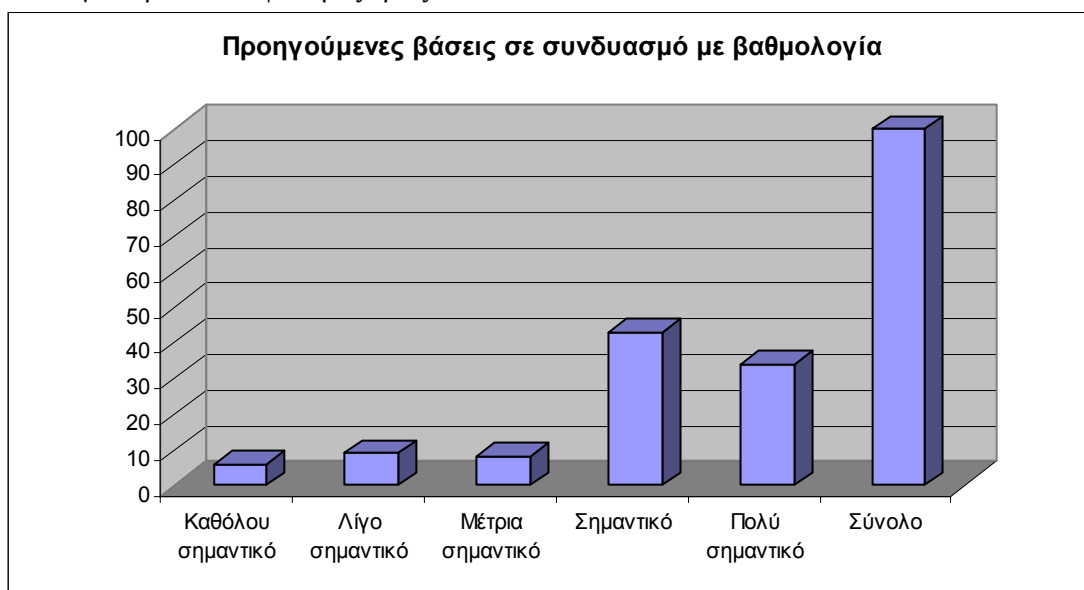
Όπως φαίνεται στο Γράφημα 2 το 86% των φοιτητών/τριων θεωρούν το ενδιαφέρον για το επάγγελμα σημαντικό ή πολύ σημαντικό κριτήριο στην επιλογή τους.

Γράφημα 3. Η επιθυμία των φοιτητών/τριων για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση



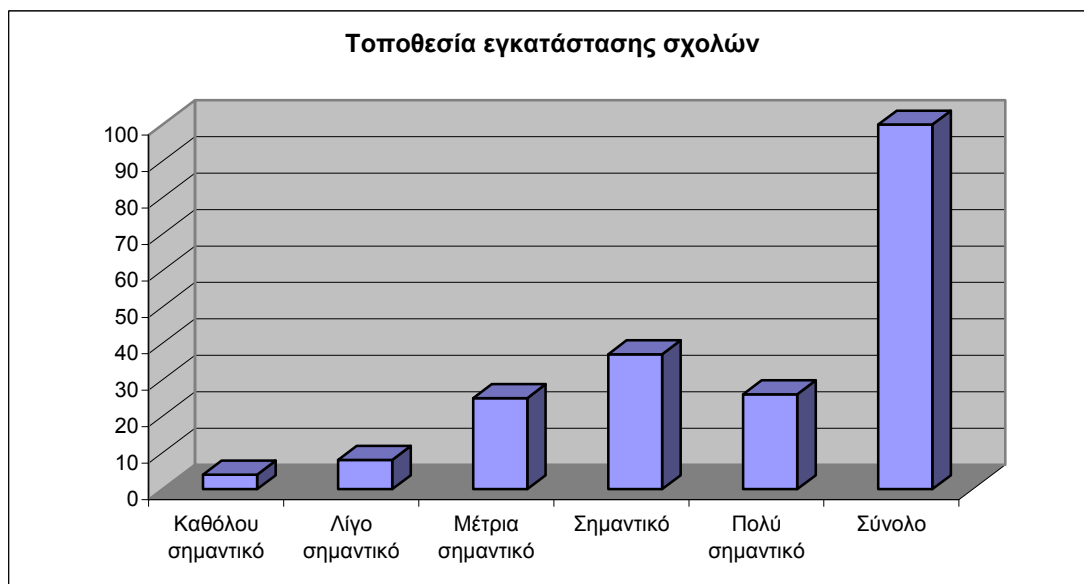
Η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (84%), όπως βλέπουμε στο Γράφημα 3 θεωρούν την επιθυμία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση σημαντικό ή πολύ σημαντικό κριτήριο, ενώ μόλις το 4% το κρίνουν ως λίγο ή καθόλου σημαντικό.

Γράφημα 4. Οι βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσαν οι φοιτητές/τριες



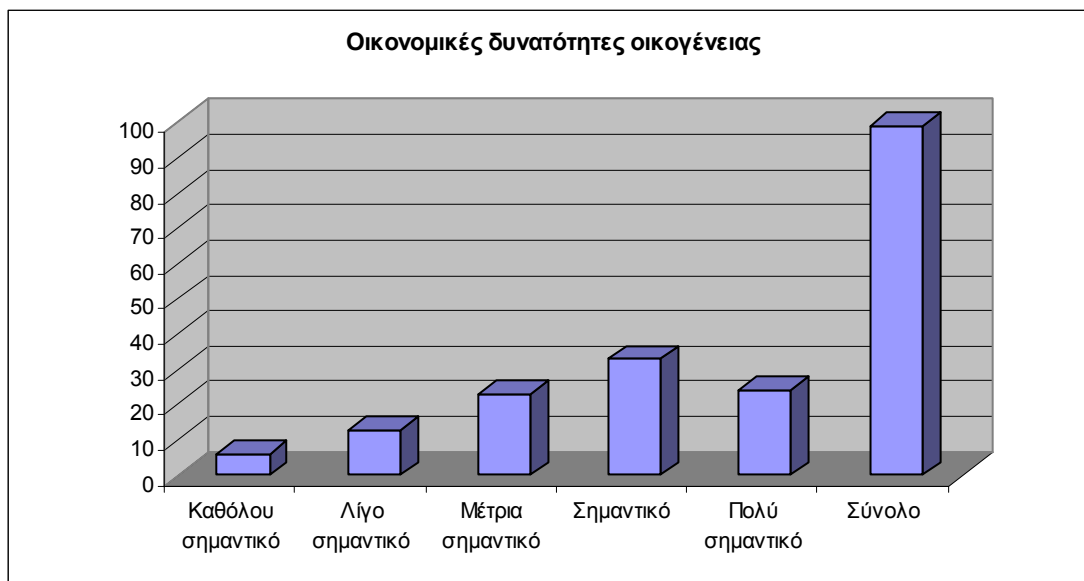
Μία αρκετά μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (43%), όπως βλέπουμε και στο Γράφημα 4, θεωρούν σημαντικό κριτήριο τις βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσαν, 34% το θεωρούν πολύ σημαντικό, 8% μέτρια σημαντικό και 15% λίγο έως καθόλου σημαντικό.

Γράφημα 5. Η τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών



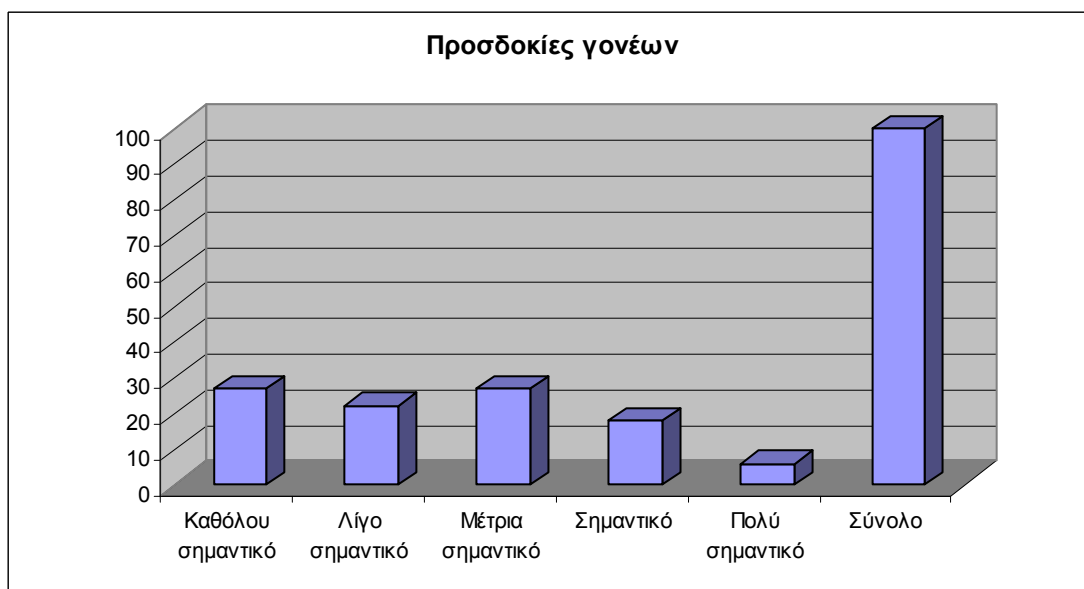
Σύμφωνα με το Γράφημα 5 το 37% των φοιτητών/τριων θεωρούν σημαντική την τοποθεσία εγκατάστασης της σχολής, το 26% πολύ σημαντική, το 25% μέτρια σημαντική και το 12% λίγο ή καθόλου σημαντική.

Γράφημα 6. Οι οικονομικές δυνατότητες της οικογένειας των φοιτητών/τριων



Όπως φαίνεται στο Γράφημα 6 το 33% των φοιτητών/τριων θεωρούν σημαντικό κριτήριο την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, το 24% πολύ σημαντικό, το 23% μέτρια σημαντικό, το 13% λίγο σημαντικό και το 6% καθόλου σημαντικό.

Γράφημα 7. Οι προσδοκίες των γονέων



Μια αρκετά μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (49%), όπως φαίνεται και στο Γράφημα 7, θεωρούν λίγο ή καθόλου σημαντικό κριτήριο τις προσδοκίες των γονέων τους, το 27% μέτρια σημαντικό και 24% σημαντικό ή πολύ σημαντικό.

iii. Οι λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα κοινωνικής εργασίας και η ταύτισή τους με τις σπουδές και το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας

Πίνακας 11. Λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Διαλέξατε να αποφοιτήσετε το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας κυρίως γιατί:

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θεωρώ ότι η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για μένα	64	64%
Επιθυμώ να έχω πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	29	29%
Δεν θα ήθελα να περάσω την εμπειρία των πανελληνίων ξανά	1	1%
Η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς μου δεν μου έδινε άλλη επιλογή	3	3%
Άλλη απάντηση	3	3%
Σύνολο	100	100%

Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 11 οι περισσότεροι φοιτητές/τριες (64%) θεωρούν ότι η Κοινωνική εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς, ενώ αρκετοί (29%) επιθυμούν να έχουν απλώς κάποιο πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Πίνακας 12. Ταύτιση των φοιτητών/τριων με τις σπουδές τους

Αν σας δινόταν η ευκαιρία να φοιτήσετε σε οποιοδήποτε τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τι θα κάνατε;

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θα εξακολουθούσα τη φοίτησή μου στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας	64	64%
Θα φοιτούσα σε κάποιο τμήμα Πανεπιστημίου	30	30%
Θα φοιτούσα σε άλλο τμήμα του Τ.Ε.Ι	5	5%
Δεν απάντησαν	1	1%
Σύνολο	100	100%

Σύμφωνα με τον Πίνακα 12 μια αρκετά μεγάλη πλειοψηφία του δείγματος (64%) θα εξακολουθούσε τη φοίτησή του στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ενώ το 30% του δείγματος θα φοιτούσε σε κάποιο τμήμα του Πανεπιστημίου με προτίμηση στους κλάδους εκπαίδευσης..

Πίνακας 13. Ταύτιση των φοιτητών/τριων με το επάγγελμα Κοινωνικής Εργασίας

Μετά την αποφοίτησή σας θα σας άρεσε:

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Να δουλέψετε ως Κοινωνικός Λειτουργός	43	43%
Να δουλέψετε όχι απαραίτητα ως Κοινωνικός Λειτουργός	24	24%
Να κάνετε μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία	16	16%
Να κάνετε μεταπτυχιακό σε συναφές πεδίο με την Κοινωνική Εργασία	15	15%
Άλλο	2	2%
Σύνολο	100	100%

Όπως μπορούμε να δούμε στον Πίνακα 13 σχεδόν οι μισοί φοιτητές/τριες (43%) θα ήθελαν να εργαστούν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, ενώ το 24% θα ήθελαν γενικά να εργαστούν, αν και όχι απαραίτητα ως Κοινωνικός Λειτουργός. 31% των φοιτητών/τριων θα ήθελαν να κάνουν μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία ή σε ένα συναφές πεδίο.

iv. Προσδοκίες οικογένειας

Πίνακας 14. Οι προσδοκίες της οικογένειας σε σχέση με την επαγγελματική επιλογή των φοιτητών/τριων

Σε σχέση με την επιλογή επαγγέλματος οι γονείς ήθελαν:

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Εισαγωγή σε Α.Ε.Ι.	17	17%
Εισαγωγή σε Τ.Ε.Ι.	5	5%
Ήθελαν να αποκτήσω ένα οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	21	21%
Ήθελαν να σπουδάσω ότι εγώ επιθυμώ	54	54%
Ήθελαν να τελειώσω το λύκειο και να βρω εργασία	3	3%
Σύνολο	100	100%

Από τον Πίνακα 14 γίνεται φανερό πως σχεδόν οι μισοί από τους γονείς (54%) ήθελαν τα παιδιά τους να επιλέξουν ελεύθερα το επάγγελμά τους σύμφωνα με τις επιθυμίες τους. Το 21% των οικογενειών ήθελαν τα παιδιά τους να αποκτήσουν ένα οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, το 17% ήθελε την εισαγωγή των παιδιών σε Α.Ε.Ι ενώ μόλις το 5% ήθελε την εισαγωγή σε Τ.Ε.Ι.. Τέλος ένα πολύ μικρό ποσοστό (3%) ήθελε τα παιδιά να εργαστούν αμέσως μόλις τελειώσουν το λύκειο χωρίς να συνεχίσουν τις σπουδές τους.

Όσον αφορά στην αντίδραση της οικογένειας όταν οι φοιτητές/τριες πέτυχαν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας η συντριπτική πλειοψηφία (82%) είχε θετική αντίδραση, μόλις 9% είχε αρνητική και 8% ουδέτερη αντίδραση.

v. Διερεύνηση αξιών

Όσον αφορά στην αξιολόγηση της σημαντικότητας των διαστάσεων εργασίας από τους φοιτητές/τριες ο Πίνακας 15 παρουσιάζει συνοπτικά τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου όπου οι φοιτητές/τριες σε μια κλίμακα 0-5 αξιολόγησαν το πόσο σημαντικές είναι οι παρακάτω παράμετροι εργασίας. Ο τελικός μέσος όρος των ενδογενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,36 και ο τελικός μέσος όρος των εξωγενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,03.

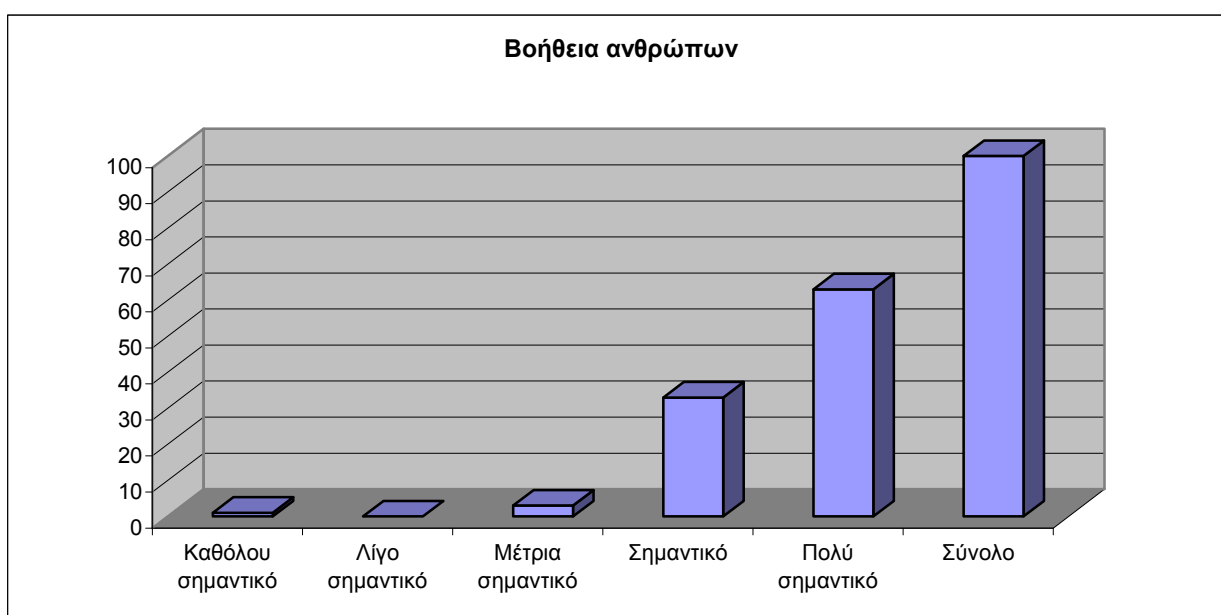
Πίνακας 15. Οι εργασιακές αξίες των φοιτητών/τριων κατά σειρά προτίμησης

Πόσο σημαντικές είναι παρακάτω διαστάσεις εργασίας για εσάς;

	Δείγμα	Δεν απάντησαν	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Να συμβάλλει στη βοήθεια των ανθρώπων	100	0	4,57	0,655
Να συμβάλλει στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών	100	0	4,41	0,726
Να παρέχει ικανοποιητικό μισθό	100	0	4,37	0,691
Να είναι ανθρωποκεντρική	100	0	4,32	0,723
Να παρέχει ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας	100	0	4,3	0,81
Μέσω της εργασίας να υπάρχει η δυνατότητα αυτοεκπλήρωσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων	100	0	4,15	0,702
Να παρέχει μονιμότητα	100	0	3,92	0,929
Να παρέχει δυνατότητα για προαγωγή	100	0	3,56	0,88

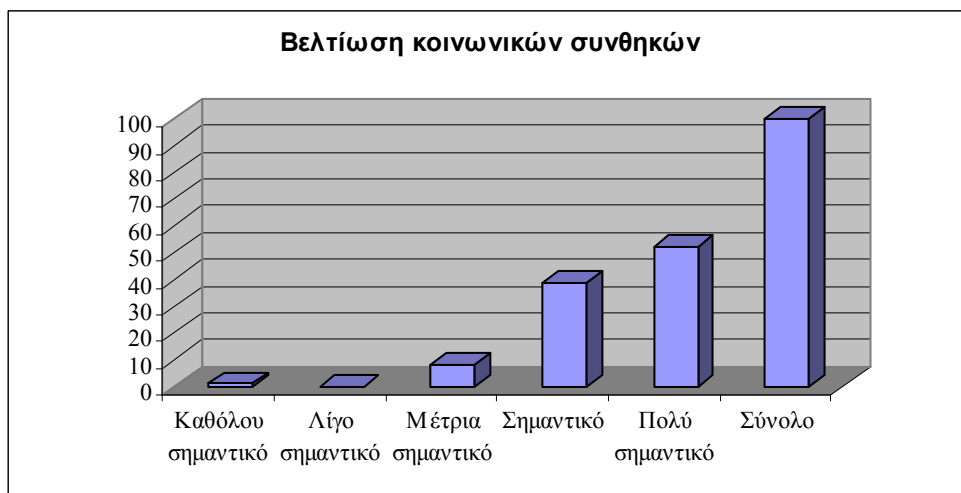
Τα γραφήματα 8 έως 16 παρουσιάζουν αναλυτικά τις απαντήσεις των φοιτητών/τριων σε σχέση με την ιεράρχηση των εργασιακών αξιών.

Γράφημα 8. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριων ως προς το να συμβάλλει στη βοήθεια των ανθρώπων



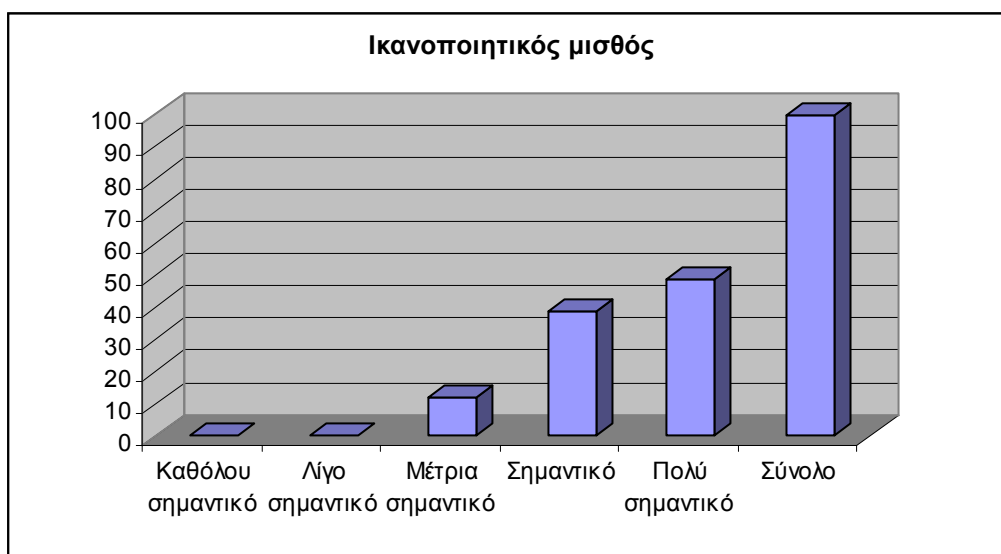
Οι φοιτητές/τριες στο σύνολό τους σχεδόν (96%), όπως μπορούμε να δούμε και στο Γράφημα 8, θεωρούν σημαντικό ή πολύ σημαντικό η εργασία να συμβάλλει στη βοήθεια των ανθρώπων.

Γράφημα 9. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριων όσον αφορά στο να συμβάλλει στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών



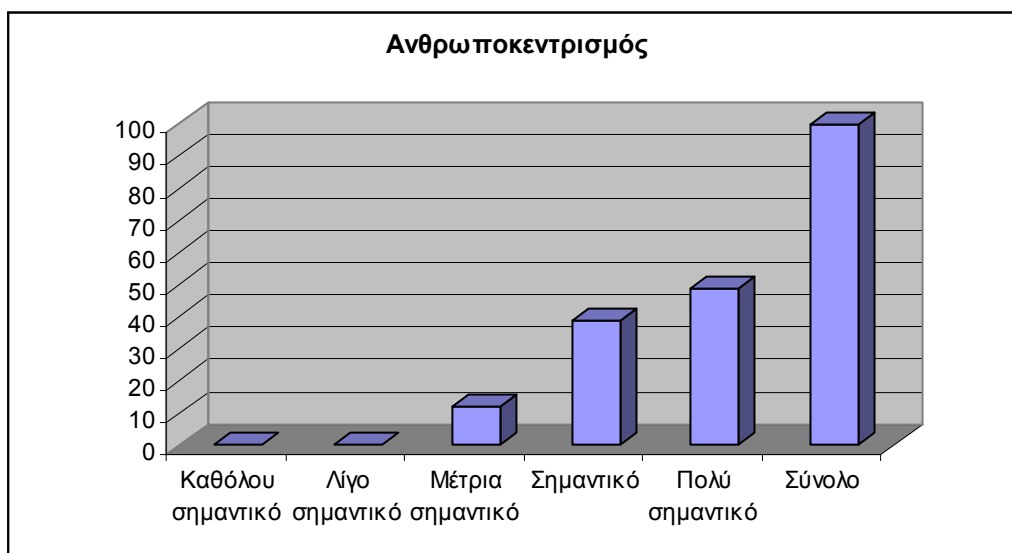
Σχεδόν όλοι οι φοιτητές/τριες (91%) , όπως βλέπουμε στο Γράφημα 9, αξιολογούν ως σημαντικό ή πολύ σημαντικό η εργασία να συμβάλλει στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών, ενώ μόλις 8% το θεωρούν μέτρια σημαντικό.

Γράφημα 10. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων για την παροχή ικανοποιητικού μισθού μέσω της εργασίας.



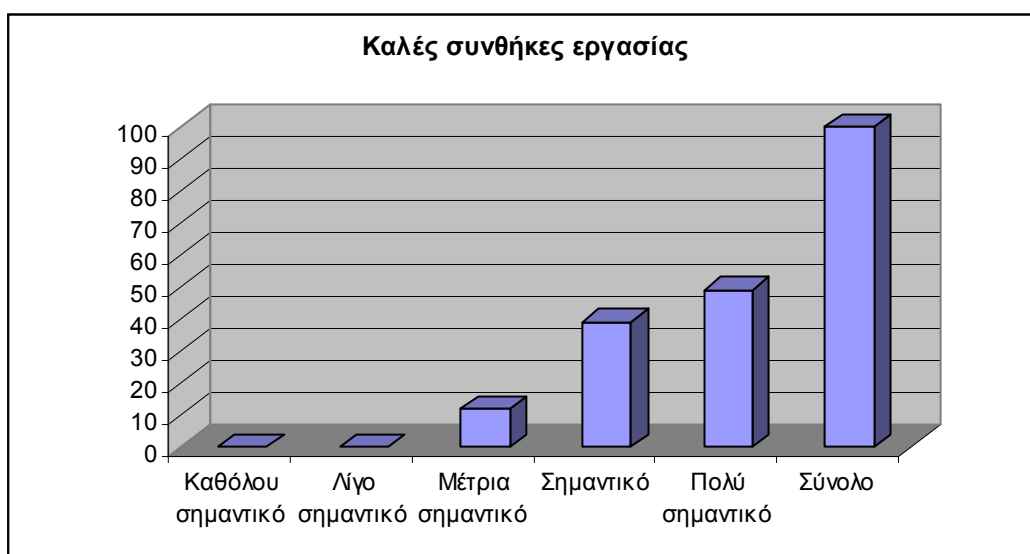
Όσον αφορά στην παροχή ικανοποιητικού μισθού μέσω της εργασίας, όπως γίνεται φανερό από το Γράφημα 10, το 88% θεωρεί πως είναι σημαντικό ή πολύ σημαντικό και μόλις το 12% το αξιολογεί ως μέτρια σημαντικό.

Γράφημα 11. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων σε σχέση με το να είναι η εργασία ανθρωποκεντρική



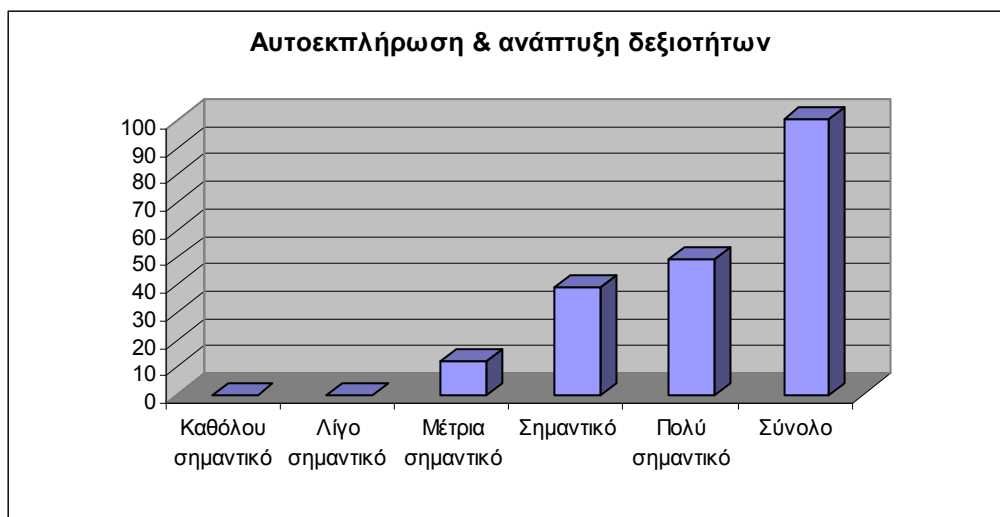
Η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (87%), όπως μπορούμε να δούμε και στο Γράφημα 11, θεωρούν πως είναι σημαντικό ή πολύ σημαντικό να δουλεύουν με ανθρώπους, ενώ μόλις 16% το θεωρούν μέτρια σημαντικό.

Γράφημα 12. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων αναφορικά με τις καλές συνθήκες εργασίας



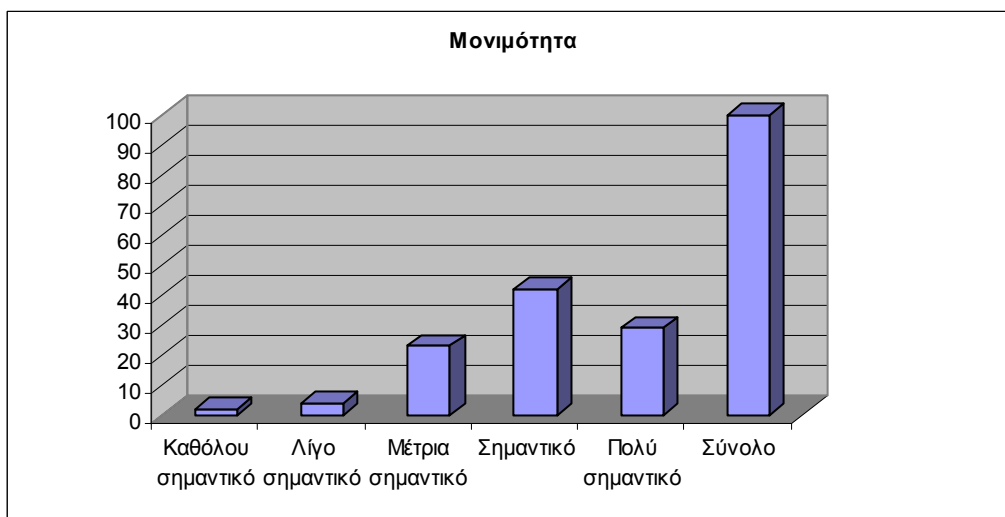
Όπως φαίνεται στο Γράφημα 12 το 72% των φοιτητών/τριων πιστεύουν πως είναι σημαντικό ή πολύ σημαντικό να εργάζονται σε καλές συνθήκες, ενώ μόλις το 2% το θεωρεί λίγο σημαντικό.

Γράφημα 13. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων όσον αφορά την αυτοεκπλήρωση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσα από την εργασία



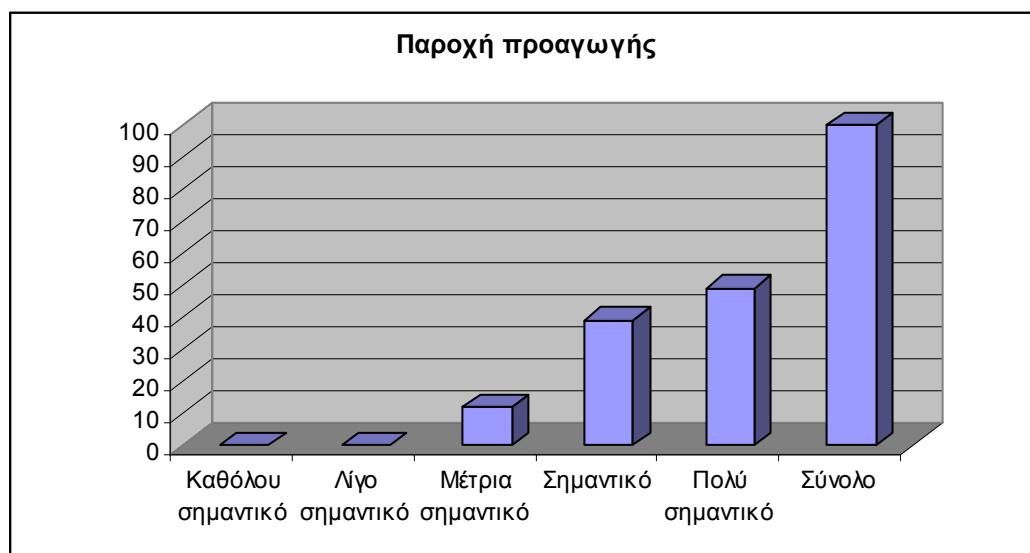
Η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριων σύμφωνα με το Γράφημα 13 πιστεύει πως είναι σημαντικό ή πολύ σημαντικό να μπορούν να τους παρέχετε η δυνατότητα αυτοεκπλήρωσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων μέσα από την εργασία τους και 18% το θεωρούν μέτρια σημαντικό.

Γράφημα 14. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων σχετικά με την εξασφάλιση μονιμότητας από την εργασία



Σύμφωνα με το Γράφημα 14 ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό (42%) θεωρεί την εξασφάλιση της μονιμότητας σημαντική. Το 29% τη θεωρεί πολύ σημαντική, το 23% σημαντική και το 9% λίγο ή καθόλου σημαντική.

Γράφημα 15. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων αναφορικά με την παροχή προαγωγής από την εργασία



Όπως φαίνεται και στο Γράφημα 15 το 78% των φοιτητών/τριων του δείγματος θεωρεί σημαντικό ή μέτρια σημαντικό να μπορεί να προαχθεί μέσω της εργασίας του. Το 14% το θεωρεί πολύ σημαντικό, ενώ το 8% λίγο ή καθόλου σημαντικό.

vi. Βασικά ευρήματα για τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης

- ο *Δημογραφικά χαρακτηριστικά των φοιτητών/τριων του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης*

Η απόλυτη πλειοψηφία των ερωτηθέντων ήταν κορίτσια (90%). Η ηλικία των περισσότερων φοιτητών/τριων κυμαινόταν από 18- 21 έτη.

Οι περισσότεροι φοιτητές/τριες προέρχονταν από τη μεσαία και την κατώτερη κοινωνική τάξη. Οι πιο πολλοί πατέρες ήταν μεσαία στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, ελεύθεροι επαγγελματίες σε τεχνικής φύσεως επαγγέλματα καθώς και γεωργοί, κτηνοτρόφοι ή αλιείς. Μόνο το 5% ήταν διευθυντικά στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα. Το 49% των μητέρων ασχολούνταν με τα οικιακά. Όσες δούλευαν κατά κύριο λόγο απασχολούνταν ως μεσαία ή κατώτερα στελέχη ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα. Πέρα δε τούτων το επίπεδο της εκπαίδευσης των γονέων των φοιτητών ήταν γενικά χαμηλό. Το 20% των πατέρων ήταν μόλις απόφοιτοι του δημοτικού, το 28% ήταν απόφοιτοι γυμνασίου, μόλις το 9% είχαν πτυχίο Τριτοβάθμιας

Εκπαίδευσης και κανείς μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Όσον αφορά στις μητέρες το 30% είχαν πάει μόνο σε κάποιες τάξεις ή είναι απόφοιτες δημοτικού και μόλις το 8% ήταν κάτοχοι πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και 2% μεταπτυχιακού τίτλου.

- ο *Διαδικασία με την οποία εισήχθησαν οι φοιτητές/τριες στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου.*

Η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (73%) εισήχθησαν με το σύστημα πανελληνίων εξετάσεων του ενιαίου λυκείου και μόλις το 21% μέσω πανελληνίων εξετάσεων Τ.Ε.Ε.. Για το 70% των ερωτηθέντων η Κοινωνική Εργασία ήταν ανάμεσα στις πέντε πρώτες επιλογές τους, ενώ για το 29% ανάμεσα στις μεσαίες και τελευταίες επιλογές.

Σχετικά με την πληροφόρησή τους για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν από την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας μόλις το 13% γνώριζαν επαρκώς για το επάγγελμα ενώ το 48% είχε μικρή πληροφόρηση. Η πληροφόρηση αυτή προερχόταν κυρίως από το φιλικό ή το οικογενειακό περιβάλλον των φοιτητών και μόλις το 25% ενημερώθηκε από το Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό. Επιπροσθέτως ο τρόπος με τον οποίο προετοιμάστηκαν οι φοιτητές/τριες για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ήταν κατά κύριο λόγο τα φροντιστήρια ή/και τα ιδιαίτερα (72%) ενώ μόλις το 28% διάβασαν μόνοι τους.

Τέλος τα κριτήρια με τα οποία οι φοιτητές/τριες συμπλήρωσαν το μηχανογραφικό τους ήταν κατά σειρά προτίμησης: επαγγελματική αποκατάσταση, ενδιαφέρον για το επάγγελμα, επιθυμία για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, οι βάσεις των τμημάτων προηγούμενων ετών, η τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών, η οικονομική κατάσταση και οι προσδοκίες των γονέων.

- ο *Οι λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας και η ταύτισή τους με τις σπουδές και το επάγγελμα του κοινωνικού Λειτουργού.*

Οι περισσότεροι από τους φοιτητές/τριες (64%) αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας επειδή θεώρησαν πως είναι το κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς. Όλοι οι υπόλοιποι αποφάσισαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους με κυριότερη την επιθυμία τους να αποκτήσουν ένα οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Όσο αφορά στην ταύτιση τους με τις σπουδές, ένα σημαντικό ποσοστό φοιτητών/τριων (30%) θα άφηναν την Κοινωνική Εργασία για κάποιο άλλο τμήμα πανεπιστημίου αν τους δινόταν η ευκαιρία. Κατά κύριο λόγο το τμήμα που ανέφεραν οι φοιτητές/τριες ήταν η ψυχολογία και τα παιδαγωγικά.

Όσον αφορά την ταύτιση τους με το επάγγελμα, το 43% των φοιτητών/τριων επιθυμούν μετά την αποφοίτησή τους να εργαστούν ως κοινωνικοί λειτουργοί, 31% να αποκτήσουν κάποιο μεταπτυχιακό τίτλο και το 24% να εργαστεί σε οποιοδήποτε επάγγελμα.

ο *Προσδοκίες οικογένειας.*

Οι μισοί σχεδόν από τους γονείς των φοιτητών/τριων (54%) ήθελαν τα παιδιά τους να σπουδάσουν ότι τα ίδια επιθυμούσαν. Το 15% των γονέων ήθελαν να εισαχθούν σε Α.Ε.Ι. και το 21% να αποκτήσουν οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Μόνο το 3% επιθυμούσε να αποφοιτήσουν από το λύκειο και να βρουν μια δουλειά. Βλέπουμε λοιπόν πόσο σημαντική είναι η απόκτηση ενός πτυχίου για την ελληνική οικογένεια. Αναφορικά με την αντίδραση των γονέων όταν οι φοιτητές/τριες πέτυχαν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας η συντριπτική πλειοψηφία (82%) είχε θετική αντίδραση.

ο *Διερεύνηση αξιών των φοιτητών/τριων.*

Όσον αφορά στις εργασιακές αξίες των φοιτητών/τριων κατά σειρά προτίμησης ήταν οι εξής: παροχή βοήθειας στους ανθρώπους, βελτίωση κοινωνικών συνθηκών, ικανοποιητικός μισθός, να έχει ως επίκεντρο τον άνθρωπο, ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας, απόκτηση δεξιοτήτων και αυτοεκπλήρωση μέσω της εργασίας, εξασφάλιση μονιμότητας και προαγωγής. Ο τελικός μέσος όρος των ενδογενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,36 και ο τελικός μέσος όρος των εξωγενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,03.

7.2 Περιγραφική στατιστική για το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής

Το δείγμα περιελάμβανε 21 αγόρια 79 κορίτσια φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Κομοτηνής του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης. 26% από αυτούς ήταν στο δεύτερο έτος των σπουδών τους, 37% ήταν στο τρίτο, 34% στο τέταρτο και 3% σε μεγαλύτερα έτη. Η ηλικία τους κυμαινόταν από 18- 29 ετών. Όπως φαίνεται στον πίνακα 1 μια μεγάλη πλειοψηφία του δείγματος (68%) ήταν μεταξύ 18- 21 ετών.

Πίνακας 16. Ηλικία

ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
18-21	68	68%
22-25	27	27%
26-29	5	5%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100

ι. Κοινωνικοοικονομικό επίπεδο φοιτητών/τριων

ο Εκπαιδευτικό επίπεδο γονέων

Όσον αφορά το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των φοιτητών/τριων στους πίνακες 17 και 18 βλέπουμε το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων των φοιτητών/τριων και στους πίνακες 19 και 20 το επάγγελμα που ασκούν.

Πίνακας 17 Επίπεδο εκπαίδευσης του πατέρα

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΑΤΕΡΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΚΑΜΙΑ ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	2	2%
ΛΙΓΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	1	1%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	17	17%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	18	18%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ- Τ.Ε. Ε.	39	39%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ Α. Ε. Ι.	9	9%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ Τ. Ε. Ι.	11	11%
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	3	3%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Όπως βλέπουμε στον Πίνακα 17, αρκετοί από τους πατέρες (18%) είτε είναι απόφοιτοι είτε έχουν ολοκληρώσει λίγες τάξεις του δημοτικού, ενώ υπάρχει κι ένα πολύ μικρό ποσοστό της τάξεως του 2% που δεν έχουν πάει καθόλου σχολείο. Το 18% έχουν ολοκληρώσει το γυμνάσιο και μια μεγάλη πλειοψηφία (39%) έχουν ολοκληρώσει το λύκειο ή κάποιο Τ.Ε.Ε. Επιπλέον 20% είναι απόφοιτοι ανώτερης εκπαίδευσης και μόλις το 3% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου.

Πίνακας 18. Επίπεδο εκπαίδευσης μητέρας

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΛΙΓΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	2	2%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	13	13%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	13	13%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ- Τ.Ε. Ε.	39	39%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ Α. Ε. Ι.	12	12%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ Τ. Ε. Ι.	17	17%
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	4	4%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Στον Πίνακα 18 βλέπουμε πως 15% των μητέρων είναι απόφοιτες ή έχουν ολοκληρώσει κάποιες τάξεις του δημοτικού. Το 13% των μητέρων είναι απόφοιτες γυμνασίου και το 39%

απόφοιτες λυκείου ή Τ. Ε. Ε. Μια σημαντική πλειοψηφία (29%) είναι απόφοιτοι ανώτερων σπουδών και το 4% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακών σπουδών.

ο Επάγγελμα γονέων

Πίνακας 19. Εργασιακή κατηγορία του πατέρα

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Ανώτερο διευθυντικό στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	12	12%
Μεσαίο στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	31	31%
Κατώτερο στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	8	8%
Ελεύθερος επαγγελματίας σε επιστημονικά, καλλιτεχνικά επαγγέλματα	2	2%
Ελεύθερος επαγγελματίας σε τεχνικής φύσεως επαγγέλματα	10	10%
Έμπορος, βιομήχανος, επιχειρηματίας	13	13%
Μικροέμπορος, βιοτέχνης	3	3%
Γεωργός, κτηνοτρόφος, αλιεύς	14	14%
Ανειδίκευτος εργάτης	4	4%
Εξειδικευμένος εργάτης	2	2%
Άλλο	1	1%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 19, σχετικά με την επαγγελματική απασχόληση του πατέρα το 21% ήταν μεσαία στελέχη δημοσίου τομέα. Το 14% ήταν γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς, το 13% έμποροι, βιομήχανοι, επιχειρηματίες και το 12% ανώτερα διευθυντικά στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα.

Πίνακας 20. Εργασιακή κατηγορία της μητέρας

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Ανώτερο διευθυντικό στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	6	6%
Μεσαίο στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	25	25%
Κατώτερο στέλεχος δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα	7	7%
Ελεύθερη επαγγελματίας σε επιστημονικά, καλλιτεχνικά επαγγέλματα	2	2%
Ελεύθερη επαγγελματίας σε τεχνικής φύσεως επαγγέλματα	4	4%
Έμπορος, βιομήχανος, επιχειρηματίας	10	10%
Μικροέμπορος, βιοτέχνης	2	2%
Γεωργός, κτηνοτρόφος, αλιεύς	8	8%
Ανειδίκευτη εργάτρια	1	1%
Εξειδικευμένη εργάτρια	1	1%
Άνεργη	1	1%
Οικιακή απασχόληση	32	32%
Άλλο	1	1%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Στον Πίνακα 20 μπορούμε να δούμε το επάγγελμα των μητέρων, όπου το 32% ασχολούνται με τα οικιακά, το 25% είναι μεσαία στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα και μόλις το 6% ανώτερα διευθυντικά στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα.

ο Περιοχή όπου οι φοιτητές/τριες έχουν περάσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους Το 24% των φοιτητών/τριων που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν ζήσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους σε χωριό μέχρι 2000 κατοίκων. Το 13% του δείγματος έχει ζήσει σε πόλη μέχρι 10000 κατοίκων, το 10% σε πόλη κάτω των 50000 κατοίκων, το 18% σε πόλη άνω των 50000 κατοίκων και το 34% στην Αθήνα ή τη Θεσσαλονίκη.

ii. Η διαδικασία εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης

Πίνακας 21. Τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πανελλήνιες εξετάσεις γενικού λυκείου	7	7%
Πανελλήνιες εξετάσεις ενιαίου λυκείου	71	71%
Κατατακτήριες εξετάσεις	7	7%
Άλλο	14	14%
Δεν απάντησαν	1	1%
Σύνολο	100	100%

Όπως βλέπουμε στον Πίνακα 21, η μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (71%) εισήχθησαν στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου, το 7% μέσω γενικού λυκείου και 14% απάντησαν άλλο όπου κυριάρχησε η απάντηση που αφορούσε στις εξετάσεις στην Κύπρο.

Επίσης σχετικά με το αν οι φοιτητές/τριες έχουν προσπαθήσει ξανά στο παρελθόν να εισαχθούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση η συντριπτική πλειοψηφία (74%) απάντησε όχι.

Πίνακας 22. Σειρά προτίμησης επιλογής του τμήματος κοινωνικής εργασίας

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Πρώτη επιλογή	31	31%
Στις πέντε πρώτες επιλογές	42	42%
Στις μεσαίες επιλογές	27	27%
Στις τελευταίες επιλογές	0	0%
Σύνολο	100	100%

Στον πίνακα 22 μπορούμε να δούμε πως μόλις το 31% των φοιτητών/τριων είχε ως πρώτη επιλογή την Κοινωνική Εργασία. Η πλειοψηφία (42%) δήλωσε το τμήμα ανάμεσα στις πέντε πρώτες επιλογές της και αρκετοί (27%) ανάμεσα στις μεσαίες επιλογές τους.

Σε σχέση με το αν θεωρούν την εισαγωγή τους στο τμήμα κοινωνικής εργασίας τυχαία, 9% των φοιτητών/τριων που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησαν πως συμφωνούν σε μεγάλο βαθμό. Το 42% του δείγματος πως συμφωνεί ως ένα βαθμό και 49% πως δε συμφωνεί καθόλου.

Στο κατά πόσο συμφωνούν με την άποψη ότι το σημερινό σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση οδηγεί συνήθως τους μαθητές να σπουδάσουν διαφορετικό επάγγελμα από αυτό που επιθυμούν, το 25% συμφωνεί απόλυτα, το 54% μάλλον συμφωνεί, το 14% δεν έχει γνώμη πάνω στο θέμα και μόλις το 5% μάλλον διαφωνεί.

Πίνακας 23. Πληροφόρηση των φοιτητών/τριων για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Γνώριζα επαρκώς τι κάνει ο Κοινωνικός Λειτουργός	19	19%
Είχα αρκετές πληροφορίες για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού	50	50%
Είχα μικρή πληροφόρηση για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού	28	28%
Δεν είχα καθόλου πληροφόρηση	3	3%
Σύνολο	100	100%

Στον Πίνακα 23 βλέπουμε την πληροφόρηση που είχαν οι φοιτητές/τριες πριν μπουν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας. Οι μισοί από τους φοιτητές/τριες του δείγματος είχαν αρκετές πληροφορίες για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού

Οι πηγές πληροφόρησής τους για το επάγγελμα ήταν για το 38% ο σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός, για το 24% το οικογενειακό τους περιβάλλον, για το 17% το φιλικό περιβάλλον, για το 11% κάποιος κοινωνικός Λειτουργός που γνώριζαν και για το 7% μέσω των Μ. Μ. Ε.

Αναφορικά με το πώς κρίνουν την επάρκεια του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού το 54% του δείγματος τη θεωρεί ικανοποιητική και το 20% πλήρης. Υπάρχει επίσης ένα ποσοστό της τάξεως του 26% που αξιολογεί την επάρκεια ως μέτρια ή μικρή.

Πίνακας 24. Ο τρόπος προετοιμασίας για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια των φοιτητών/τριων

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Μόνος μου	16	16%
Φροντιστήριο	55	55%
Ιδιαίτερα	16	16%
Φροντιστήριο και ιδιαίτερα	13	13%
Σύνολο	100	100%

Όπως φαίνεται και στον Πίνακα 24, μια μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (55%) παρακολούθησε φροντιστηριακά μαθήματα παράλληλα με τα μαθήματα του σχολείου. Το 16% του δείγματος διάβασε μόνο του, το 16% παρακολούθησε ιδιαίτερα μαθήματα και το 13% παρακολούθησε και φροντιστηριακά και ιδιαίτερα μαθήματα.

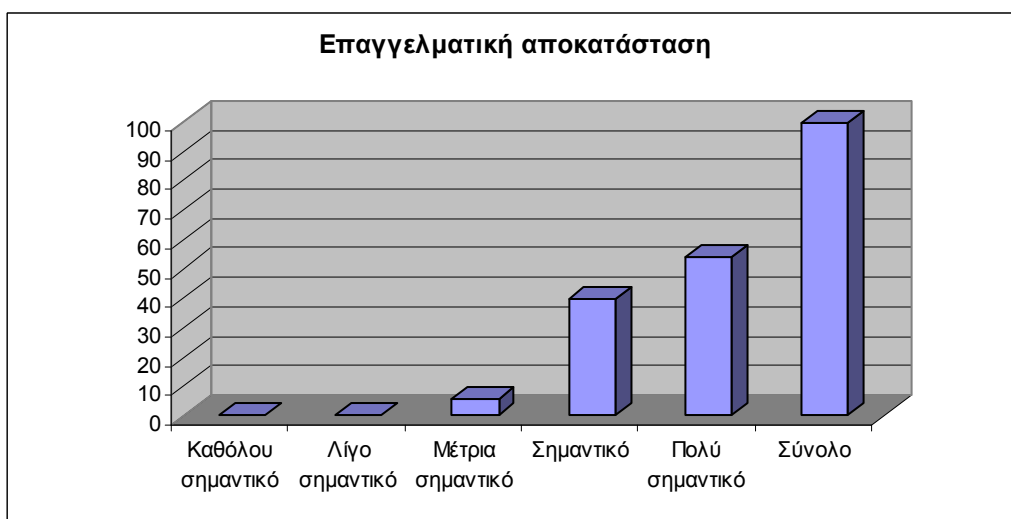
Όσον αφορά στην αξιολόγηση της σημαντικότητας των κριτηρίων στην ιεράρχηση των τμημάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού, ο Πίνακας 10 παρουσιάζει συνοπτικά τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου όπου οι φοιτητές/τριες σε μια κλίμακα 0-5 αξιολόγησαν το πόσο σημαντικές είναι οι παρακάτω παράμετροι στην επιλογή των τμημάτων.

Πίνακας 25. Αξιολόγηση της σημαντικότητας των κριτηρίων στην ιεράρχηση των τμημάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού

	Δείγμα	Δεν απάντησαν	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Επαγγελματική αποκατάσταση	100	0	4,48	0,611
Ενδιαφέρον για το επάγγελμα	100	0	4,37	0,691
Η επιθυμία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	100	0	4,24	0,889
Οι βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσα	100	0	3,76	1,055
Οι οικονομικές δυνατότητες της οικογένειάς μου	100	0	3,24	
Η τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών	100	0	2,95	1,25
Οι προσδοκίες των γονέων	100	0	2,56	1,215

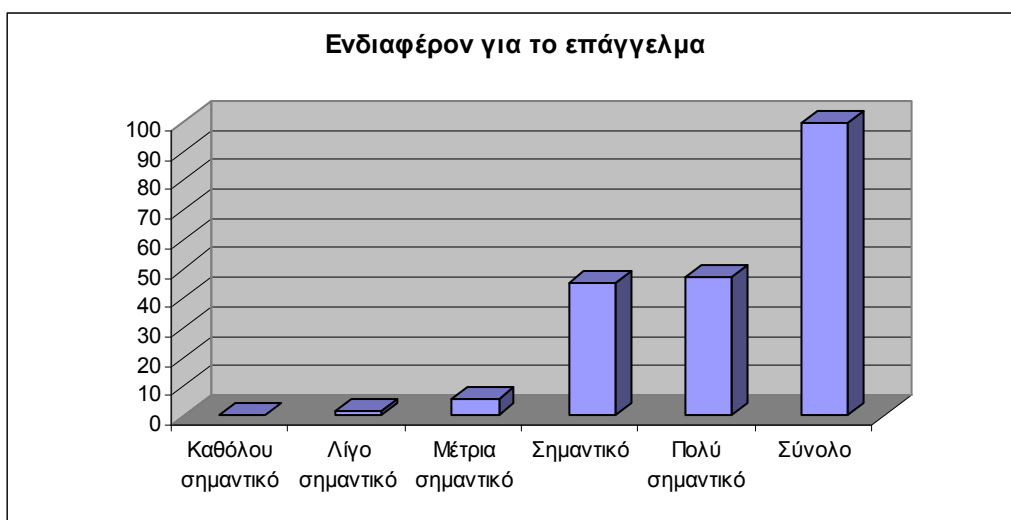
Στα γραφήματα 16 έως 22 παρουσιάζονται αναλυτικά οι απαντήσεις στην ερώτηση που αφορά στον Πίνακα 25.

Γράφημα 16. Η επαγγελματική αποκατάσταση που εξασφαλίζει το τμήμα



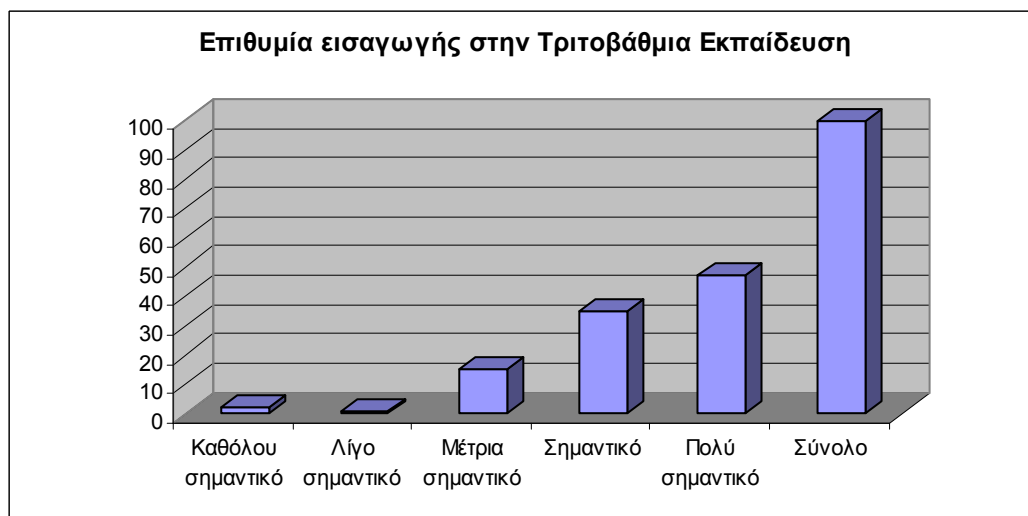
Όπως μπορούμε να δούμε στο Γράφημα 16 η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (94%) θεωρεί σημαντικό ή πολύ σημαντικό κριτήριο την επαγγελματική αποκατάσταση που εξασφαλίζουν τα τμήματα των σχολών που επέλεξαν, ενώ μόλις το 6% το θεωρεί μέτρια σημαντικό.

Γράφημα 17. Ενδιαφέρον για το επάγγελμα



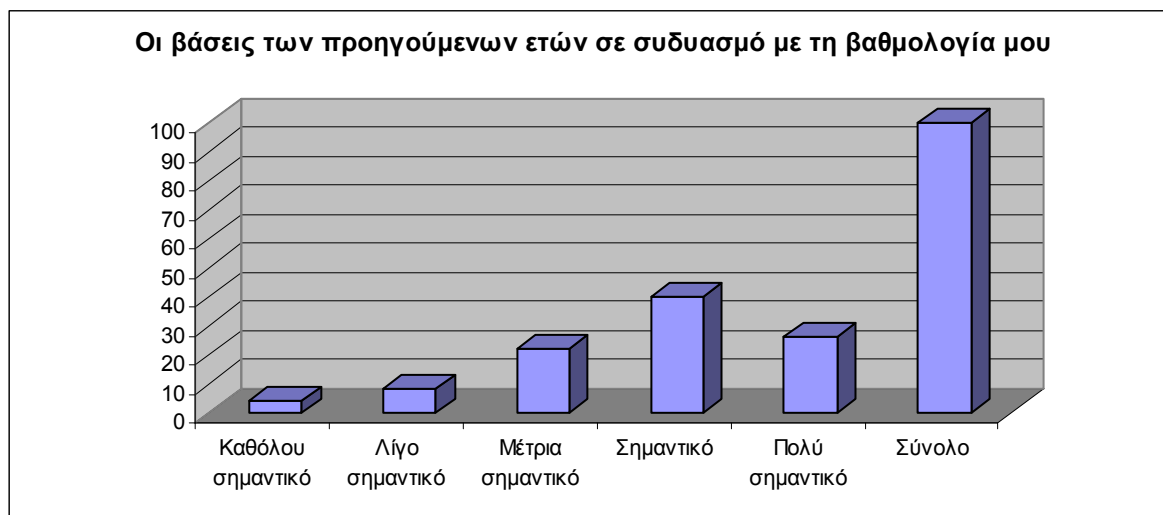
Όπως φαίνεται στο Γράφημα 17 το 92% των φοιτητών/τριων θεωρούν το ενδιαφέρον για το επάγγελμα σημαντικό ή πολύ σημαντικό κριτήριο στην επιλογή τους.

Γράφημα 18. Η επιθυμία των φοιτητών για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση



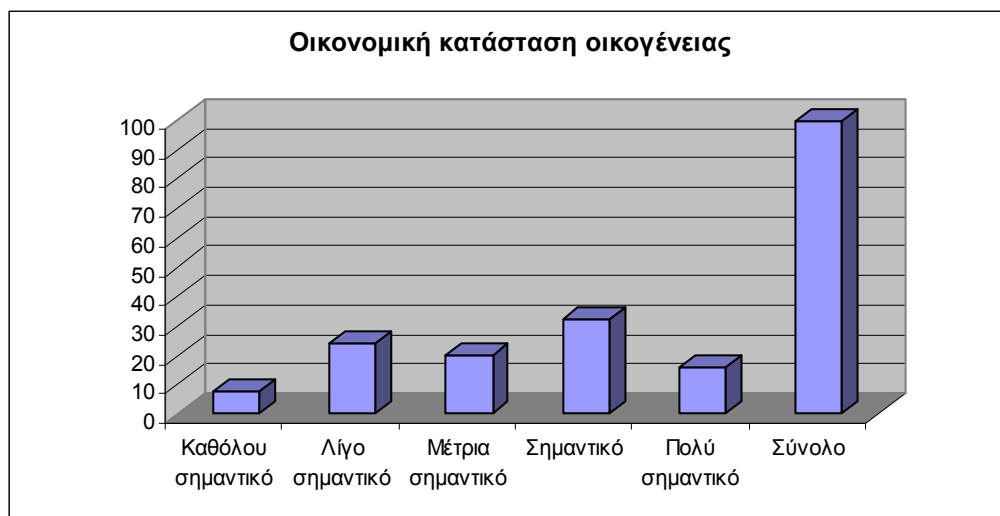
Η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (82%), όπως βλέπουμε στο Γράφημα 18 θεωρούν την επιθυμία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση σημαντικό ή πολύ σημαντικό κριτήριο, ενώ μόλις το 3% το κρίνουν ως λίγο ή καθόλου σημαντικό.

Γράφημα 19. Οι βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσαν οι φοιτητές/τριες



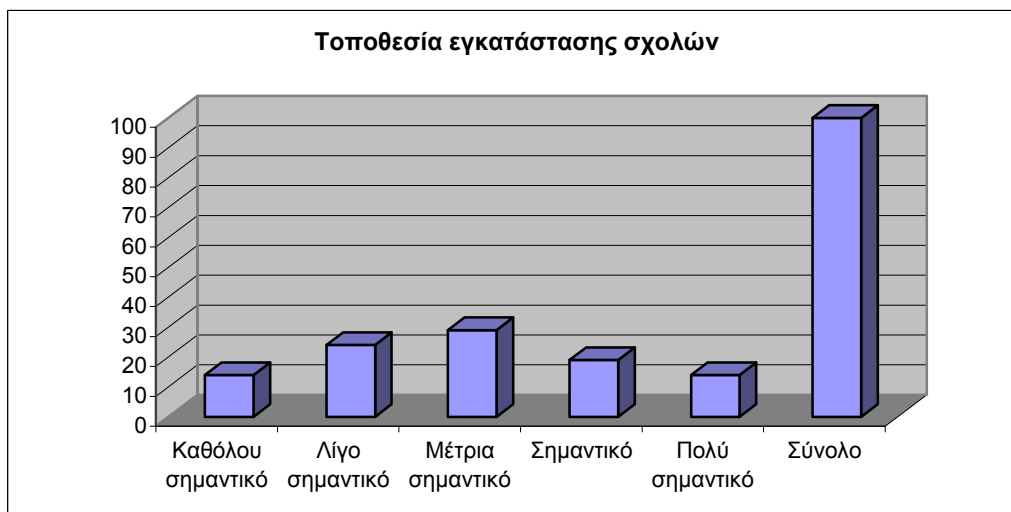
Μία πολύ σημαντική πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (66%), όπως βλέπουμε και στο Γράφημα 19, θεωρούν σημαντικό ή πολύ σημαντικό κριτήριο τις βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσαν, ενώ μόλις το 12% το θεωρούν λίγο ή καθόλου σημαντικό.

Γράφημα 20. Οι οικονομικές δυνατότητες της οικογένειας των φοιτητών/τριων



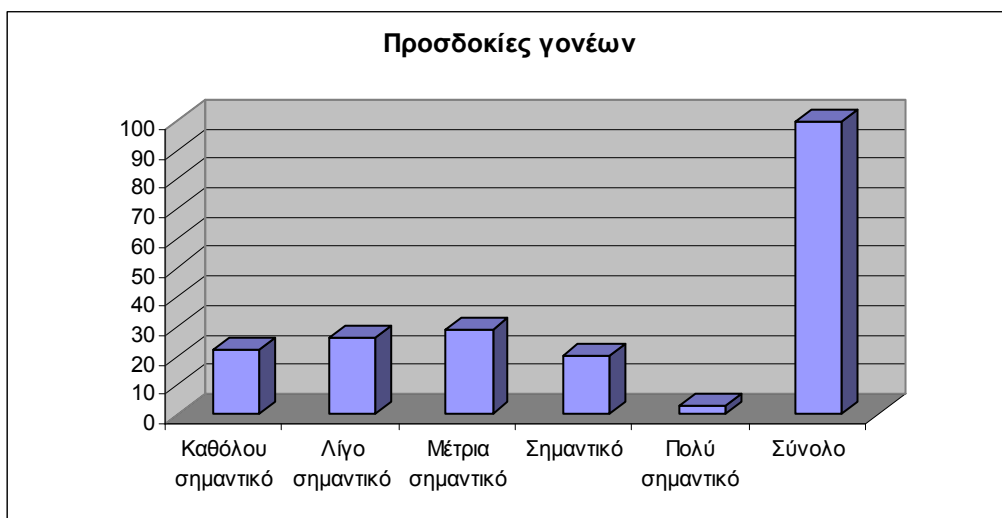
Όπως φαίνεται στο Γράφημα 20 το 32% των φοιτητών/τριων θεωρούν σημαντικό κριτήριο την οικονομική κατάσταση της οικογένειας, το 24% λίγο σημαντικό, το 20% μέτρια σημαντικό, το 16% πολύ σημαντικό και το 8% καθόλου σημαντικό.

Γράφημα 21. Η τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών



Σύμφωνα με το Γράφημα 21 το 38% των φοιτητών/τριων θεωρούν λίγο ή καθόλου σημαντική την τοποθεσία εγκατάστασης της σχολής, το 33% σημαντική ή πολύ σημαντική και το 29% μέτρια σημαντική.

Γράφημα 22. Οι προσδοκίες των γονέων



Μια αρκετά μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (48%), όπως φαίνεται και στο Γράφημα 22, θεωρούν λίγο ή καθόλου σημαντικό κριτήριο τις προσδοκίες των γονέων τους, το 29% μέτρια σημαντικό, το 20% σημαντικό και μόλις το 3% πολύ σημαντικό.

iii. Οι λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και η ταύτισή τους με τις σπουδές και το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας

Πίνακας 26. Λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης

Διαλέξατε να αποφοιτήσετε το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης κυρίως γιατί:

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θεωρώ ότι η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για μένα	67	67%
Επιθυμώ να έχω πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	13	13%
Δεν θα ήθελα να περάσω την εμπειρία των πανελληνίων ξανά	9	9%
Η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς μου δεν μου έδινε άλλη επιλογή	1	1%
Άλλη απάντηση	8	8%
Δεν απάντησαν	2	2%
Σύνολο	100	100%

Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 26 οι περισσότεροι φοιτητές/τριες (67%) θεωρούν ότι η Κοινωνική εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς, ενώ αρκετοί (33%) αποφάσισαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους (π.χ επιθυμούσαν να έχουν πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, δεν θα ήθελαν να περάσουν την εμπειρία των πανελληνίων ξανά, η οικονομική

κατάσταση της οικογένειάς μου δεν μου έδινε άλλη επιλογή, ήθελαν να δώσουν μια ευκαιρία ώστε να γνωρίσουν το τμήμα και μετά να αποφασίσουν αν θα ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους).

Πίνακας 27. Ταύτιση των φοιτητών/τριών με τις σπουδές Κοινωνικής Εργασίας

Αν σας δινόταν η ευκαιρία να φοιτήσετε σε οποιοδήποτε τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τι θα κάνατε;

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θα εξακολουθούσα τη φοίτησή μου στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης	42	42%
Θα φοιτούσα σε κάποιο άλλο τμήμα Πανεπιστημίου	51	51%
Θα φοιτούσα σε κάποιο τμήμα Τ.Ε.Ι	5	5%
Δεν απάντησαν	2	2%
Σύνολο	100	100%

Σύμφωνα με τον Πίνακα 27 σχεδόν οι μισοί φοιτητές/τριες του δείγματος (51%) θα φοιτούσαν αν τους δινόταν η ευκαιρία σε κάποιο άλλο τμήμα πανεπιστημίου, το 42% θα εξακολουθούσε τη φοίτησή του στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, ενώ μόλις το 5% θα φοιτούσε σε κάποιο τμήμα Τ.Ε.Ι..

Πίνακας 28. Ταύτιση των φοιτητών/τριών με το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας

Μετά την αποφοίτησή σας θα σας άρεσε:

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Να δουλέψετε ως Κοινωνικός Λειτουργός	42	42%
Να δουλέψετε όχι απαραίτητα ως Κοινωνικός Λειτουργός/ στέλεχος Κοινωνικής Διοίκησης	7	7%
Να κάνετε μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Διοίκηση/ Κοινωνική Εργασία	15	15%
Να κάνετε μεταπτυχιακό σε συναφές πεδίο με την Κοινωνική Διοίκηση/ Κοινωνική Εργασία	27	27%
Άλλο	8	8%
Δεν απάντησαν	1	1%
Σύνολο	100	100%

Όπως μπορούμε να δούμε στον Πίνακα 28 ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό (42%) θα ήθελαν να εργαστούν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί. Το 27% θα ήθελε να κάνει μεταπτυχιακό σε συναφές πεδίο με την Κοινωνική Διοίκηση/ Κοινωνική Εργασία και το 15% να κάνει μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Διοίκηση/ Κοινωνική Εργασία και μόλις το 7% θα ήθελε γενικά να εργαστεί αν και όχι απαραίτητα ως Κοινωνικός Λειτουργός ή στέλεχος Κοινωνικής Διοίκησης.

iv. Προσδοκίες οικογένειας

Πίνακας 29. Οι προσδοκίες της οικογένειας σε σχέση με την επαγγελματική επιλογή των φοιτητών

Σε σχέση με την επιλογή επαγγέλματος οι γονείς ήθελαν:

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Εισαγωγή σε Α.Ε.Ι.	40	40%
Εισαγωγή σε Τ.Ε.Ι.	0	0%
Ήθελαν να αποκτήσω ένα οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	9	9%
Ήθελαν να σπουδάσω ότι εγώ επιθυμώ	43	43%
Ήθελαν να τελειώσω το λύκειο και να βρω εργασία	4	4%
Άλλο	3	3%
Δεν απάντησαν	1	1%
Σύνολο	100	100%

Από τον Πίνακα 29 γίνεται φανερό πως σχεδόν οι μισοί από τους γονείς (43%) ήθελαν τα παιδιά τους να επιλέξουν ελεύθερα το επάγγελμά τους σύμφωνα με τις επιθυμίες τους. Οι άλλοι μισοί (40%) ήθελαν τα παιδιά τους να εισαχθούν σε κάποιο τμήμα Πανεπιστημίου και μόλις το 9% των γονέων ήθελαν τα παιδιά τους να αποκτήσουν ένα οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Όσον αφορά στην αντίδραση της οικογένειας όταν οι φοιτητές/τριες πέτυχαν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας 71% των γονέων είχε θετική αντίδραση, μόλις 3% είχε αρνητική ενώ 23% είχαν ουδέτερη αντίδραση.

vi. Διερεύνηση αξιών

Όσον αφορά στην αξιολόγηση της σημαντικότητας των διαστάσεων εργασίας από τους φοιτητές/τριες ο Πίνακας 30 παρουσιάζει συνοπτικά τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου όπου οι φοιτητές σε μια κλίμακα 0-5 αξιολόγησαν το πόσο σημαντικές είναι οι παρακάτω παράμετροι εργασίας. Ο τελικός μέσος όρος των ενδογενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,35 και ο τελικός μέσος όρος των εξωγενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,26.

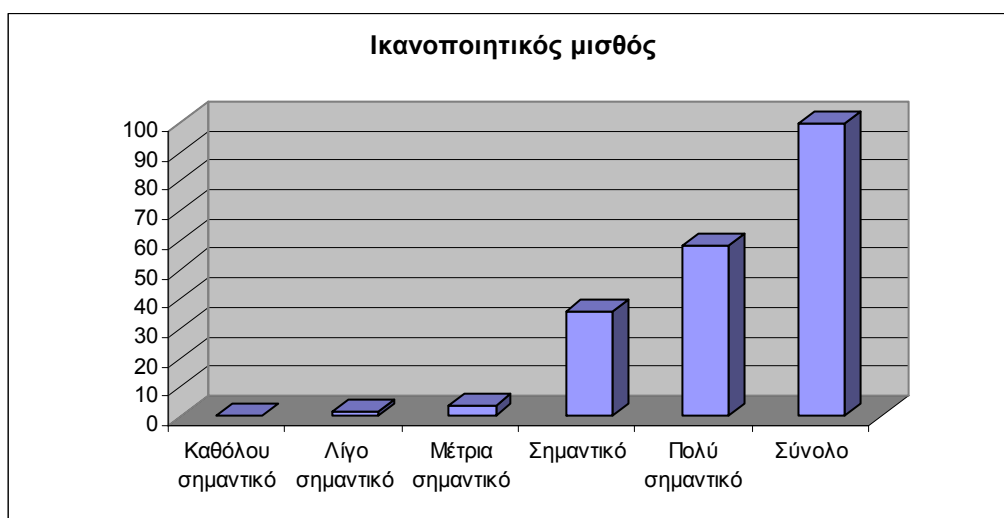
Πίνακας 30. Οι εργασιακές αξίες των φοιτητών/τριων κατά σειρά προτίμησης

Πόσο σημαντικές είναι οι παρακάτω διαστάσεις εργασίας για εσάς;

	Δείγμα	Δεν απάντησαν	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Να παρέχει ικανοποιητικό μισθό	100	0	4,50	0,674
Να συμβάλλει στη βοήθεια των ανθρώπων	100	0	4,48	0,745
Να συμβάλλει στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών	100	0	4,42	0,713
Να παρέχει ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας	100	0	4,40	0,603
Μέσω της εργασίας να υπάρχει η δυνατότητα αυτοεκπλήρωσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων	100	0	4,39	0,726
Να παρέχει μονιμότητα	100	0	4,24	0,780
Να είναι ανθρωποκεντρική	100	0	4,12	0,868
Να παρέχει δυνατότητα για προαγωγή	100	0	3,90	0,835

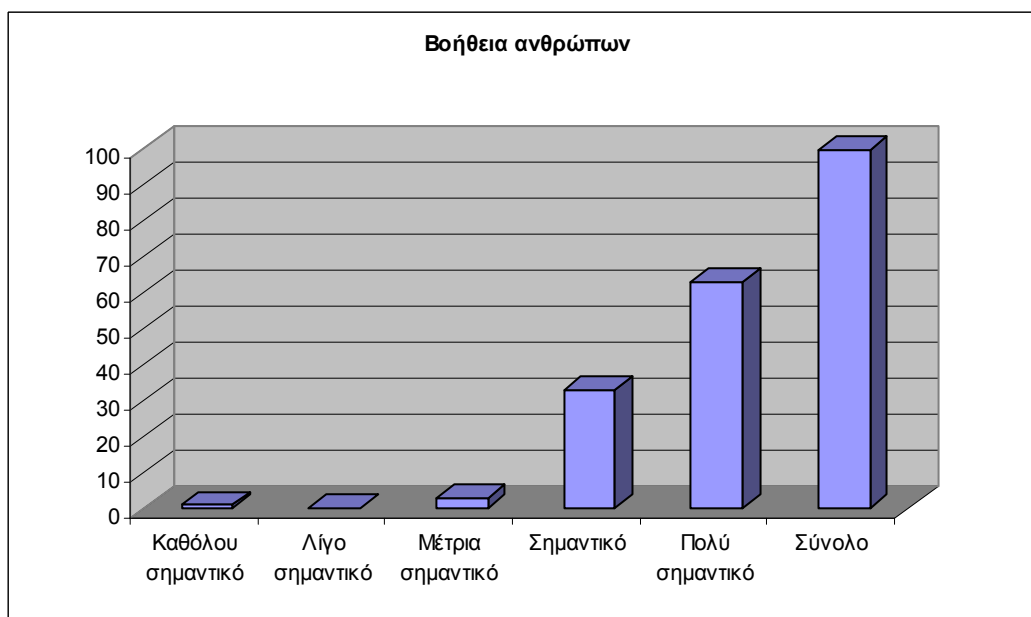
Τα γραφήματα 23 έως 30 παρουσιάζουν αναλυτικά τις απαντήσεις των φοιτητών/τριων σε σχέση με την ιεράρχηση των εργασιακών αξιών.

Γράφημα 23. Παροχή ικανοποιητικού μισθού μέσω της εργασίας



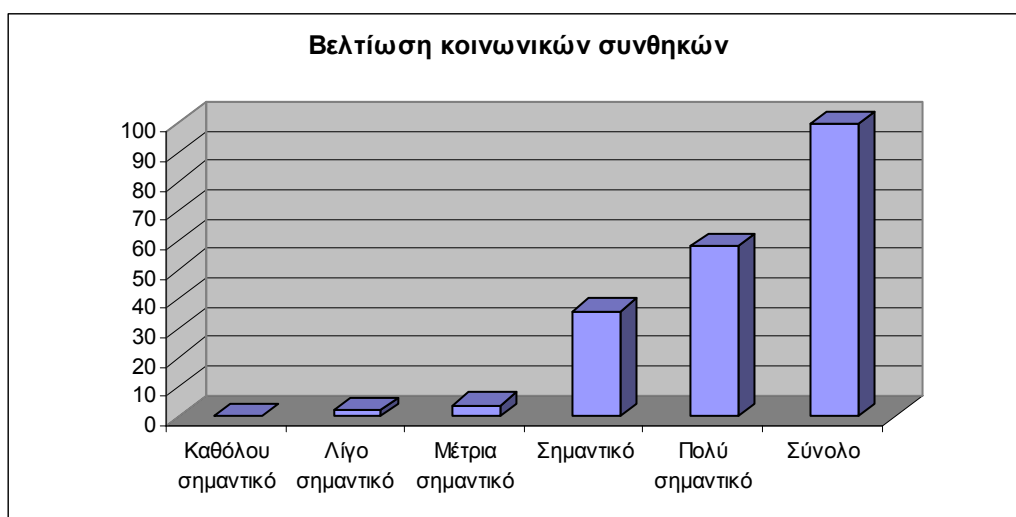
Από το Γράφημα 23 μπορούμε να δούμε πως οι φοιτητές/τριες στο σύνολό τους σχεδόν (94%) πιστεύουν πως η παροχή ικανοποιητικού μισθού είναι σημαντική ή πολύ σημαντική και μόνο το 8% την κρίνει ως μέτρια ή λίγο σημαντική.

Γράφημα 24. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών ως προς το να συμβάλλει η εργασία στη βοήθεια των ανθρώπων



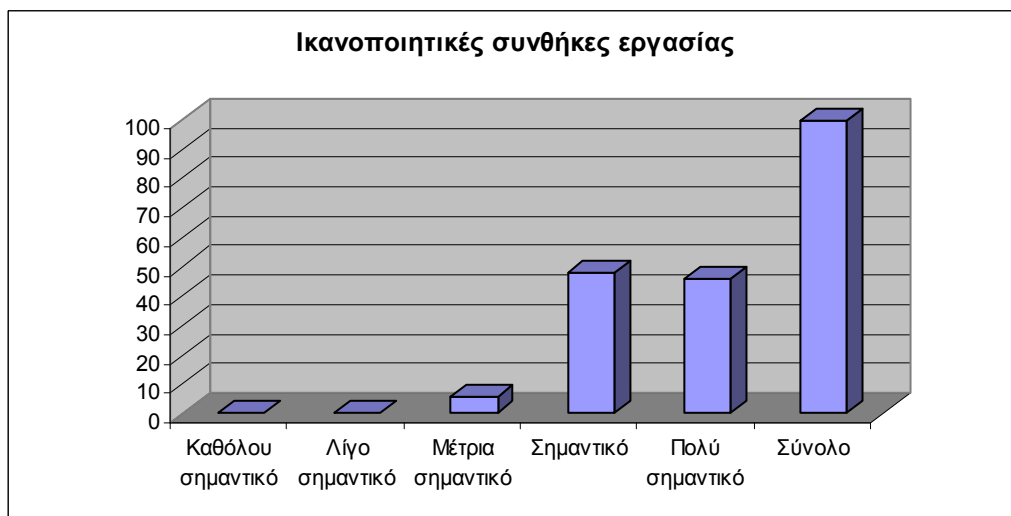
Οι φοιτητές/τριες στο σύνολό τους σχεδόν (92%), όπως μπορούμε να δούμε και στο Γράφημα 24, θεωρούν σημαντικό ή πολύ σημαντικό η εργασία να συμβάλλει στη βοήθεια των ανθρώπων.

Γράφημα 25. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών όσον αφορά στο να συμβάλλει στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών



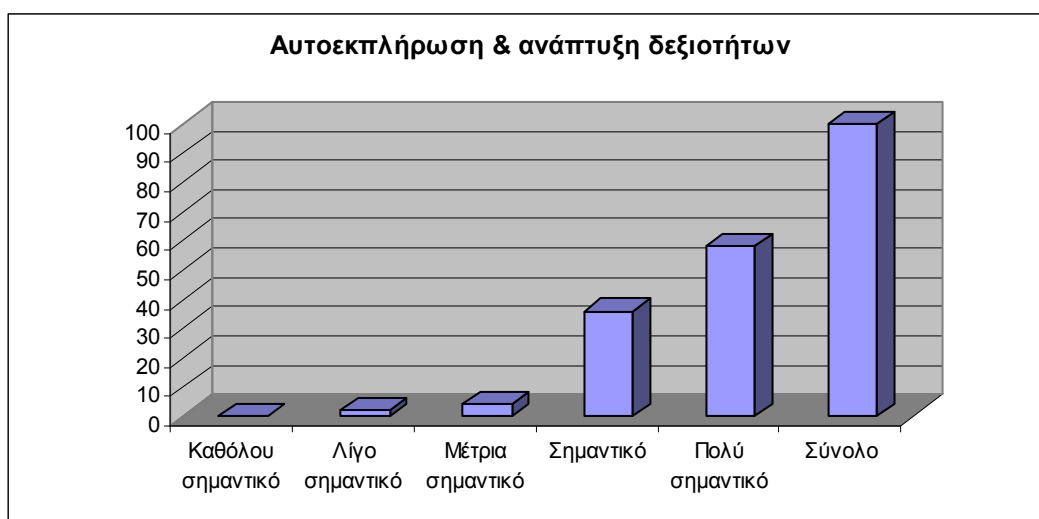
Σχεδόν όλοι οι φοιτητές/τριες (91%), όπως βλέπουμε στο Γράφημα 25, αξιολογούν ως σημαντικό ή πολύ σημαντικό η εργασία να συμβάλλει στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών, ενώ μόλις 7% το θεωρούν μέτρια σημαντικό.

Γράφημα 26. Παροχή ικανοποιητικών συνθηκών εργασίας



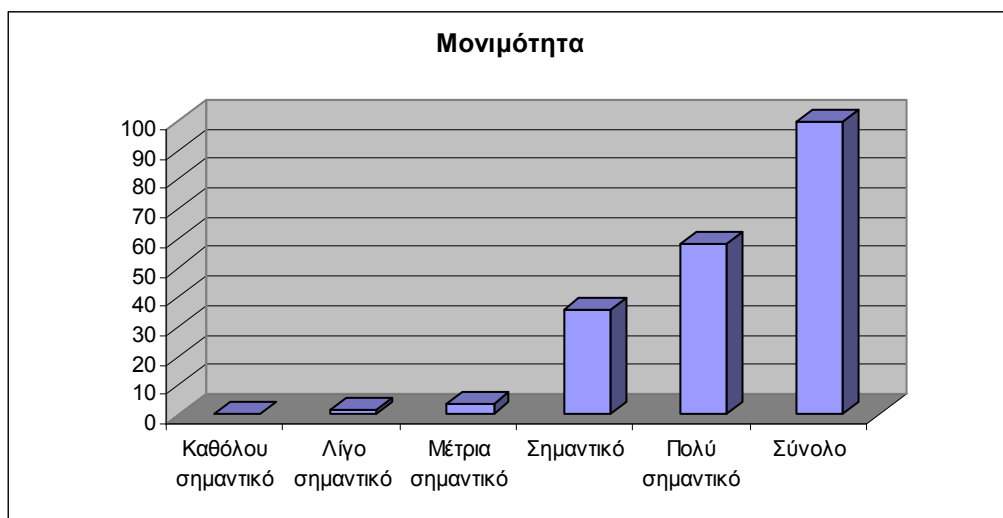
Σχεδόν όλοι οι φοιτητές/τριες που συμμετείχαν στην ερευνα (94%) αξιολογούν ως σημαντική ή πολύ σημαντική την παροχή ικανοποιητικών συνθηκών εργασίας και μόνο το 6% τη θεωρεί μέτρια σημαντική, όπως βλέπουμε και στο γράφημα 26.

Γράφημα 27. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων όσον αφορά την αυτοεκπλήρωση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσα από την εργασία



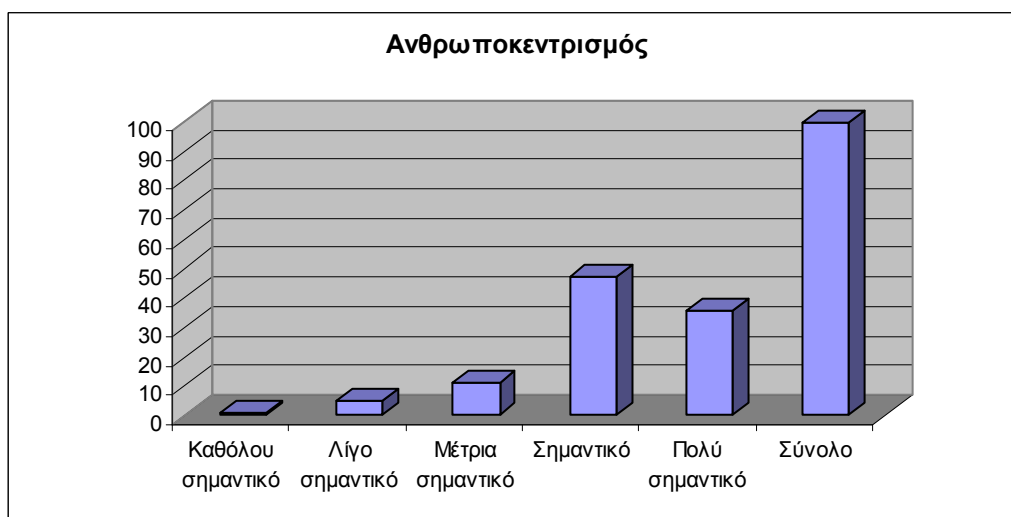
Όπως μπορούμε να δούμε στο Γράφημα 27 η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (89%) θεωρεί σημαντικό ή πολύ σημαντικό μέσω της εργασίας να υπάρχει η δυνατότητα αυτοεκπλήρωσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων, ενώ μόνο το 8% το αξιολογεί ως μέτρια σημαντικό.

Γράφημα 28. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων σχετικά με την εξασφάλιση μονιμότητας από την εργασία



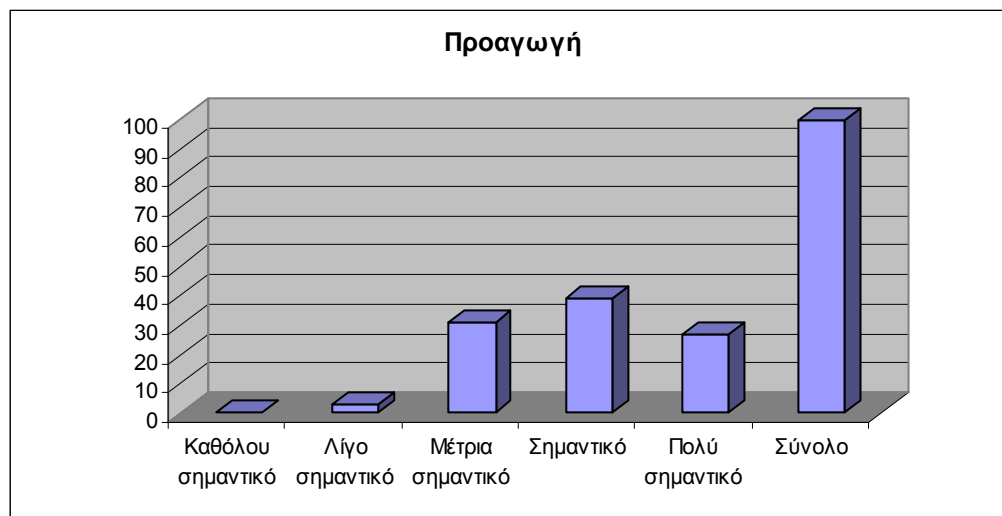
Σύμφωνα με το Γράφημα 28 ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό (42%) θεωρεί την εξασφάλιση της μονιμότητας σημαντική. Το 29% τη θεωρεί πολύ σημαντική, το 23% σημαντική και το 9% λίγο ή καθόλου σημαντική.

Γράφημα 29. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων σε σχέση με το να είναι η εργασία ανθρωποκεντρική



Σύμφωνα με το Γράφημα 29 το 83% των φοιτητών/τριων θεωρούν σημαντικό ή πολύ σημαντικό η εργασία τους να είναι ανθρωποκεντρική, ενώ μόλις το 16% το αξιολογεί ως μέτρια ή λίγο σημαντική.

Γράφημα 30. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριων αναφορικά με την παροχή προαγωγής από την εργασία



Όπως φαίνεται και στο Γράφημα 30 το 39% των φοιτητών/τριων του δείγματος θεωρεί σημαντικό να μπορεί να προαχθεί μέσω της εργασίας του. Το 31% το θεωρεί μέτρια σημαντικό, ενώ το 27% πολύ σημαντικό.

vii. Βασικά ευρήματα για τον φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Κομοτηνής.

➤ *Δημογραφικά χαρακτηριστικά των φοιτητών/τριων του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής.*

Η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων ήταν κορίτσια (79%). Η ηλικία τους κυμαινόταν από 18- 29 ετών και η πλειοψηφία (68%) ήταν μεταξύ 18 με 21 ετών.

Οι περισσότεροι φοιτητές/τριες προέρχονταν από τη μεσαία και τη χαμηλή κοινωνική τάξη. Οι πιο πολλοί πατέρες ήταν μεσαία στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα (31%), γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς (14%), μικροέμποροι (14%) και διευθυντικά στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα (12%). Από τις μητέρες ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό (32%) ασχολούνταν με τα οικιακά. Αρκετές ήταν μεσαία στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα (25%) και έμποροι (10%), ενώ μόλις το 6% ήταν διευθυντικά στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα. Το επίπεδο εκπαίδευσης των πατέρων ήταν σχετικά χαμηλό. Οι περισσότεροι είχαν ολοκληρώσει τη φοίτηση στο Λύκειο ή στο Τ.Ε.Ε.(32%), το 20% ήταν απόφοιτοι ή είχαν ολοκληρώσει κάποιες τάξεις του Δημοτικού και μόλις το 11% ήταν κάτοχοι πτυχίου Τ.Ε.Ι. και 9% πτυχίου Α.Ε.Ι.. Σε σχέση με τις μητέρες οι περισσότερες ήταν απόφοιτες Λυκείου (39%) και ένα σχετικά σημαντικό ποσοστό (29%) ήταν απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

➤ *Διαδικασία εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής.*

Η απόλυτη πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (71%) εισήχθη στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου. Μόνο για το 31% των φοιτητών/τριων του δείγματος η Κοινωνική Διοίκηση ήταν η πρώτη επιλογή. Οι μισοί σχεδόν (42%) είχαν δηλώσει το τμήμα ανάμεσα στις πρώτες πέντε επιλογές τους και το 27% ανάμεσα στις μεσαίες επιλογές τους.

Όσον αφορά τις σκέψεις τους για το ισχύον σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση το 80% των φοιτητών/τριων που συμμετείχαν συμφωνεί ή μάλλον συμφωνεί ότι οδηγεί τα άτομα να σπουδάσουν ένα επάγγελμα διαφορετικό από αυτό που επιθυμούν. Παρ' όλα αυτά το 49% θεωρεί πως δεν εισήχθησαν στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης τυχαία και μόνο το 9% το αντιμετωπίζει ως τυχαίο γεγονός.

Το 50% του δείγματος υποστηρίζει πως είχε αρκετές πληροφορίες για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν την εισαγωγή του στο τμήμα και το 28% μικρή πληροφόρηση. Η πληροφόρηση αυτή προερχόταν για αρκετούς φοιτητές/τριες (38%) από το μάθημα του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και 24% των φοιτητών/τριων άντλησαν πληροφόρηση από το οικογενειακό περιβάλλον.

Σε σχέση με τη μέθοδο προετοιμασίας που επέλεξαν πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα σχετικά λίγοι φοιτητές/τριες (20%) διάβασαν μόνοι τους, οι μισοί με τη βοήθεια φροντιστηρίου και το 26% με ιδιαίτερα μαθήματα ή συνδυασμό ιδιαίτερων μαθημάτων και φροντιστηρίου.

Τέλος όσον αφορά στα κριτήρια βάση των οποίων οι φοιτητές/τριες συμπλήρωσαν τα μηχανογραφικά τους δελτία ήταν κατά σειρά προτίμησης τα εξής: επαγγελματική αποκατάσταση, ενδιαφέρον για το επάγγελμα, επιθυμία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, οι βάσεις των τμημάτων κατά τα προηγούμενα έτη, οικονομική κατάσταση της οικογένειας, τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών και οι προσδοκίες των γονέων.

➤ *Λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και η ταύτισή τους με τις σπουδές και το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας*

Για ένα μεγάλο αριθμό φοιτητών/τριων (67%) η απόφασή τους να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης στηριζόταν στην πεποίθησή τους ότι η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλα επάγγελμα για αυτούς. Υπήρχε όμως κι ένα σχετικά σημαντικό ποσοστό φοιτητών/τριων (21%) που αποφάσισε να αποφοιτήσει για άλλους λόγους που λίγο σχετίζονται με το τι θέλουν πραγματικά να ακολουθήσουν ως επάγγελμα π.χ. επιθυμία απόκτησης οποιουδήποτε πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, δεν ήθελαν να περάσουν την εμπειρία των πανελληνίων ξανά.

Όσον αφορά στην ταύτιση τους με τις σπουδές, στην ερώτηση αν θα εγκατέλειπαν την Κοινωνική Διοίκηση έστω και τώρα το 42% υποστηρίζει ότι θα συνέχιζε τη φοίτησή του στην

Κοινωνική Διοίκηση, ενώ το 51% θα προτιμούσε κάποιο άλλο τμήμα Α.Ε.Ι. και κυρίως παιδαγωγικά και ψυχολογία.

Τέλος, σχετικά με την ταύτιση τους με το επάγγελμα, 42% των φοιτητών/τριων δηλώνουν πως μετά την αποφοίτησή τους θα ήθελαν να εργαστούν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, αλλά επίσης ίδιο ποσοστό επιθυμεί να αποκτήσει κάποιο μεταπτυχιακό τίτλο στην Κοινωνική Εργασία ή σε συναφές πεδίο.

➤ *Προσδοκίες γονέων*

Σχετικά με τις προσδοκίες των γονέων των φοιτητών/τριων βλέπουμε πως το 40% ήθελαν την εισαγωγή των παιδιών τους σε κάποιο τμήμα Α.Ε.Ι. και το 43% να σπουδάσουν ότι τα ίδια επιθυμούν. Μόλις το 4% ήθελε να αποφοιτήσουν τα παιδιά από το λύκειο και να εργαστούν. Γίνεται κι εδώ φανερή η αξία της απόκτησης πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την ελληνική οικογένεια. Αξιοσημείωτο είναι ότι κανείς γονιός δεν επιθυμούσε το παιδί του να εισαχθεί σε τμήμα των Τ.Ε.Ι.

➤ *Διερεύνηση αξιών*

Όσον αφορά στις εργασιακές αξίες που πρόσβευαν οι φοιτητές/τριες ήταν κατά σειρά προτίμησης οι ακόλουθες: ικανοποιητικός μισθός, παροχή βοήθειας προς τους ανθρώπους, βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών, ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας, αυτοεκπλήρωση και αυτοανάπτυξη μέσω της εργασίας, εξασφάλιση μονιμότητας, ανθρωποκεντρισμός και παροχή προαγωγής. Ο τελικός μέσος όρος των ενδογενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,35 και ο τελικός μέσος όρος των εξωγενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,26.

7.3 Τεστ σημαντικότητας

ι. Αποτελέσματα του χ^2 για τους φοιτητές Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης

Πίνακας 31. «Ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας» και «Η σειρά προτίμησης των φοιτητών για το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας»

Σειρά προτίμησης του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας*

Τρόπος εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας**	Πρώτη επιλογή	Μεταξύ των πέντε πρώτων επιλογών	Μεταξύ των μεσαίων ή τελευταίων επιλογών	Σύνολο
Μέσω πανελληνίων εξετάσεων	6	38	28	72
Άλλος τρόπος	18	8	1	27
Σύνολο	24	46	29	99

$\chi^2 = 38,126$, $df(2)$, $p = 0,000$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στον τρόπο εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας και στη σειρά προτίμησης των φοιτητών για το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Όπως φαίνεται στον πίνακα 31 η πλειοψηφία των φοιτητών που εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων του ενιαίου λυκείου δεν είχε ως πρώτη επιλογή το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, αλλά ανάμεσα στις πέντε πρώτες, στις μεσαίες ή στις τελευταίες επιλογές. Αντίθετα η πλειοψηφία των εισαχθέντων με άλλο τρόπο είχε σαν πρώτη επιλογή την Κοινωνική Εργασία.

Πίνακας 32. «Προηγούμενη προσπάθεια των φοιτητών για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» και «Ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας»

Προηγούμενη προσπάθεια των φοιτητών για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Τρόπος εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας**	Ναι	Όχι	Σύνολο
Μέσω πανελληνίων εξετάσεων	12	61	73
Άλλος τρόπος	19	8	27
Σύνολο	31	69	100

$\chi^2 = 26,802$, $df(1)$, $p = 0,000$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην προηγούμενη προσπάθεια των φοιτητών για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και στον τρόπο εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας. Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα (32) η

* Στη μεταβλητή σειρά προτίμησης του τμήματος Κοινωνική Εργασίας συνενώθηκαν οι κατηγορίες «ανάμεσα στις μεσαίες επιλογές» και «ανάμεσα στις τελευταίες επιλογές» σε μία με το όνομα: «ανάμεσα στις μεσαίες ή τελευταίες επιλογές» καθώς είχαν μικρό αριθμό απαντήσεων.

** Επειδή η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εισήχθησαν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας μέσω των πανελληνίων εξετάσεων του ενιαίου λυκείου, συνενώθηκαν οι υπόλοιποι τρόποι εισαγωγής (πανελλήνιες εξετάσεις μέσω γενικού λυκείου, πανελλήνιες εξετάσεις μέσω Τ.Ε.Ε., κατατακτήριες εξετάσεις, εξετάσεις ομογενών και κατηγορίας Α.Μ.Ε.Α) σε μία κατηγορία με τον τίτλο «άλλος τρόπος».

πλειοψηφία των εισαχθέντων μέσω των πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου δεν είχε προηγούμενη προσπάθεια εισαγωγής, ενώ αρκετοί από τους εισαχθέντες με άλλους τρόπους είχαν προσπαθήσει ξανά.

Πίνακας 33. «Ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας» και «Ο τρόπος προετοιμασίας για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια των φοιτητών/τριων»

Ο τρόπος προετοιμασίας για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια των φοιτητών/τριων *

Τρόπος εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας**	Μόνος μου	Φροντιστήριο	Φροντιστήριο και ιδιαίτερα μαθήματα	Σύνολο
Μέσω πανελληνίων εξετάσεων	13	47	13	73
Άλλος τρόπος	15	6	6	27
Σύνολο	28	53	19	100

$\chi^2 = 16,843$, $df(2)$, $p = 0,000$.

Υπάρχει μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ του τρόπου εισαγωγής των φοιτητών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας και της μεθόδου προετοιμασίας για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Σύμφωνα με τον πίνακα 33 οι πλειοψηφία των εισαχθέντων μέσω των πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου είχε παρακολουθήσει φροντιστήριο ή ιδιαίτερα μαθήματα. Αντίθετα, οι περισσότεροι από τους εισαχθέντες με άλλο τρόπο προετοιμάστηκαν μόνοι τους.

* Επειδή οι φοιτητές που έκαναν ιδιαίτερα μαθήματα ή ιδιαίτερα μαθήματα και φροντιστήριο ήταν λίγοι, συνενώθηκαν σε μια κατηγορία με τίτλο «Φροντιστήριο και ιδιαίτερα μαθήματα».

** Επειδή η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εισήχθησαν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας μέσω των πανελληνίων εξετάσεων του ενιαίου λυκείου, συνενώθηκαν οι υπόλοιποι τρόποι εισαγωγής (πανελλήνιες εξετάσεις μέσω γενικού λυκείου, πανελλήνιες εξετάσεις μέσω Τ.Ε.Ε., κατατακτήριες εξετάσεις, εξετάσεις ομογενών και κατηγορίας Α.Μ.Ε.Α) σε μία κατηγορία με τον τίτλο «άλλος τρόπος».

Πίνακας 34. «Λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας» και «Αν δινόταν η ευκαιρία στους φοιτητές να φοιτήσουν σε οποιοδήποτε τμήμα τι θα επέλεγαν;»

Αν δινόταν η ευκαιρία στους φοιτητές να φοιτήσουν σε οποιοδήποτε τμήμα Τριτοβάθμιας τι θα επέλεγαν*

Λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας**	Πάλι το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας	Άλλο τμήμα Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.	Σύνολο
Είναι το κατάλληλο επάγγελμα για μένα	49	15	64
Άλλοι λόγοι	15	21	36
Σύνολο	64	35	100

$\chi^2 = 12,177$, $df(1)$, $p = 0,000$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των λόγων για τους οποίους οι φοιτητές διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας και της ταύτισης τους με τις σπουδές. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 34 η πλειοψηφία όσων αποφάσισαν να αποφοιτήσουν επειδή η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς δεν θα επέλεγαν να φοιτήσουν σε κάποιο άλλο τμήμα ακόμα κι αν τους δινόταν η ευκαιρία. Αντίθετα όσοι επέλεξαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους θα άφηναν την Κοινωνική Εργασία για κάποιο άλλο τμήμα.

Πίνακας 35. «Λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας» και «Τι θα ήθελαν οι φοιτητές/τριες να κάνουν μετά την αποφοίτηση»

Τι θα ήθελαν οι φοιτητές/τριες να κάνουν μετά την αποφοίτηση***

Λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας**	Να δουλέψω ως Κοινωνικός Λειτουργός	Να δουλέψω όχι απαραίτητα ως Κοινωνικός Λειτουργός ή άλλη απάντηση	Να κάνω μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία ή σε συναφές πεδίο	Σύνολο
Είναι το κατάλληλο επάγγελμα για μένα	35	21	8	64
Άλλοι λόγοι	8	10	18	36
Σύνολο	43	31	26	100

$\chi^2 = 18,297$, $df(2)$, $p = 0,000$

* Επειδή η κατηγορία «άλλο τμήμα Τ.Ε.Ι.» είχε μικρό αριθμό απαντήσεων συνενώθηκε σε μια κατηγορία με την απάντηση «κάποιο τμήμα Πανεπιστημίου» με τον τίτλο «Άλλο τμήμα Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι.»

** Επειδή οι κατηγορίες: «επιθυμώ να έχω οποιοδήποτε πτυχίο Γ/Βαθμιας εκπαίδευσης», «δεν ήθελα να περάσω την εμπειρία των πανελληνίων ξανά», «η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς μου δε μου έδινε άλλη επιλογή» και «άλλη απάντηση» είχαν μικρό αριθμό απαντήσεων συνενώθηκαν σε μία κατηγορία με τίτλο «άλλοι λόγοι».

*** Στη μεταβλητή «τι θα ήθελαν οι φοιτητές να κάνουν μετά την αποφοίτηση» έχουν συνενωθεί οι κατηγορίες «να δουλέψω όχι απαραίτητα ως κοινωνικός Λειτουργός» και «άλλη απάντηση» καθώς και «να κάνω μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία» και «να κάνω μεταπτυχιακό σε ένα συναφές με την Κοινωνική Εργασία πεδίο».

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των λόγων για τους οποίους οι φοιτητές διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας και της ταύτισης τους με το επάγγελμα της κοινωνικής εργασίας. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 35 η πλειοψηφία όσων αποφάσισαν να αποφοιτήσουν επειδή η κοινωνική εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς θα προτιμούσαν να εργαστούν ως κοινωνικοί λειτουργοί μετά την αποφοίτησή τους, ενώ όσοι επέλεξαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους θα προτιμούσαν να ασχοληθούν με άλλα πράγματα.

ii. Βασικά ευρήματα του χ^2 για τους φοιτητές/τριες από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης

Στο προηγούμενο μέρος παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα των τεστ σημαντικότητας που χρησιμοποιήσαμε για να εξετάσουμε την πιθανή σχέση μεταξύ ποιοτικών μεταβλητών., όπως αναφέρθηκε και στους σκοπούς της έρευνας νωρίτερα.

Κατ' αρχήν αναμέναμε πως η σειρά προτίμησης των φοιτητών/τριων για το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας σχετίζεται με τον τρόπο εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας. Πράγματι το χ^2 επιβεβαίωσε την υπόθεσή μας και υπάρχει μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο μεταβλητών. Η Κοινωνική Εργασία λοιπόν ήταν πρώτη επιλογή για όσους φοιτητές/τριες εισήχθησαν από Τ.Ε.Ε., κατατακτήριες εξετάσεις, την κατηγορία των Α.Μ.Ε.Α. και εξετάσεις για μαθητές/τριες του εξωτερικού. Αντίθετα όσοι εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου είχαν την Κοινωνική Εργασία κυρίως ανάμεσα στις πέντε πρώτες και μεσαίες ή τελευταίες επιλογές τους.

Επιπλέον υποθέταμε αρχικά ότι ο τρόπος με τον οποίο εισήχθησαν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας θα είχε κάποια σχέση με τις προηγούμενες αποτυχημένες προσπάθειες των φοιτητών/τριων για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Όντως το χ^2 μας έδειξε υπήρχε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ του τρόπου εισαγωγής και των προηγούμενων προσπαθειών των φοιτητών. Οι φοιτητές/τριες που εισήχθησαν μέσω πανελληνίων ενιαίου λυκείου και είχαν ξαναπροσπαθήσει για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια ήταν λιγότεροι από τους φοιτητές που είχαν επιχειρήσει ξανά στο παρελθόν να εισαχθούν και τελικά το κατάφεραν με άλλους τρόπους (π.χ. πανελλήνιες εξετάσεις μέσω Τ.Ε.Ε., εξετάσεις για μαθητές του εξωτερικού).

Επιπροσθέτως περιμέναμε πως ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας θα είχε σχέση με τη μέθοδο διαβάσματος που χρησιμοποίησαν οι φοιτητές/τριες ώστε να εισαχθούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Με το χ^2 επιβεβαιώσαμε πράγματι την ύπαρξη μια τέτοιας σχέσης. Από όσους φοιτητές/τριες διάβασαν μόνοι τους, οι περισσότεροι εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων Τ.Ε.Ε., από την κατηγορία των Α.Μ.Ε.Α. και μέσω εξετάσεων για μαθητές του εξωτερικού ή κατατακτηρίων εξετάσεων.

Αντίθετα οι περισσότεροι από όσους εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου συμμετείχαν σε φροντιστηριακά μαθήματα ομαδικά ή ατομικά.

Πέρα δε τούτων πιστεύαμε πως οι λόγοι για τους οποίους αποφάσισαν οι φοιτητές/τριες να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας θα σχετιζόταν με την ταύτιση τους με το επάγγελμα. Υπάρχει όντως στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις δύο μεταβλητές. Από εκείνους που αποφάσισαν να αποφοιτήσουν θεωρώντας την Κοινωνική Εργασία κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς σχεδόν οι μισοί επιθυμούν να εργαστούν ως κοινωνικοί λειτουργοί στο μέλλον, ενώ οι υπόλοιποι που αποφάσισαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους δεν ενδιαφέρονται τόσο να εργαστούν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί όσο απλώς να βρουν μια οποιαδήποτε δουλειά.

Τέλος επιβεβαιώθηκε η υπόθεσή μας πως οι λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες διάλεξαν να αποφοιτήσουν έχουν σχέση με την ταύτιση τους με τις σπουδές τους. Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δυο μεταβλητών. Οι περισσότεροι από όσους θα εγκατέλειπαν το τμήμα είναι εκείνοι που αποφάσισαν να αποφοιτήσουν όχι γιατί τους ταιριάζει το επάγγελμα, αλλά για άλλους λόγους. Αντίθετα όσοι θεωρούν την Κοινωνική Εργασία κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς δεν θα άλλαζαν τμήμα.

iii. Αποτελέσματα του χ^2 για τους φοιτητές/τριες Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής

Πίνακας 36 . «Ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης» και « Η σειρά προτίμησης των φοιτητών/τριων για το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης»

Σειρά προτίμησης του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης*

Τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης**	Πρώτη επιλογή	Μεταξύ των πέντε πρώτων επιλογών	Μεταξύ των μεσαίων ή τελευταίων επιλογών	Σύνολο
Μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου	15	33	23	71
Άλλος τρόπος	16	8	4	28
Σύνολο	24	46	29	99

$\chi^2= 12,288$, $df(2)$, $p= 0,002$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στον τρόπο εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και στη σειρά προτίμησης των φοιτητών/τριων για το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης. Όπως φαίνεται στον πίνακα 36 η

* Στη μεταβλητή σειρά προτίμησης του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης συνενώθηκαν οι κατηγορίες «ανάμεσα στις μεσαίες επιλογές» και «ανάμεσα στις τελευταίες επιλογές» σε μία με το όνομα: «ανάμεσα στις μεσαίες ή τελευταίες επιλογές» καθώς είχαν μικρό αριθμό απαντήσεων.

** Επειδή η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εισήχθησαν στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης μέσω των πανελληνίων εξετάσεων του ενιαίου λυκείου, συνενώθηκαν οι υπόλοιποι τρόποι εισαγωγής (πανελλήνιες εξετάσεις μέσω γενικού λυκείου, κατατακτήριων εξετάσεων, εξετάσεων ομογενών και κατηγορίας Α.Μ.Ε.Α) σε μία κατηγορία με τον τίτλο «άλλος τρόπος».

πλειοψηφία των φοιτητών/τριων που εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων του ενιαίου λυκείου δεν είχε ως πρώτη επιλογή το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, αλλά ανάμεσα στις πέντε πρώτες, στις μεσαίες ή στις τελευταίες επιλογές. Αντίθετα, η πλειοψηφία εκείνων που εισήχθησαν με άλλο τρόπο είχε το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης ως πρώτη επιλογή.

Πίνακας 37 . «Προηγούμενη προσπάθεια των φοιτητών/τριων για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» και «Ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης»

Προηγούμενη προσπάθεια των
φοιτητών/τριων για εισαγωγή στην
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα κοινωνικής Διοίκησης*	Ναι	Όχι	Σύνολο
Μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου	12	59	71
Άλλος τρόπος	13	15	28
Σύνολο	25	74	99

$\chi^2= 9.275$, $df(1)$, $p= 0,002$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην προηγούμενη προσπάθεια των φοιτητών/τριων για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και στον τρόπο εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης. Όπως φαίνεται από τον πίνακα 37 η πλειοψηφία των εισαχθέντων μέσω των πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου δεν είχε προηγούμενη προσπάθεια εισαγωγής, ενώ αρκετοί από τους εισαχθέντες με άλλους τρόπους είχαν προσπαθήσει ξανά.

Πίνακας 38. «Ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης» και «Ο τρόπος προετοιμασίας των φοιτητών/τριων για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση»

Ο τρόπος προετοιμασίας των φοιτητών/τριων για την εισαγωγή τους στην
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση**

Τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα κοινωνικής Διοίκησης*	Μόνος μου	Φροντιστήριο	Φροντιστήριο και ιδιαίτερα μαθήματα	Σύνολο
Μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου	7	39	25	71
Άλλος τρόπος	9	15	4	28
Σύνολο	16	54	29	99

$\chi^2= 9,178$, $df(2)$, $p= 0,010$

* Επειδή η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εισήχθησαν στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης μέσω των πανελληνίων εξετάσεων του ενιαίου λυκείου, συνενώθηκαν οι υπόλοιποι τρόποι εισαγωγής (πανελλήνιες εξετάσεις μέσω γενικού λυκείου, κατατακτήριες εξετάσεις, εξετάσεις ομογενών και κατηγορία Α.Μ.Ε.Α) σε μία κατηγορία με τον τίτλο «άλλος τρόπος».

** Επειδή οι φοιτητές/τριες που έκαναν ιδιαίτερα μαθήματα ή ιδιαίτερα μαθήματα και φροντιστήριο ήταν λίγοι, συνενώθηκαν σε μια κατηγορία με τίτλο «Φροντιστήριο και ιδιαίτερα μαθήματα».

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ του τρόπου εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και του τρόπου προετοιμασίας που επέλεξαν ώστε να εισαχθούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Σύμφωνα με τον πίνακα 38 οι πλειοψηφία των εισαχθέντων μέσω των πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου είχε παρακολουθήσει φροντιστήριο ή ιδιαίτερα μαθήματα. Όσο για τους εισαχθέντες που μελέτησαν μόνοι τους όσοι εισήχθησαν με άλλο τρόπο είναι αναλογικά περισσότεροι από όσους εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου μελετώντας μόνοι τους.

Πίνακας 39 . «Λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης» και «Αν δινόταν η ευκαιρία στους φοιτητές/τριες να φοιτήσουν σε οποιοδήποτε τμήμα Τριτοβάθμιας τι θα επέλεγαν;»

Αν δινόταν η ευκαιρία στους φοιτητές/τριες να φοιτήσουν σε οποιοδήποτε τμήμα Τριτοβάθμιας τι θα επέλεγαν;*

Λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης**	Πάλι το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης	Άλλο τμήμα Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.	Σύνολο
Είναι το κατάλληλο επάγγελμα για μένα	41	26	67
Άλλοι λόγοι	9	21	30
Σύνολο	50	47	97

$\chi^2 = 8,073$, $df(1)$, $p = 0,004$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των λόγων για τους οποίους οι φοιτητές/τριες διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και της ταύτισης τους με τις σπουδές τους. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 39 η πλειοψηφία όσων αποφάσισαν να αποφοιτήσουν επειδή η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς δεν θα επέλεγαν να φοιτήσουν σε άλλο τμήμα ακόμα κι αν τους δινόταν η ευκαιρία. Αντίθετα όσοι επέλεξαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους θα άφηναν το τμήμα τους για κάποιο άλλο.

* Επειδή η κατηγορία «κάποιο τμήμα Τ.Ε.Ι.» είχε μικρό αριθμό απαντήσεων συνενώθηκε σε μια κατηγορία με την απάντηση «άλλο τμήμα Πανεπιστημίου» με τον τίτλο «Άλλο τμήμα Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι.»

** Επειδή οι κατηγορίες: «επιθυμώ να έχω οποιοδήποτε πτυχίο Γ/Βαθμιας εκπαίδευσης», «δεν ήθελα να περάσω την εμπειρία των πανελληνίων ξανά», «η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς μου δε μου έδινε άλλη επιλογή» και «άλλη απάντηση» είχαν μικρό αριθμό απαντήσεων συνενώθηκαν σε μία κατηγορία με τίτλο «άλλοι λόγοι».

Πίνακας 40 . «Λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης» και «Τι θα ήθελαν οι φοιτητές/τριες να κάνουν μετά την αποφοίτηση»

Τι θα ήθελαν οι φοιτητές/τριες να κάνουν μετά την αποφοίτηση*

Λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης**	Να δουλέψω ως Κοινωνικός Λειτουργός	Να δουλέψω όχι απαραίτητα ως Κοινωνικός Λειτουργός ή άλλη απάντηση	Να κάνω μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία ή σε συναφές πεδίο	Σύνολο
Είναι το κατάλληλο επάγγελμα για μένα	34	29	4	67
Άλλοι λόγοι	8	13	10	31
Σύνολο	42	42	14	98

$\chi^2 = 13,337, df(2), p = 0,001$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των λόγων για τους οποίους οι φοιτητές/τριες διάλεξαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και της ταύτισης τους με το επάγγελμα της κοινωνικής εργασίας. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 40 η πλειοψηφία όσων αποφάσισαν να αποφοιτήσουν επειδή η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς θα προτιμούσαν να εργαστούν ως κοινωνικοί λειτουργοί μετά την αποφοίτησή τους, ενώ όσοι επέλεξαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους θα προτιμούσαν να ασχοληθούν με άλλα πράγματα.

iv. Βασικά ευρήματα του χ^2 για τους φοιτητές/τριες από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής

Όσον αφορά στα τεστ σημαντικότητας χ^2 για τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης κατ' αρχήν αναμέναμε πως η σειρά προτίμησης των φοιτητών/τριων για το τμήμα σχετίζεται με τον τρόπο εισαγωγής τους. Πράγματι το χ^2 επιβεβαίωσε την υπόθεσή μας και υπάρχει μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο μεταβλητών. Η Κοινωνική Διοίκηση λοιπόν ήταν πρώτη επιλογή για όσους φοιτητές/τριες εισήχθησαν από, κατατακτήριες εξετάσεις, την κατηγορία Α.Μ.Ε.Α. και εξετάσεις για μαθητές του εξωτερικού. Αντίθετα όσοι εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου είχαν την Κοινωνική Διοίκηση κυρίως ανάμεσα στις πέντε πρώτες και μεσαίες επιλογές τους.

*Στη μεταβλητή «τι θα ήθελαν οι φοιτητές/τριες να κάνουν μετά την αποφοίτηση» έχουν συνενωθεί οι κατηγορίες «να δουλέψω όχι απαραίτητα ως κοινωνικός Λειτουργός» και «άλλη απάντηση» καθώς και «να κάνω μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία» και «να κάνω μεταπτυχιακό σε ένα συναφές με την Κοινωνική Εργασία πεδίο».

** Επειδή οι κατηγορίες: «επιθυμώ να έχω οποιοδήποτε πτυχίο Γ/Βαθμιας εκπαίδευσης», «δεν ήθελα να περάσω την εμπειρία των πανελληνίων ξανά», «η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς μου δε μου έδινε άλλη επιλογή» και «άλλη απάντηση» είχαν μικρό αριθμό απαντήσεων συνενώθηκαν σε μία κατηγορία με τίτλο «άλλοι λόγοι».

Επίσης υποθέσαμε αρχικά ότι ο τρόπος με τον οποίο εισήχθησαν στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα είχε κάποια σχέση με τις προηγούμενες αποτυχημένες προσπάθειες των φοιτητών/τριων για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Το χ^2 μας έδειξε όντως πως υπήρχε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ του τρόπου εισαγωγής και των προηγούμενων αποτυχημένων προσπαθειών των φοιτητών/τριων. Οι φοιτητές/τριες που είχαν ξαναπροσπαθήσει για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είχαν κυρίως εισαχθεί μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων κατηγορίας Α.Μ.Ε.Α. και εξετάσεων για μαθητές του εξωτερικού. Αντίθετα ήταν λιγότεροι όσοι εισήχθησαν μέσω πανελληνίων ενιαίου λυκείου και είχαν επιχειρήσει ξανά στο παρελθόν να εισαχθούν.

Επιπλέον περιμέναμε πως ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα είχε σχέση με τη μέθοδο προετοιμασίας που επέλεξαν ώστε να εισαχθούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Με το χ^2 επιβεβαιώσαμε πράγματι την ύπαρξη μια τέτοιας σχέσης. Από όσους φοιτητές/τριες διάβασαν μόνοι τους οι περισσότεροι εισήχθησαν μέσω της κατηγορίας για Α.Μ.Ε.Α., εξετάσεων για μαθητές του εξωτερικού ή κατατακτηρίων εξετάσεων. Αντίθετα οι περισσότεροι από όσους εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου συμμετείχαν σε φροντιστηριακά μαθήματα ομαδικά ή ατομικά.

Επιπροσθέτως αρχικά υποθέσαμε ότι οι λόγοι για τους οποίους αποφάσισαν οι φοιτητές/τριες να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα σχετίζονταν με την ταύτιση τους με το επάγγελμα. Υπάρχει όντως κάποια σχέση μεταξύ των δυο μεταβλητών καθώς το χ^2 μας φανέρωσε μια στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσά τους. Από εκείνους που αποφάσισαν να αποφοιτήσουν θεωρώντας την Κοινωνική Εργασία κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς σχεδόν οι μισοί επιθυμούν να εργαστούν ως κοινωνικοί λειτουργοί στο μέλλον και οι άλλοι μισοί να αποκτήσουν μεταπτυχιακό τίτλο στην Κοινωνική Εργασία ή σε συναφές πεδίο. Αντίθετα όσοι αποφάσισαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους δεν ενδιαφέρονται τόσο να εργαστούν ως κοινωνικοί λειτουργοί όσο απλώς να βρουν μια οποιαδήποτε δουλειά.

Τέλος επιβεβαιώθηκε και η υπόθεσή μας πως οι λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων έχουν κάποια σχέση με την ταύτιση τους με τις σπουδές τους. Υπάρχει πράγματι μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των δυο μεταβλητών. Οι περισσότεροι από όσους θα επέλεγαν να σπουδάσουν κάπου αλλού αν τους δινόταν η ευκαιρία είναι εκείνοι που αποφάσισαν να αποφοιτήσουν όχι γιατί τους ταιριάζει το επάγγελμα, αλλά για άλλους λόγους. Αντίθετα όσοι θεώρησαν την Κοινωνική Εργασία κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς δεν θα άλλαζαν το τμήμα τους.

ν. Αποτελέσματα του χ^2 για τη σύγκριση των φοιτητών Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής και των φοιτητών Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου

Πίνακας 41. «Τμήμα φοίτησης» και «Φύλο»

Τμήμα φοίτησης

Φύλο	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Αγόρια	10	21	31
Κορίτσια	90	79	169
Σύνολο	100	100	200

$\chi^2= 4,619$, $df(1)$, $p= 0,032$.

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στο φύλο των ερωτώμενων. Όπως φαίνεται στον πίνακα 41, στο Πανεπιστημιακό τμήμα ο αριθμός των αγοριών σε σχέση με τα κορίτσια είναι μεγαλύτερος από ότι στο τμήμα του Τ.Ε.Ι.

Πίνακας 42. «Τμήμα φοίτησης» και «εκπαιδευτικό επίπεδο πατέρα»

Τμήμα φοίτησης

Εκπαιδευτικό επίπεδο πατέρα*	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Λίγες τάξεις ή απόφοιτος δημοτικού	25	20	45
Απόφοιτος γυμνασίου	28	18	46
Απόφοιτος λυκείου	38	39	77
Απόφοιτος Γ/βάθμιας εκπαίδευσης ή μεταπτυχιακές σπουδές	9	23	32
Σύνολο	100	100	200

$\chi^2= 8,867$, $df(3)$, $p= 0,031$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στο επίπεδο εκπαίδευσης του πατέρα των ερωτώμενων. Καθώς φαίνεται και στον πίνακα 42 οι περισσότεροι από τους πατέρες που είναι απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή κάτοχοι κάποιου μεταπτυχιακού τίτλου είναι αυτοί των φοιτητών/τριων του Πανεπιστημίου. Αντίθετα η πλειοψηφία των πατέρων που είναι είτε απόφοιτοι δημοτικού είτε γυμνασίου είναι των φοιτητών/τριων του Τ.Ε.Ι.

* Στη μεταβλητή «επίπεδο εκπαίδευσης πατέρα» οι κατηγορίες «καμία τάξη δημοτικού», «λίγες τάξεις δημοτικού» και «απόφοιτος δημοτικού» συνενώθηκαν σε μία με το όνομα: «λίγες τάξεις ή απόφοιτος δημοτικού». Επίσης σε μία συνενώθηκαν οι κατηγορίες «απόφοιτος Α.Ε.Ι.», «απόφοιτος Τ.Ε.Ι.» και «μεταπτυχιακές σπουδές» και εδώ ονομάζονται «Απόφοιτος Γ/βάθμιας εκπαίδευσης ή μεταπτυχιακές σπουδές»

Πίνακας 43. «Τμήμα φοίτησης» και «Εκπαιδευτικό επίπεδο μητέρας»

Τμήμα φοίτησης

Εκπαιδευτικό επίπεδο μητέρας*	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Λίγες τάξεις ή απόφοιτος δημοτικού	30	15	45
Απόφοιτος γυμνασίου	28	13	41
Απόφοιτος λυκείου	32	39	71
Απόφοιτος Γ/βάθμιας εκπαίδευσης ή μεταπτυχιακές σπουδές	10	33	43
Σύνολο	100	100	200

$$\chi^2 = 23,480, df(3), p = 0,000$$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στο επίπεδο εκπαίδευσης της μητέρας των ερωτώμενων. Όπως μπορούμε να δούμε στον πίνακα 43 ο αριθμός των μητέρων που είναι απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή κάτοχοι κάποιου μεταπτυχιακού τίτλου είναι τριπλάσιος για τους φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου από τον αντίστοιχο αριθμό για τις μητέρες των φοιτητών/τριων του Τ.Ε.Ι.. Από την άλλη μεριά οι αριθμοί των μητέρων των φοιτητών/τριων του Τ.Ε.Ι. που είναι είτε απόφοιτοι δημοτικού είτε γυμνασίου είναι διπλάσιος από τους αντίστοιχους αριθμούς των μητέρων των φοιτητών/τριων του Πανεπιστημίου.

* Στη μεταβλητή «επίπεδο εκπαίδευσης μητέρας» εξαιτίας του μικρού αριθμού απαντήσεων οι κατηγορίες «καμία τάξη δημοτικού», «λίγες τάξεις δημοτικού» και «απόφοιτος δημοτικού» συνενώθηκαν σε μία με το όνομα: «λίγες τάξεις ή απόφοιτος δημοτικού». Επίσης σε μία συνενώθηκαν οι κατηγορίες «απόφοιτος Α.Ε.Ι.», «απόφοιτος Τ.Ε.Ι.» και «μεταπτυχιακές σπουδές» και εδώ ονομάζονται «Απόφοιτος Γ/βάθμιας εκπαίδευσης ή μεταπτυχιακές σπουδές»

Πίνακας 44. «Τμήμα φοίτησης» και «Επάγγελμα πατέρα»

Τμήμα φοίτησης

Επάγγελμα πατέρα*	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Διευθυντικά στελέχη, έμποροι, επιχειρηματίες	11	25	36
Μεσαία στελέχη, ελεύθεροι επαγγελματίες, μικροέμποροι, εξειδικευμένοι εργάτες	61	48	109
Κατώτερα στελέχη, γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς, ανειδίκευτοι εργάτες, άνεργοι	28	27	55
Σύνολο	100	100	200

$$\chi^2 = 7,013, df(2), p = 0,030$$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στο επάγγελμα του πατέρα των ερωτώμενων. Στον πίνακα 44 βλέπουμε πως από τους φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. μόνο 11 πατέρες είναι είτε διευθυντικά στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα είτε έμποροι, ενώ από τους φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι.ο αντίστοιχος αριθμός φτάνει τους 25 για τους πατέρες των φοιτητών του Α. Ε. Ι.. Από την άλλη οι πατέρες φοιτητών/τριων Τ.Ε.Ι. είναι κάπως περισσότεροι όταν πρόκειται για μεσαία στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, ελεύθερους επαγγελματίες, εξειδικευμένους εργάτες και μικροέμπορους.

* Στη μεταβλητή «επάγγελμα πατέρα» έχουν συνενωθεί όλες οι κατηγορίες σε 3. Στην κατηγορία «διευθυντικά στελέχη, έμποροι, επιχειρηματίες» ανήκουν οι εξής κατηγορίες: «ανώτερα διευθυντικά στελέχη δημοσίου τομέα», «ανώτερα διευθυντικά στελέχη ιδιωτικού τομέα» και «έμποροι, βιομήχανοι, επιχειρηματίες». Στην κατηγορία «μεσαία στελέχη, ελεύθεροι επαγγελματίες, μικροέμποροι, εξειδικευμένοι εργάτες» έχουν συμπεριληφθεί οι εξής: « μεσαία στελέχη δημοσίου τομέα», «μεσαία στελέχη ιδιωτικού τομέα», «ελεύθεροι επαγγελματίες σε επιστημονικά, καλλιτεχνικά επαγγέλματα», «ελεύθεροι επαγγελματίες σε τεχνικής φύσεως επαγγέλματα», «μικροέμποροι, βιοτέχνες» και «εξειδικευμένοι εργάτες». Τέλος στην κατηγορία «κατώτερα στελέχη, γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς, ανειδίκευτοι εργάτες, άνεργοι» περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες: «κατώτερα στελέχη δημοσίου τομέα», «κατώτερα στελέχη ιδιωτικού τομέα», «γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς», «ανειδίκευτοι εργάτες», «άνεργοι», «οικιακή απασχόληση» και «άλλο».

Πίνακας 45. «Τμήμα φοίτησης» και «Επάγγελμα μητέρας»

Τμήμα φοίτησης

Επάγγελμα μητέρας*	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Διευθυντικά στελέχη, έμποροι, επιχειρηματίες	3	16	19
Μεσαία στελέχη, ελεύθεροι επαγγελματίες, μικροέμποροι, εξειδικευμένοι εργάτες	28	34	62
Κατώτερα στελέχη, γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς, ανειδίκευτοι εργάτες, άνεργοι	20	18	38
Οικιακά	49	32	81
Σύνολο	100	100	200

$$\chi^2 = 13,149, df(3), p = 0,004$$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στο επάγγελμα της μητέρας των φοιτητών/τριων. Στον πίνακα 45 φαίνεται πως η συντριπτική πλειοψηφία των μητέρων που εργάζονται είτε ως διευθυντικά στελέχη είτε ως επιχειρηματίες είναι οι μητέρες των φοιτητών/τριων του Πανεπιστημίου. Επιπλέον οι μισές από τις μητέρες των φοιτητών/τριων του Τ.Ε.Ι. ασχολούνται με τα οικιακά, ενώ ο αριθμός μητέρων φοιτητών/τριων Α.Ε.Ι. που ασχολείται με τα οικιακά είναι σχεδόν ίδιος με τον αριθμό που απασχολούνται είτε ως μεσαία στελέχη είτε ως έμποροι είτε ως εξειδικευμένοι εργάτες.

* Στη μεταβλητή «επάγγελμα μητέρας» έχουν συνενωθεί όλες οι κατηγορίες σε 3. Στην κατηγορία «διευθυντικά στελέχη, έμποροι, επιχειρηματίες» ανήκουν οι εξής κατηγορίες: «ανώτερα διευθυντικά στελέχη δημοσίου τομέα», «ανώτερα διευθυντικά στελέχη ιδιωτικού τομέα» και «έμποροι, βιομήχανοι, επιχειρηματίες». Στην κατηγορία «μεσαία στελέχη, ελεύθεροι επαγγελματίες, μικροέμποροι, εξειδικευμένοι εργάτες» έχουν συμπεριληφθεί οι εξής: «μεσαία στελέχη δημοσίου τομέα», «μεσαία στελέχη ιδιωτικού τομέα», «ελεύθεροι επαγγελματίες σε επιστημονικά, καλλιτεχνικά επαγγέλματα», «ελεύθεροι επαγγελματίες σε τεχνικής φύσεως επαγγέλματα», «μικροέμποροι, βιοτέχνες» και «εξειδικευμένοι εργάτες». Στην κατηγορία «κατώτερα στελέχη, γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς, ανειδίκευτοι εργάτες, άνεργοι» περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες: «κατώτερα στελέχη δημοσίου τομέα», «κατώτερα στελέχη ιδιωτικού τομέα», «γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς», «ανειδίκευτοι εργάτες» και «άνεργοι». Τέλος στην κατηγορία «οικιακά» έχουν συνενωθεί οι κατηγορίες: «οικιακή απασχόληση» και «άλλο».

Πίνακας 46. «Τμήμα φοίτησης» και «Μέρος όπου οι φοιτητές/τριες έχουν περάσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους»

Τμήμα φοίτησης

Μέρος όπου οι φοιτητές/τριες έχουν περάσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους*	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Χωριό ή κωμόπολη	38	37	75
Πόλη 50.000 κατοίκων	23	10	33
Πόλη πάνω από 50.000 κατοίκους	24	18	42
Αθήνα/ Θεσσαλονίκη	15	34	49
Σύνολο	100	99	199

$$\chi^2 = 13,354, df(3), p = 0,004$$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στο μέρος όπου οι φοιτητές/τριες έχουν περάσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους. Όπως βλέπουμε και στον πίνακα 46 η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων που έχουν περάσει τα περισσότερα χρόνια τους σε πόλη 50.000 κατοίκων ανήκουν στο τμήμα του Τ.Ε.Ι.. Αντίθετα η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων που έχουν περάσει τα περισσότερα χρόνια τους στην Αθήνα ή τη Θεσσαλονίκη ανήκουν στο Α. Ε. Ι..

Πίνακας 47. «Τμήμα φοίτησης» και «κατά πόσο θεωρούν οι φοιτητές/τριες τυχαία την εισαγωγή τους στο τμήμα»

Τμήμα φοίτησης

Σε ποιο βαθμό θεωρείται τυχαία την εισαγωγή σας στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης**	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Σε μεγάλο ή ως ένα βαθμό	36	51	87
Καθόλου	64	49	113
Σύνολο	100	100	200

$$\chi^2 = 4,577, df(1), p = 0,032$$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στο αν θεωρούν οι φοιτητές/τριες την εισαγωγή τους στο τμήμα τυχαία. Καθώς φαίνεται και στον πίνακα 47 από όσους θεωρούν την εισαγωγή τους λίγο ή πολύ τυχαία οι περισσότεροι φοιτητές/τριες προέρχονται από το τμήμα της Κοινωνικής Διοίκησης.

* Στη μεταβλητή «μέρος όπου οι φοιτητές έχουν περάσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους» έχουν συνενωθεί οι κατηγορίες «χωριό» και «πόλη μέχρι 10000 κατοίκων» σε μία με το όνομα «χωριό ή κωμόπολη» λόγω του μικρού αριθμού απαντήσεων

** Στη μεταβλητή «σε ποιο βαθμό θεωρείται τυχαία την εισαγωγή σας στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης» έχουν συνενωθεί οι κατηγορίες: «σε μεγάλο βαθμό» και «ως ένα βαθμό» σε μία με το όνομα «σε μεγάλο ή ως ένα βαθμό» γιατί είχαν μικρότερο αριθμό απαντήσεων.

Πίνακας 48. «Τμήμα φοίτησης» και «Πληροφόρηση των φοιτητών/τριων για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης»

Τμήμα φοίτησης

Όταν περάσατε στο τμήμα γνωρίζατε το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού*;	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Γνώριζα επαρκώς	13	19	32
Είχα αρκετές πληροφορίες	37	50	87
Μικρή ή καθόλου πληροφόρηση	50	31	81
Σύνολο	100	100	200

$\chi^2= 7,524, df(2), p= 0,023$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στην πληροφόρηση των φοιτητών/τριων για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης. Στον πίνακα 48 μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι οι περισσότεροι φοιτητές/τριες από το Τ.Ε.Ι. είχαν είτε μικρή είτε καθόλου πληροφόρηση, ενώ οι περισσότεροι φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι. γνώριζαν το επάγγελμα αρκετά.

Πίνακας 49. «Τμήμα φοίτησης» και «λόγοι για τους οποίους διάλεξαν να αποφοιτήσουν οι φοιτητές/τριες από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης»

Τμήμα φοίτησης

Διαλέξατε να αποφοιτήσετε από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης κυρίως γιατί**:	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Θεωρώ ότι η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για μένα	64	67	131
Επιθυμώ να έχω οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	29	13	42
Δεν ήθελα να περάσω ξανά την εμπειρία των πανελληνίων	1	9	10
Η οικονομική κατάσταση της οικογένειας δε μου έδινε άλλη επιλογή ή άλλη απάντηση	6	9	15
Σύνολο	100	98	198

$\chi^2= 13,145, df(3), p= 0,004$

* Στη μεταβλητή «Όταν περάσατε στο τμήμα γνωρίζατε το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού» έχουν συνενωθεί οι κατηγορίες «είχα μικρή πληροφόρηση» και «δεν είχα καθόλου πληροφόρηση σε μια που ονομάζεται «μικρή ή καθόλου πληροφόρηση» εξαιτίας του μικρού αριθμού απαντήσεων

** Στη μεταβλητή «διαλέξατε να αποφοιτήσετε από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης κυρίως γιατί:» η κατηγορία «άλλη απάντηση» συνενώθηκε με την κατηγορία «η οικονομική κατάσταση της οικογένειας δε μου έδινε άλλη επιλογή» λόγω του μικρού αριθμού απαντήσεων που είχε

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στους λόγους για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης. Στον πίνακα 49 βλέπουμε πως οι περισσότεροι από όσους αποφάσισαν να αποφοιτήσουν για να έχουν ένα οποιοδήποτε πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. Αντίθετα οι περισσότεροι από όσους αποφάσισαν να αποφοιτήσουν γιατί δεν ήθελαν να περάσουν ξανά την εμπειρία των πανελληνίων είναι φοιτητές/τριες Α.Ε.Ι..

Πίνακας 50. «Τμήμα φοίτησης» και «Ευκαιρία φοίτησης σε άλλο τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ταύτιση με τις σπουδές)»

Τμήμα φοίτησης

Αν σας δινόταν η ευκαιρία να φοιτήσετε σε τμήμα Γ/θμιας Εκπαίδευσης τι θα κάνατε*;	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Θα εξακολουθούσα τη φοίτησή μου στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης	64	35	106
Θα φοιτούσα σε άλλο τμήμα Α. Ε. Ι.- Τ.Ε.Ι.	42	56	91
Σύνολο	99	98	197

$$\chi^2=9,407, df(1), p= 0,002$$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στην ταύτιση των φοιτητών/τριων με τις σπουδές τους. Όπως μπορούμε να δούμε στον πίνακα 50, αν τους δινόταν η ευκαιρία να φοιτήσουν σε άλλο τμήμα οι περισσότεροι φοιτητές/τριες από το τμήμα του Τ.Ε.Ι. θα συνέχιζαν τη φοίτησή τους στο τμήμα τους, ενώ οι περισσότεροι φοιτητές/τριες από το Πανεπιστημιακό τμήμα που θα επέλεγαν κάποιο άλλο τμήμα.

* Στη μεταβλητή «αν σας δινόταν η ευκαιρία να φοιτήσετε σε τμήμα Γ/θμιας Εκπαίδευσης τι θα κάνατε» η κατηγορία «θα φοιτούσα σε κάποιο τμήμα Τ.Ε.Ι.» είχε μικρό αριθμό απαντήσεων κι έτσι συνενώθηκε με την κατηγορία «θα φοιτούσα σε κάποιο τμήμα Α. Ε. Ι.»

Πίνακας 51. «Τμήμα φοίτησης» και «Μετά την αποφοίτηση τι επιθυμούν να κάνουν οι φοιτητές/τριες (ταύτιση με το επάγγελμα)»

Μετά την αποφοίτηση θα σας άρεσε*:	Τμήμα φοίτησης		Σύνολο
	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	
Να δουλέψετε ως Κοινωνικός Λειτουργός	43	42	85
Να δουλέψετε όχι απαραίτητα ως Κοινωνικός Λειτουργός/ στέλεχος Κοινωνικής Διοίκησης	24	7	31
Να κάνετε μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση	16	15	31
Να κάνετε μεταπτυχιακό σε συναφές πεδίο με την Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση ή άλλη απάντηση	17	35	52
Σύνολο	100	99	199

$$\chi^2=15,593, df(3), p= 0,001$$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στην ταύτιση των φοιτητών/τριων με το επάγγελμα της κοινωνικής εργασίας. Όπως γίνεται φανερό από τον πίνακα 51 από όσους επιθυμούν να εργαστούν αλλά όχι απαραίτητα ως κοινωνικοί λειτουργοί η απόλυτη πλειοψηφία είναι φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι.. Οι φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι. από την άλλη υπερέχουν ανάμεσα σε όσους επιθυμούν να κάνουν μεταπτυχιακό σε συναφές πεδίο με την Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση. Γενικά η πλειοψηφία όσων επιθυμούν να κάνουν μεταπτυχιακό ανεξάρτητα αν αυτό θα είναι στην Κοινωνική Εργασία ή όχι είναι φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι.

Πίνακας 52. «Τμήμα φοίτησης» και «αντίδραση της οικογένειας των φοιτητών/τριων όταν πέτυχαν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης»

* Στη μεταβλητή «μετά την αποφοίτηση θα σας άρεσε» η κατηγορία «άλλη απάντηση.» είχε μικρό αριθμό απαντήσεων κι έτσι συνενώθηκε με την κατηγορία «να κάνετε μεταπτυχιακό σε συναφές πεδίο με την Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση»

Τμήμα φοίτησης

Αντίδραση της οικογένειας των φοιτητών/τριων όταν πέτυχαν την εισαγωγή τους στο τμήμα*	Κοινωνική Εργασία Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου	Κοινωνική Διοίκηση Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής	Σύνολο
Θετική	82	72	154
Αρνητική	9	3	12
Ουδέτερη	9	24	33
Σύνολο	100	99	200

$$\chi^2 = 10,463, df(2), p = 0,005$$

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και στην αντίδραση της οικογένειας των φοιτητών/τριων όταν πέτυχαν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης. Όπως φαίνεται στον πίνακα 48 τα 3/4 των φοιτητών/τριων που οι γονείς τους είχαν αρνητική αντίδραση προέρχονται από το Τ.Ε.Ι., ενώ αντίστοιχα οι γονείς των φοιτητών/τριων από το Α. Ε. Ι αποτελούν τα 3/4 από όσους είχαν ουδέτερη αντίδραση.

Πέρα δε τούτων, σύμφωνα με το χ^2 δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των παρακάτω μεταβλητών:

1. «Η σειρά προτίμησης του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης» με το «Τμήμα φοίτησης», όπου $\chi^2 = 7,388$ $df(3)$, $p = 0,061$
2. «Ο τρόπος προετοιμασίας για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια των φοιτητών/τριων» με το «τμήμα φοίτησης», όπου $\chi^2 = 5,393$, $df(2)$, $p = 0,067$.
3. «Οι προσδοκίες της οικογένειας των φοιτητών/τριων πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα» σε σχέση με το «Τμήμα φοίτησης», όπου $\chi^2 = 3,234$, $df(2)$, $p = 0,199$.

vi. Βασικά ευρήματα του χ^2 για τη σύγκριση των φοιτητών/τριων Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής και των φοιτητών/τριων Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου

Βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα:

1. στο τμήμα φοίτησης και στο φύλο των φοιτητών/τριών. Η πλειοψηφία των αγοριών που συμμετείχαν στην έρευνα προέρχονταν από το τμήμα του Α. Ε. Ι.
2. στο τμήμα φοίτησης και στην κοινωνικοοικονομική προέλευση των φοιτητών/τριων. Βρέθηκε πως και το επάγγελμα και το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων διαφοροποιείται ανάλογα με το τμήμα φοίτησης. Πιο συγκεκριμένα, όσο αφορά στο

* Στη μεταβλητή «αντίδραση της οικογένειας των φοιτητών όταν πέτυχαν την εισαγωγή τους στο τμήμα» έχουν οι συνενωθεί οι κατηγορίες «αρνητική αντίδραση» και «άλλο» γιατί είχαν μικρό αριθμό απαντήσεων

επάγγελμα του πατέρα η πλειοψηφία των πατέρων που εργάζονταν ως διευθυντικά στελέχη ή ως επιχειρηματίες (επαγγέλματα με υψηλό εισόδημα δηλαδή) ήταν πατέρες φοιτητών/τριών του Α. Ε. Ι. Οι πατέρες των φοιτητών/τριών του Τ.Ε.Ι. αποτελούσαν την πλειοψηφία στη δεύτερη κατηγορία επαγγελμάτων όπου ανήκουν επαγγέλματα με μικρότερο εισόδημα όπως μεσαία στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, κτηνοτρόφοι, εξειδικευμένοι εργάτες. Στην περίπτωση των μητέρων η πλειοψηφία όσων ασχολούνταν με τα οικιακά ήταν μητέρες φοιτητών/τριών του Τ.Ε.Ι., ενώ οι μητέρες των φοιτητών/τριών Α.Ε.Ι. αποτελούσαν την πλειοψηφία όσων απασχολούνταν ως διευθυντικά στελέχη ή έμποροι. Σε σχέση με το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων τόσο οι πατέρες όσο και οι μητέρες των φοιτητών/τριών του Α.Ε. Ι. αποτελούσαν την πλειοψηφία των γονέων με πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Αντίθετα οι γονείς φοιτητών/τριών Τ.Ε.Ι. αποτελούσαν την πλειοψηφία των γονέων που ήταν απόφοιτοι δημοτικού ή γυμνασίου.

3. στο τμήμα φοίτησης και στο μέρος όπου οι φοιτητές/τριες έζησαν τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους. Οι φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. αποτελούσαν την πλειοψηφία όσων έχουν ζήσει σε πόλεις 50.000 ή άνω των 50.000 κατοίκων ενώ οι φοιτητές/τριες Α.Ε.Ι. αποτελούν την πλειοψηφία όσων έχουν ζήσει στην Αθήνα ή τη Θεσσαλονίκη.
4. στο τμήμα φοίτησης και στην πεποίθηση των φοιτητών/τριών για το αν η εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης είναι τυχαία και σε ποιο βαθμό. Οι περισσότεροι φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι. πιστεύουν πως η εισαγωγή τους στο τμήμα ήταν λίγο ως πολύ τυχαία, ενώ αντίθετα οι περισσότεροι φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. δε συμφωνούν καθόλου με την άποψη αυτή.
5. στο τμήμα φοίτησης και στην πληροφόρηση των φοιτητών/τριών για το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα τους. Οι περισσότεροι από όσους φοιτητές/τριες γνώριζαν επαρκώς ή αρκετά το επάγγελμα προέρχονται από το Α.Ε.Ι. Αντίθετα οι φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. αποτελούσαν την πλειοψηφία όσων είχαν μικρή ή καθόλου πληροφόρηση.
6. στο τμήμα φοίτησης και στους λόγους για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν. Οι περισσότεροι από όσους αποφάσισαν να αποφοιτήσουν για να έχουν ένα οποιοδήποτε πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. Αντίθετα οι περισσότεροι από όσους αποφάσισαν να αποφοιτήσουν γιατί δεν ήθελαν να περάσουν ξανά την εμπειρία των πανελληνίων είναι φοιτητές/τριες Α.Ε.Ι.
7. στο τμήμα φοίτησης και στο τι θα έκαναν οι φοιτητές/τριες αν τους δινόταν η ευκαιρία να φοιτήσουν σε άλλο τμήμα τριτοβάθμιας. Οι περισσότεροι φοιτητές/τριες

του Α.Ε.Ι. θα επέλεγαν κάποιο άλλο τμήμα Α.Ε.Ι./ Τ.Ε.Ι. Αντίθετα η πλειοψηφία φοιτητών/τριων του Τ.Ε.Ι. θα συνέχιζε τη φοίτησή του στο ίδιο τμήμα.

8. στο τμήμα φοίτησης και στο τι επιθυμούν να κάνουν οι φοιτητές/τριες μετά την αποφοίτησή τους. Η απόλυτη πλειοψηφία από όσους επιθυμούν να εργαστούν αλλά όχι απαραίτητα ως Κοινωνικοί Λειτουργοί είναι φοιτητές του Τ.Ε.Ι. Οι φοιτητές του Α.Ε.Ι. από την άλλη υπερέχουν ανάμεσα σε όσους επιθυμούν να κάνουν μεταπτυχιακό σε συναφές πεδίο με την Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση. Αν το δούμε συνολικά η πλειοψηφία όσων επιθυμούν να κάνουν μεταπτυχιακό ανεξάρτητα αν αυτό θα είναι στην Κοινωνική Εργασία ή όχι είναι φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι.
9. στο τμήμα φοίτησης και στην αντίδραση των γονέων των φοιτητών/τριων όταν πέτυχαν στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης. Από όσους γονείς είχαν αρνητική αντίδραση η πλειοψηφία ήταν από φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι.. Επίσης οι γονείς των φοιτητών/τριων του Τ.Ε.Ι. αποτελούσαν την πλειοψηφία όσων είχαν θετική αντίδραση, ενώ οι γονείς φοιτητών/τριων του Α.Ε.Ι. αποτελούσαν την πλειοψηφία όσων είχαν ουδέτερη αντίδραση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Αυτή η εργασία επιχειρήσει να διερευνήσει τα πιθανά κίνητρα που οδηγούν τους/τις φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας να επιλέξουν το εν λόγω επάγγελμα εστιάζοντας σε παράγοντες κυρίως δομικούς που ενδέχεται να επηρέασαν την επιλογή αυτή. Πιο συγκεκριμένα ερευνήσαμε την πιθανή επιρροή του κοινωνικοοικονομικού επιπέδου των φοιτητών/τριων και του συστήματος εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Επιπλέον αναζητήσαμε πιθανούς λόγους για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους στα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης και Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής καθώς και την ταύτισή τους με τις σπουδες και το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας. Επιπλέον διερευνήσαμε τις προσδοκίες των γονέων για τα παιδιά τους μετά την αποφοίτησή τους από το λύκειο και τις αντιδράσεις τους όταν τελικά εισήχθησαν στο τμήμα τους. Πέρα δε τούτων αναζητήσαμε τις εργασιακές αξίες των φοιτητών/τριων. Τέλος θελήσαμε να συγκρίνουμε τα παραπάνω στοιχεία για φοιτητές/τριες Κοινωνικής Εργασίας από διαφορετικά τμήματα (Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης και Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής) με σκοπό να διερευνήσουμε πιθανές διαφοροποιήσεις μεταξύ των φοιτητών/τριων καθώς πρόκειται για ένα τμήμα Α.Ε.Ι. και ένα Τ.Ε.Ι.

i. Κοινωνικοοικονομικό επίπεδο φοιτητών

Αρχικά, όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα, αναζητήσαμε τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των φοιτητών/τριων Κοινωνικής Εργασίας. Η συντριπτική πλειοψηφία και στα δύο τμήματα ήταν κορίτσια (90% στο Τ.Ε.Ι. και 79% στο Α.Ε.Ι.), όπως ήταν αναμενόμενο αφού η κοινωνική εργασία θεωρείται «γυναικοκρατούμενο» επάγγελμα. Η αντίληψη που επικρατεί στην κοινωνία για τους επαγγελματικούς ρόλους ανδρών και γυναικών είναι ότι είναι διακριτοί (Papadaki, 1999). Έτσι και η Κοινωνική Εργασία, που είναι άμεσα συνυφασμένη με τη φροντίδα τείνει να χαρακτηριστεί ως «γυναικεία απασχόληση» (Dominelli, 1997). Άλλωστε και προηγούμενες έρευνες στην Ελλάδα (Κασιμάτη, 1998· Papadaki, 1999) έχουν δείξει πως στις σχολές Επαγγελματίων Υγείας και Πρόνοιας των Τ.Ε.Ι. (π.χ. τμήματα Νοσηλευτικής και Κοινωνικής Εργασίας) η απόλυτη πλειοψηφία των φοιτητών/τριων ήταν κορίτσια.

Παρ' ότι φάνηκε ξεκάθαρα πως και οι δυο σχολές κατά απόλυτη πλειοψηφία απαρτίζονταν από κορίτσια, εν τούτοις το χ^2 που διενεργήθηκε για να συγκριθούν τα δύο τμήματα έδειξε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ τους. Το 15,5% είναι το ποσοστό των αγοριών που συμμετείχαν στην έρευνα. Από αυτούς το 10,5% ήταν από το Α. Ε. Ι. και μόλις το 5% από το Τ. Ε. Ι.. Αυτό ενδεχομένως να σχετίζεται με τη μεγαλύτερη αίγλη που έχουν στη χώρα μας τα Α. Ε. Ι. σε σχέση με τα Τ. Ε. Ι. (Κασιμάτη, 1998). Οπότε παρ' όλο που πρόκειται για ένα

επάγγελμα συνυφασμένο με τη φροντίδα, τα αγόρια επιλέγουν ευκολότερα το τμήμα του Α. Ε. Ι. από ότι το αντίστοιχο τμήμα του Τ. Ε. Ι..

Επίσης βρήκαμε πως και στα δύο τμήματα η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων ήταν μεταξύ 18 και 21 ετών (68% στο Α.Ε.Ι. και 59% στο Τ.Ε.Ι.) και έχουν ήδη ολοκληρώσει το πρώτο έτος των σπουδών τους. Επιβεβαιώνεται λοιπόν ο ισχυρισμός της Ζώη (1991, στο Papadaki,1999) ότι τα άτομα καλούνται να λάβουν σοβαρές αποφάσεις (π.χ. επιλογή επαγγέλματος) χωρίς απαραίτητα να έχουν ακόμα την ωριμότητα και την εμπειρία για κάτι τέτοιο.

Όσον αφορά στο κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των φοιτητών/τριων και στα δύο τμήματα βρήκαμε πως οι φοιτητές/τριες προέρχονταν από τη μεσαία και κατώτερη κοινωνική τάξη. Αυτό επιβεβαιώνει την άποψη ότι η Κοινωνική Εργασία συνήθως προσελκύει άτομα από χαμηλές κοινωνικές τάξεις σε σύγκριση με άλλες σχολές (Golden et al.,1972 στο Yeal Enoch, 1988). Επιπλέον το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων των φοιτητών/τριων και των δύο τμημάτων ήταν σχετικά χαμηλό. Οι πατέρες και οι μητέρες των φοιτητών/τριων ήταν κατά κύριο λόγο απόφοιτοι λυκείου ή Τ.Ε.Ε..

Επίσης αναμέναμε πως το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των φοιτητών/τριων του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης θα μπορούσε να ήταν λίγο πιο «ανεβασμένο» σε σύγκριση με των φοιτητών/τριων του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας αφού σύμφωνα με το θεωρητικό μας μέρος τα Τ. Ε. Ι. προσελκύουν άτομα από χαμηλότερες κοινωνικές τάξεις με ελάχιστες εναλλακτικές λύσεις για κοινωνική ανέλιξη και τα Α. Ε. Ι. άτομα από υψηλότερες κοινωνικές τάξεις (Κασιμάτη, 1998). Ο ισχυρισμός μας επιβεβαιώθηκε αφού το χ^2 αποκάλυψε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των φοιτητών/τριων των δύο τμημάτων ως προς την κοινωνικοοικονομική θέση της οικογένειας και το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων τους. Πιο συγκεκριμένα οι πατέρες που ήταν απόφοιτοι Α. Ε. Ι. ή Τ. Ε. Ι. ή είχαν κάποιο μεταπτυχιακό τίτλο αποτελούσαν το 16% του δείγματος, δηλαδή 32 άτομα. Από αυτούς τους 32, οι 23 ήταν γονείς φοιτητών/τριων Α. Ε. Ι., ενώ μόνο οι 9 ήταν γονείς φοιτητών/τριων του Τ. Ε. Ι.. Το ίδιο παρατηρείται και στις μητέρες, όπου από το 21,5% (43 άτομα) που ήταν το σύνολο όσων ήταν απόφοιτες Α. Ε. Ι. ή Τ. Ε. Ι. ή κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου, οι 33 ήταν μητέρες φοιτητών/τριων Α. Ε. Ι. και μόνο οι 10 ήταν μητέρες φοιτητών/τριων Τ. Ε. Ι.. Σε σχέση με το επάγγελμα του πατέρα, από το σύνολο των 36 ατόμων που απασχολούνταν σε θέσεις με υψηλές χρηματικές απολαβές (π.χ. διευθυντικά στελέχη δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα) οι περισσότεροι (25 άτομα) ήταν πατέρες φοιτητών/τριων Α.Ε.Ι. ενώ μόνο 11 άτομα ήταν πατέρες φοιτητών/τριων Τ. Ε. Ι. . Όσον αφορά στο επάγγελμα των μητέρων, από τις μητέρες που εργάζονταν σε θέσεις με υψηλές οικονομικές απολαβές (19 άτομα) οι περισσότερες (16 άτομα) είχαν παιδιά που φοιτούσαν στο Α. Ε. Ι. ενώ μόνο οι 3 είχαν παιδιά που φοιτούσαν στο Τ. Ε. Ι.. Επιπλέον μεγαλύτερος αριθμός φοιτητών/τριων του Τ. Ε. Ι. είχαν μητέρες που ασχολούνταν με οικιακά (49) συγκριτικά με τους φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι. (32).

Επίσης το χ^2 φανέρωσε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των φοιτητών/τριων των δύο τμημάτων και του μέρους όπου πέρασαν τα περισσότερα χρόνια της ζωής τους. Περισσότεροι φοιτητές/τριες του Τ. Ε. Ι. έχουν ζήσει σε πόλεις των 50.000 κατοίκων και άνω, ενώ περισσότεροι φοιτητές/τριες του Α. Ε. Ι. έχουν ζήσει σε Αθήνα ή Θεσσαλονίκη. Σύμφωνα με την Κασιμάτη (1998) οι εκπαιδευτικές ανισότητες εκτός από διαρθρωτικές είναι και χωροταξικές. Κατ' επέκταση η Αθήνα παρέχει περισσότερες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές σε σχέση με τις αγροτικές περιοχές και τα μικρότερα αστικά κέντρα. Ίσως έτσι να εξηγείται η διαφοροποίηση των φοιτητών/τριων ως προς το μέρος όπου έζησαν περισσότερο πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης.

ii. *Σχέση συστήματος εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και τμήματος όπου εισήχθησαν οι φοιτητές/τριες*

Ένα δεύτερο θέμα που θέλαμε να εξετάσουμε ήταν κάποια πιθανή σχέση ανάμεσα στην εισαγωγή των φοιτητών/τριων στο τμήμα τους και στο ισχύον σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Όπως είδαμε και νωρίτερα στη θεωρία η Κασιμάτη (1998) υποστηρίζει ότι τα άτομα συχνά καταλήγουν να σπουδάσουν κάτι άλλο από αυτό που πραγματικά επιθυμούν. Επιπλέον σύμφωνα με προηγούμενη έρευνα μόνο το 23,4% των φοιτητών/τριων της Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου είχαν ως πρώτη επιλογή αυτό το τμήμα, ενώ το 26,6% το είχαν ανάμεσα στις τελευταίες επιλογές τους (Papadaki,1999). Έτσι τέθηκε και το ερώτημα αν οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης συμβιβασόμενοι και όχι ως αποτέλεσμα ξεκάθαρης επιλογής.

Ένα πρώτο στοιχείο σε σχέση με την εισαγωγή των φοιτητών/τριων είναι ότι και στα δυο τμήματα η απόλυτη πλειοψηφία (73% για το Τ.Ε.Ι και 71% για το Α.Ε.Ι.) εισήχθη με μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου. Επιπροσθέτως οι περισσότεροι από τους/τις φοιτητές/τριες και των δύο τμημάτων (67% για το Τ.Ε.Ι. και 70% για το Α.Ε.Ι.) είχαν την Κοινωνική Εργασία ανάμεσα στις πέντε πρώτες επιλογές τους. Ωστόσο υπάρχει ένα ποσοστό περίπου 30% και στα δυο τμήματα που είχε την Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση ανάμεσα στις μεσαίες και τελευταίες επιλογές. Πέρα δε τούτων παρατηρήθηκε μια αύξηση του αριθμού των φοιτητών/τριων που συμμετείχαν σε φροντιστηριακά μαθήματα πριν την εισαγωγή τους. Σύμφωνα με παλαιότερη έρευνα στο Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας οι φοιτητές/τριες που παρακολουθούσαν φροντιστήριο είχαν ποσοστό 63,9% (Papadaki,1999). Στη δική μας έρευνα και για τα δύο τμήματα το ποσοστό αυτό ανερχόταν περίπου στο 80%. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους της Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης -για την οποία μιλήσαμε αναλυτικά στο πρώτο μέρος- με την οποία θα περιοριζόταν το φαινόμενο της «παραπαιδείας» στη χώρα μας.

Επίσης βρήκαμε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ του τρόπου εισαγωγής των φοιτητών/τριων και της σειράς προτίμησης του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής

Διοίκησης. Οι περισσότεροι από τους φοιτητές/τριες που εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου είχαν την Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση ανάμεσα στις πέντε πρώτες, τις μεσαίες ή και τελευταίες επιλογές τους. Αντίθετα όσοι εισήχθησαν με άλλους τρόπους (πανελλήνιες εξετάσεις Τ.Ε.Ε., εξετάσεις για μαθητές του εξωτερικού, κατατακτήριες εξετάσεις και κατηγορία Α.Μ.Ε.Α.) είχαν την Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση κυρίως πρώτη επιλογή τους. Ίσως έτσι εκφράζεται το χαμηλό κοινωνικό γόητρο όχι μόνο του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. αλλά της Κοινωνικής Εργασίας γενικότερα, αφού ακόμα και το τμήμα του Πανεπιστημίου δεν αποτελούσε πρώτη επιλογή των περισσότερων φοιτητών/τριων.

Επιπλέον το χ^2 έδειξε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ του τρόπου εισαγωγής των φοιτητών/τριων και του τρόπου προετοιμασίας για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Η συντριπτική πλειοψηφία όσων παρακολούθησαν φροντιστηριακά μαθήματα εισήχθη στο εκάστοτε τμήμα μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου, που είναι ίσως και οι πιο ανταγωνιστικές εξετάσεις. (αυτό άφησε το αν συμφωνείς, μπορεί να κάνω λάθος) Αντίθετα, οι περισσότεροι από αυτούς που μελέτησαν μόνοι τους εισήχθησαν με άλλους τρόπους (πανελλήνιες εξετάσεις Τ.Ε.Ε., εξετάσεις για μαθητές του εξωτερικού, κατατακτήριες εξετάσεις και κατηγορία Α. Μ. Ε. Α.).

Επίσης υπήρχε μια στατιστικά σημαντική διαφορά του τρόπου εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα τους και της ύπαρξης προηγούμενων αποτυχημένων προσπαθειών. Όσοι εισήχθησαν μέσω πανελληνίων εξετάσεων ενιαίου λυκείου είχαν συγκριτικά λιγότερες προηγούμενες προσπάθειες σε σχέση με όσους εισήχθησαν με άλλους τρόπους (πανελλήνιες εξετάσεις Τ.Ε.Ε., κατηγορία Α.Μ.Ε.Α. και παιδιά του εξωτερικού, κατατακτήριες εξετάσεις). Αυτό έρχεται σε αντίθεση με προηγούμενη έρευνα (Papadaki, 1999) όπου όσοι είχαν περισσότερες προηγούμενες προσπάθειες εισήχθησαν μέσω του πιο ανταγωνιστικού τρόπου, των πανελληνίων εξετάσεων γενικού λυκείου. Αυτό ίσως οφείλεται στο γεγονός πως οι φοιτητές/τριες δύσκολα πια αποφασίζουν να ξαναδώσουν εξετάσεις αφού τα μαθήματα στα οποία εξετάζονται με το νέο σύστημα εισαγωγής είναι σαφώς περισσότερα. Επιπλέον είναι πιθανό η αλλαγή αυτή να έχει τα αίτια της στο γεγονός ότι και μέσω των Τ. Ε. Ε. πια τα παιδιά εξετάζονται πανελλαδικά και δεν εισάγονται απλά με τον απολυτήριο βαθμό τους.

Το ισχύον σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση λοιπόν φάνηκε να επηρεάζει την εισαγωγή των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης. Επιπλέον δεν παρατηρήθηκε διαφοροποίηση μεταξύ των φοιτητών/τριων των δύο τμημάτων. Διενεργήθηκαν τεστ σημαντικότητας χ^2 , ώστε να διερευνηθεί αν διαφοροποιούνται ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης, η σειρά προτίμησης που έθεσαν το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνική Διοίκησης, οι προηγούμενες προσπάθειες που είχαν κάνει για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και ο τρόπος προετοιμασίας τους για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση σε σχέση με το

τμήμα φοίτησης. Από όλα αυτά προέκυψε πως δεν υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στους φοιτητές/τριες των δύο τμημάτων.

Επίσης οι φοιτητές/τριες μέσα από τις απαντήσεις τους φάνηκε να μη γνώριζαν επαρκώς το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού πριν την εισαγωγή τους στο τμήμα. Η όποια πληροφόρησή τους προερχόταν όχι από τον αρμόδιο σχολικό φορέα για τέτοιου είδους πληροφόρηση (Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός) αλλά από άλλες πηγές όπως το φιλικό και το οικογενειακό περιβάλλον. Βέβαια προκύπτει το ερώτημα κατά πόσο η απόφαση των φοιτητών/τριων να ακολουθήσουν κάποιο επάγγελμα είναι ώριμη και ουσιαστική όταν δεν γνωρίζουν καν επαρκώς το αντικείμενό του (Ρουγγέρη, 1997 στο Papadaki, 1999); Παρατηρήθηκε δε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ της πληροφόρησης των φοιτητών/τριων για το επάγγελμα σε σχέση με το τμήμα φοίτησης. Η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων Α. Ε. Ι. γνώριζαν αρκετά για το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας, ενώ οι περισσότεροι από το Τ. Ε. Ι. γνώριζαν λίγα πράγματα ή και καθόλου. Ενδεχομένως το γεγονός αυτό και πάλι να σχετίζεται με το ότι οι φοιτητές/τριες του Τ. Ε. Ι. ήθελαν απλά να εισαχθούν σε κάποιο τμήμα, ενώ οι φοιτητές/τριες του Α. Ε. Ι. ήθελαν να εισαχθούν μεν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αλλά με προϋποθέσεις. Αφού συνήθως οι φοιτητές/τριες Τ. Ε. Ι. είναι άτομα από χαμηλότερες κοινωνικές τάξεις, χωρίς πολλές εναλλακτικές επιλογές, με μοναδική ευκαιρία για κοινωνική ανέλιξη μέσω της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης αντίθετα με τους φοιτητές/τριες Α. Ε. Ι. που φαίνεται να είναι πιο προνομιούχοι (Κασιμάτη, 1998) μοιάζει λογικό οι πρώτοι να ενδιαφέρονται λιγότερο για το περιεχόμενο του επαγγέλματος του εκάστοτε τμήματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ένα επιπλέον στοιχείο που μας έδειξε κατά πόσο η απόφαση των φοιτητών/τριων να ασχοληθούν με το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας σχετιζόταν με το ενδιαφέρον τους για αυτό ή με άλλους δομικούς παράγοντες είναι τα κριτήρια με τα οποία οι φοιτητές/τριες ιεράρχησαν τα τμήματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στα μηχανογραφικά τους δελτία. Προέκυψε έτσι πως οι φοιτητές/τριες έθεσαν ως πρώτο κριτήριο τη μελλοντική επαγγελματική αποκατάσταση που τους εξασφάλιζε το εκάστοτε τμήμα και στη συνέχεια το ενδιαφέρον τους για το επάγγελμα. Αυτό επιβεβαιώνει και τον ισχυρισμό της Κασιμάτη (1998) ότι τα άτομα προκειμένου να επιλέξουν επάγγελμα δε στηρίζονται αποκλειστικά στα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις τους, αλλά συνυπολογίζουν ανάμεσα στα άλλα τη μελλοντική εξέλιξη του επαγγέλματος αυτού στο χώρο εργασίας. Πέρα απ' αυτό, δεν πρέπει να ξεχνάμε και τα τωρινά δεδομένα όσον αφορά στην ανεργία στην Ελλάδα. Σύμφωνα με την Eurostat η Ελλάδα είναι πρώτη στην ανεργία των νέων ηλικίας κάτω των 25 στην Ευρώπη των 27 (Γεωργάκης, 2008) ενώ η ανεργία νέων γυναικών με πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι στο 8,5% το οποίο είναι πάλι το υψηλότερο ποσοστό στην Ευρώπη των 27 (Κοσμά, 2008). Είναι λοιπόν λογικό οι νέοι να βάζουν ως πρώτο κριτήριο επιλογής σχολής/επαγγέλματος τις πιθανές ευκαιρίες για μελλοντική επαγγελματική αποκατάσταση. Τρίτο σε σειρά προτεραιότητας κριτήριο που

έθεσαν οι φοιτητές/τριες και των δύο τμημάτων ήταν η επιθυμία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια και μάλιστα με σχετικά μικρή διαφορά από τα δύο προηγούμενα κριτήρια. Αυτό σχετίζεται ίσως με το φαινόμενο που ο Κυρίδης(1997) ονομάζει «εκπαιδευτικό φετιχισμό», όπου η απόκτηση ενός οποιουδήποτε πτυχίου μετατρέπεται σε αυτοσκοπό. Στη συνέχεια οι φοιτητές/τριες παρουσιάζουν μια μικρή διαφοροποίηση ως προς την ιεράρχηση των κριτηρίων κι έτσι για τους φοιτητές του Τ.Ε.Ι. η σειρά έχει ως εξής: Οι βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσαν οι φοιτητές/τριες, η τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών, οι οικονομικές δυνατότητες της οικογένειας των φοιτητών/τριων και τελευταίες οι προσδοκίες των γονέων τους. Από την άλλη μεριά οι φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι. έθεσαν την ακόλουθη σειρά: Οι βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσαν οι φοιτητές/τριες, οι οικονομικές δυνατότητες της οικογένειας των φοιτητών/τριων, τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών και τέλος οι προσδοκίες των γονέων τους. Σύμφωνα με τη θεωρία οι προσδοκίες των γονέων και η ενθάρρυνση που παρέχουν στα παιδιά τους επηρεάζει την πρόοδό τους στο σχολείο, άρα μακροπρόθεσμα και την επαγγελματική τους επιλογή (Black,1987). Ωστόσο, στην παρούσα έρευνα οι φοιτητές/τριες αξιολόγησαν πολύ χαμηλά την επιρροή των προσδοκιών της οικογένειας στην επαγγελματική τους επιλογή. Αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι όντως οι προσδοκίες των γονέων δεν επηρέασαν την επαγγελματική τους επιλογή· στην περίπτωση τους ενδέχεται η επιρροή της οικογένειας να σχετίζεται με την «υποχρέωση» των παιδιών να σπουδάσουν κι όχι με την επιλογή κάποιου συγκεκριμένου τμήματος.

Πέρα δε τούτων θέλαμε να διερευνήσουμε τις σκέψεις των ίδιων των φοιτητών/τριων για το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Και στα δύο τμήματα οι περισσότεροι φοιτητές/τριες απάντησαν πως δεν θεωρούσαν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ή Κοινωνικής Διοίκησης τυχαία, ενώ παράλληλα πως συμφωνούσαν με την άποψη ότι το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση οδηγεί συχνά τα άτομα σε άλλα επαγγέλματα από αυτά που επιθυμούν.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως μεταξύ των φοιτητών/τριων των δύο τμημάτων παρατηρήθηκε μια στατιστικά σημαντική διαφορά ως προς το αν θεωρούσαν την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης τυχαία. Η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων του Τ. Ε. Ι. δεν θεωρούσε την εισαγωγή της στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας τυχαία. Αντίθετα οι περισσότεροι φοιτητές/τριες του Α. Ε. Ι. θεωρούσαν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό τυχαία την εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης. Είναι πιθανόν αυτό να οφείλεται στο ότι οι φοιτητές/τριες του Α. Ε. Ι. ενδεχομένως πίστευαν πως μπορούσαν να πετύχουν κάτι παραπάνω, ενώ οι φοιτητές/τριες του Τ. Ε. Ι. να θεωρούσαν πως πέρασαν στο τμήμα αυτό επειδή δεν ήταν σε θέση να περάσουν κάπου αλλού.

iii. *Οι λόγοι αποφοίτησης των φοιτητών/τριων από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης και η ταύτισή τους με τις σπουδές και το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας*

Θέλοντας να διερευνήσουμε περαιτέρω αν οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους στο εκάστοτε τμήμα κατ' ανάγκην, αναζητήσαμε τους λόγους για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα τους ειδικά αφού για τους περισσότερους δεν αποτελούσε καν πρώτη επιλογή. Και στα δύο τμήματα η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων (68,3% για το Α.Ε.Ι. και 64% για το Τ.Ε.Ι.) αποφάσισαν να αποφοιτήσουν διότι θεώρησαν πως η κοινωνική εργασία ήταν το κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς. Παρ' όλα αυτά σε περίπτωση που τους δινόταν η δυνατότητα να πάνε σε κάποιο άλλο τμήμα ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό από τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. (35%) και ένα ακόμα μεγαλύτερο ποσοστό από τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης (56%) θα επέλεγαν κάποιο άλλο τμήμα Πανεπιστημίου. Οι περισσότεροι φοιτητές/τριες επιθυμούσαν τμήματα που αφορούσαν στην εκπαίδευση (Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια) και αμέσως μετά ακολουθούν τα τμήματα ψυχολογίας. Υπήρχαν δε και αρκετοί που θα επέλεγαν τμήματα όπως της Δημόσιας Διοίκησης, της Νομικής, το Πολυτεχνείο και τις Στρατιωτικές σχολές. Πρόκειται κυρίως για τμήματα που λίγο σχετίζονται με την Κοινωνική Εργασία κι άρα είναι αρκετά πιθανό για τους εν λόγω φοιτητές/τριες η επιλογή τους να αποφοιτήσουν από το τμήμα τους να αποτελεί ουσιαστικά ένα συμβιβασμό. Τα ευρήματα αυτά είναι σύμφωνα με ευρήματα προηγούμενης έρευνας στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ. Ε. Ι. Κρήτης όπου το 21,3% αν του δινόταν η ευκαιρία θα επέλεγε τμήματα όπως η αρχιτεκτονική, η δραματική σχολή, παιδαγωγικά (Paradaki,1999), αν και στην παρούσα έρευνα το ποσοστό που θα εγκατέλειπε τις σπουδές στην Κοινωνική Εργασία –ιδίως όσον αφορά στο τμήμα του Α.Ε.Ι. –είναι ακόμα μεγαλύτερο.

Επιπλέον προέκυψε μια στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ των λόγων για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης και στο τι θα έκαναν αν τους δινόταν η επιλογή να φοιτήσουν σε οποιοδήποτε άλλο τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η πλειοψηφία όσων αποφάσισαν να αποφοιτήσουν επειδή η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς δεν θα άλλαζαν την επιλογή τους ακόμα κι αν τους δινόταν η ευκαιρία. Αντίθετα όσοι επέλεξαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους θα άφηναν το τμήμα τους για κάποιο άλλο αν τους δινόταν η ευκαιρία.

Επιπλέον φάνηκε πως υπήρχε μια στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στους φοιτητές/τριες των δύο τμημάτων σχετικά με τους λόγους για τους οποίους αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης. Πιο συγκεκριμένα, από όσους φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους (κι όχι γιατί θεωρούσαν την κοινωνική εργασία κατάλληλο για αυτούς επάγγελμα) οι περισσότεροι από αυτούς που φοιτούν στο Τ. Ε. Ι. συνέχισαν τη φοίτησή τους για να αποκτήσουν ένα

οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευση, ενώ οι περισσότεροι από αυτούς που φοιτούν στο Α. Ε. Ι. συνέχισαν είτε γιατί δεν ήθελαν να ξαναπεράσουν την εμπειρία των πανελληνίων είτε λόγω της οικονομικής κατάστασης της οικογένειάς τους.

Επίσης βρήκαμε ότι η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων που φοιτούν στο Τ. Ε. Ι. θα εξακολουθούσαν τη φοίτησή τους στην Κοινωνική Εργασία ακόμα κι αν τους δινόταν η ευκαιρία για κάποιο άλλο τμήμα, ενώ η πλειοψηφία των φοιτητών/τριων που φοιτούν στο Α.Ε.Ι. θα επέλεγαν κάποιο άλλο τμήμα Πανεπιστημίου. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι φοιτητές/τριες του Α. Ε. Ι. είναι λιγότερο ταυτισμένοι με τις σπουδές τους σε σχέση με τους φοιτητές/τριες του Τ. Ε. Ι. που δείχνουν περισσότερο ταυτισμένοι με τις σπουδές τους.

Περιμέναμε επίσης πως οι λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ή Κοινωνικής Διοίκησης θα επηρέαζαν τα σχέδια των φοιτητών/τριων για μετά την αποφοίτησή τους, δηλαδή την ταύτιση τους με το επάγγελμα. Πράγματι το τεστ χ^2 αποκάλυψε μια τέτοια σχέση. Οι περισσότεροι από όσους αποφάσισαν να αποφοιτήσουν θεωρώντας την Κοινωνική Εργασία κατάλληλο επάγγελμα για αυτούς επιθυμούσαν μετά την αποφοίτησή τους είτε να εργαστούν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί είτε να αποκτήσουν κάποιο μεταπτυχιακό τίτλο στην Κοινωνική Εργασία ή σε συναφές πεδίο. Αντίθετα από όσους αποφάσισαν να αποφοιτήσουν για άλλους λόγους («επιθυμώ να έχω οποιοδήποτε πτυχίο Γ/Βαθμιας εκπαίδευσης», «δεν ήθελα να περάσω την εμπειρία των πανελληνίων ξανά», «η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς μου δε μου έδινε άλλη επιλογή») οι περισσότεροι επιθυμούσαν να εργαστούν αλλά όχι απαραίτητα ως κοινωνικοί λειτουργοί. Σε παλαιότερη έρευνα στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας (Papadaki, 1999) είχε και πάλι βρεθεί ότι οι λόγοι για τους οποίους οι φοιτητές/τριες αποφάσισαν να αποφοιτήσουν από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας σχετίζονταν με τα σχέδια των φοιτητών/τριων για το τι θα έκαναν μετά την αποφοίτησή τους. Όπως σχολιάζει και η Papadaki (1999) μοιάζει δυσοίωνο να υπάρχει ένας αρκετά μεγάλος αριθμός φοιτητών/τριων Κοινωνικής Εργασίας που δεν φαίνεται ταυτισμένος με το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού και δεν ενδιαφέρεται να ασχοληθεί με αυτό στο μέλλον.

Επίσης με τη βοήθεια του χ^2 βρήκαμε ότι το τι επιθυμούσαν οι φοιτητές/τριες να κάνουν μετά την αποφοίτησή τους διαφοροποιούνταν σημαντικά ανάλογα με το τμήμα φοίτησης. Οι περισσότεροι φοιτητές/τριες από όσους θα ήθελαν να αποκτήσουν ένα μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση ή σε συναφές πεδίο φοιτούσαν στο Α. Ε. Ι.. Αντίθετα οι περισσότεροι από όσους ήθελαν να εργαστούν μετά την αποφοίτησή τους αλλά όχι απαραίτητα ως Κοινωνικοί Λειτουργοί φοιτούσαν στο Τ. Ε. Ι.. Η διαφορά αυτή μπορεί να εξηγηθεί με ποικίλους τρόπους. Κατ' αρχήν σίγουρα η διαφορά κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των φοιτητών/τριων των δύο τμημάτων παίζει κάποιο ρόλο στα σχέδια τους για μετά την αποφοίτηση. Ενδεχομένως οι φοιτητές/τριες του Α. Ε. Ι. να έχουν μεγαλύτερη οικονομική άνεση κι έτσι να μη χρειάζεται ακόμη να εργαστούν, αντίθετα με τους

φοιτητές/τριες του Τ. Ε. Ι. που ίσως αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη συνέχιση των σπουδών τους χωρίς να το θέλουν. Επίσης ίσως και πάλι τα σχέδια των φοιτητών/τριων να διαφοροποιούνται εξαιτίας της αβεβαιότητας για επιτυχία που έχουν συνήθως οι φοιτητές/τριες των Τ. Ε. Ι., που προέρχονται από χαμηλότερες κοινωνικές τάξεις με γονείς χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου. Η αυτοεκτίμηση και η ένταση των φιλοδοξιών που διαμορφώνουν τα άτομα επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τη γονική ενθάρρυνση, η οποία έχει θετική σχέση με το μορφωτικό και το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των γονέων (Βίκη & Παπάνης, 2007· Banks,1987).

iv. Προσδοκίες οικογένειας

Θέλαμε επιπλέον να διερευνήσουμε τις προσδοκίες της οικογένειας όσον αφορά στην επιλογή επαγγέλματος των παιδιών τους. Προέκυψε λοιπόν πως και στα δύο τμήματα σχεδόν οι μισοί από τους γονείς ήθελαν τα παιδιά τους να σπουδάσουν ότι αυτά επιθυμούσαν. Οι άλλοι μισοί ήθελαν τα παιδιά τους είτε να αποκτήσουν ένα οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης είτε να εισαχθούν σε κάποιο Α.Ε.Ι. . Μόνο ένα ελάχιστο ποσοστό γονέων (3% για το Α.Ε.Ι. και 4% για το Τ.Ε.Ι.) ήθελαν τα παιδιά τους να τελειώσουν το λύκειο και εργαστούν. Γίνεται φανερό λοιπόν πόσο σημαντική είναι για την ελληνική οικογένεια η απόκτηση ενός πτυχίου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, φτάνοντας τα όρια του «εκπαιδευτικού φετιχισμού» (Κυρίδης, 1997). Επιπλέον και στα δύο τμήματα η απόλυτη πλειοψηφία των γονέων (72% στο Α.Ε.Ι. και 82% στο Τ.Ε.Ι.) είχαν θετική αντίδραση για το τμήμα στο οποίο πέτυχαν οι φοιτητές/τριες.

Παρατηρήθηκε δε μια στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ του τμήματος φοίτησης και της αντίδρασης της οικογένειας σχετικά με την εισαγωγή των φοιτητών/τριων στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης. Ενώ η απόλυτη πλειοψηφία των οικογενειών που είχαν ουδέτερη αντίδραση έχουν παιδιά που φοιτούν στο Α.Ε. Ι., οι οικογένειες φοιτητών/τριων του Τ. Ε. Ι. ήταν η πλειοψηφία από όσους είχαν θετική ή αρνητική αντίδραση. Το μεγάλο ποσοστό θετικής αντίδρασης στις οικογένειες των φοιτητών/τριων Τ.Ε.Ι. θα μπορούσε να εξηγηθεί από το γεγονός ότι ένα σημαντικό ποσοστό των γονέων αυτών (21%) ήθελε τα παιδιά να πάρουν ένα οποιοδήποτε πτυχίο, ενώ το 5% επιθυμούσε να περάσουν σε Τ.Ε.Ι. Κατ' αυτήν την έννοια, η εισαγωγή τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης ήταν κάτι θετικό. Το γεγονός ότι οι οικογένειες φοιτητών/τριων Τ.Ε.Ι. αποτελούν την πλειοψηφία και σε όσους είχαν αρνητική αντίδραση, μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι ένα σημαντικό ποσοστό των γονιών (17%) επιθυμούσε τα παιδιά τους να εισαχθούν σε Α.Ε.Ι., επομένως η εισαγωγή του παιδιού τους στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. ήταν γι' αυτούς κάτι αρνητικό.

v. Διερεύνηση αξιών

Οι φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. αλλά και του Α.Ε.Ι. ιεράρχησαν στις 3 πρώτες θέσεις δύο ενδογενείς αξίες εργασίας («συμβολή στην βοήθεια των ανθρώπων», «συμβολή στην βελτίωση

των κοινωνικών συνθηκών») και μια εξωγενή αξία εργασία («ικανοποιητικός μισθός»). Όμως θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι οι φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι. ιεράρχησαν στην πρώτη θέση την εξωγενή αξία «ικανοποιητικός μισθός» (μέσος όρος: 4,5) ενώ οι φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. ιεράρχησαν στην πρώτη θέση την ενδογενή αξία «συμβολή στη βοήθεια των ανθρώπων» (μέσος όρος: 4,57). Όσο αφορά στους φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. ο τελικός μέσος όρος των ενδογενών διαστάσεων εργασίας για τους φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. είναι 4,36 και ο τελικός μέσος όρος των εξωγενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,03. Όσο αφορά στους φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι., ο τελικός μέσος όρος των ενδογενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,35 και ο τελικός μέσος όρος των εξωγενών διαστάσεων εργασίας είναι 4,26. Ένα πρώτο σχόλιο σε σχέση με τα παραπάνω είναι ότι οι φοιτητές/τριες και του ΤΕΙ και του ΑΕΙ τείνουν να ιεραρχούν λίγο ψηλότερα τις ενδογενείς αξίες. Η τάση αυτή παρατηρείται περισσότερο στους φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι.. Όμως επειδή γενικά τόσο στους φοιτητές/τριες του Τ.Ε.Ι. όσο και στους φοιτητές/τριες του Α.Ε.Ι. η διαφορά των μέσων όρων ενδογενών και εξωγενών αξιών δεν είναι μεγάλη, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι αξιολογούν υψηλά και τις ενδογενείς και τις εξωγενείς αξίες.

vi. Προτάσεις

Ένας σημαντικός αριθμός φοιτητών/τριων έδειξαν να μην ταυτίζονται ούτε με τις σπουδές ούτε με το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας. Αφ' ενός θα άφηναν την Κοινωνική Εργασία για κάποιο άλλο τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και αφ' ετέρου στο μέλλον δεν επιθυμούν να απασχοληθούν απαραίτητα ως Κοινωνικοί Λειτουργοί ή να κάνουν κάποιο μεταπτυχιακό σχετικά με τον τομέα αυτό. Το δείγμα της παρούσας έρευνας αποτελούνταν από φοιτητές/τριες που βρίσκονταν από το 2^ο έτος φοίτησης τους και μετά. Θα ήταν ενδιαφέρον σε μελλοντικές έρευνες να διερευνηθεί α) αν αυτή η τάση εξακολουθεί να υπάρχει όταν οι φοιτητές/τριες είναι προς το τέλος των σπουδών τους, και β) εάν και ποιοι παράγοντες κατά την διάρκεια των σπουδών τους στα τμήματα Τ.Ε.Ι. και Α.Ε.Ι. τους επηρεάζουν είτε θετικά είτε αρνητικά ως προς την ταύτιση τους με τις σπουδές και το επάγγελμα της κοινωνικής εργασίας. Αυτό θα ήταν πολύ χρήσιμο για όσους ενδιαφέρονται για την βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης στην κοινωνική εργασία· είναι όμως και πολύ σημαντικό όσον αφορά στην ποιότητα της παροχής υπηρεσιών, εφόσον δεν θέλουμε να προετοιμάζουμε μελλοντικούς επαγγελματίες που δεν ταυτίζονται με το επάγγελμα τους. Υπάρχει ωστόσο και κάτι πιο αισιόδοξο. Δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στην «ταύτιση των ερωτώμενων με τις σπουδές τους» και στην «σειρά επιλογής της Κοινωνικής Εργασίας». Αυτό σημαίνει ότι ακόμα και άτομα που δεν είχαν δηλώσει την Κοινωνική Εργασία ανάμεσα στις πρώτες επιλογές τους τώρα ταυτίζονται με τις σπουδές τους. Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε στο ότι όταν συμπλήρωναν το μηχανογραφικό δεν γνώριζαν τι πραγματικά είναι η Κοινωνική Εργασία (άρα δεν ήξεραν αν πραγματικά την επιθυμούν), είτε μέσα από εμπειρίες κατά την διάρκεια των σπουδών τους κατέληξε η Κοινωνική Εργασία να τους αρέσει.

Τέλος, μια και τα ποσοστά των φοιτητών/τριων που φάνηκαν να φοιτούν στην Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση λόγω συμβιβασμού κι όχι κατ' επιλογήν διαφοροποιούνται ανάλογα με το τμήμα φοίτησης, θα ήταν ενδιαφέρον να υπάρξει μια παρόμοια έρευνα που να αφορά όλα τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας της χώρας ώστε να αποκτήσουμε μια συνολική εικόνα για τους φοιτητές/τριες του κλάδου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βίκη, Α. & Παπάνης, Ε. (2007). *Το επάγγελμα των γονέων και η επαγγελματική επιλογή των παιδιών*. www.epapanis.blogspot.com [πρόσβαση 15 Φεβρουαρίου 2008]
2. Βίκη, Α. & Παπάνης, Ε. (2007). *Πορίσματα έρευνας για την επιλογή επαγγέλματος*. www.epapanis.blogspot.com [πρόσβαση 15 Φεβρουαρίου 2008]
3. Βίκη, Α. & Παπάνης, Ε. (2007). *Η επίδραση του φύλου των μαθητών και του μορφωτικού επιπέδου των γονέων τους στη διαμόρφωση επαγγελματικών τύπων*. www.epapanis.blogspot.com [πρόσβαση 15 Φεβρουαρίου 2008]
4. Γεωργιάκης, Ηλ. (2008). *Πρωταθλήτρια Ευρώπης στην ανεργία των νέων η Ελλάδα*, ΤΑ ΝΕΑ, www.tanea.gr, [πρόσβαση 22 Μαΐου 2008].
5. Καλλινικάκη Θ. (1998) *Κοινωνική Εργασία Εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
6. Κασιμάτη, Κ.(1998). *Έρευνα για τα κοινωνικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης. Μελέτη Ι- Η επιλογή του επαγγέλματος*. 3^η έκδοση Αθήνα: Ε. Κ. Κ. Ε.
7. Κασιμάτη, Κ.(1989). *Επιλογή επαγγέλματος: Μύθος ή πραγματικότητα*; Αθήνα: Ε. Κ. Κ. Ε.
8. Κάτσικας, Χ. & Καβαδίας, Γ. (1998). *Η κρίση του σχολείου και της εκπαιδευτικής πολιτικής: μια κριτική των εκπαιδευτικών αλλαγών (1990- 1997)*. Αθήνα: Gutenberg.
9. Κάτσικας, Χ. & Καβαδίας, Γ. (1996). *Η ελληνική εκπαίδευση στον ορίζοντα του 2000: εκπαιδευτικοί, μαθητές και σχολική πραγματικότητα*. Αθήνα: Gutenberg.
10. Κάτσικας, Χ. & Καβαδίας, Γ. (1994). *Η ανισότητα στην ελληνική εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
11. Κοντογιαννοπούλου - Πολυδωρίδη, Γ. (1995) *Κοινωνιολογική ανάλυση της ελληνικής εκπαίδευσης. Οι εισαγωγικές εξετάσεις*. Αθήνα, Gutenberg.
12. Κοσμά, Κ. (2008). *Πρωταθλήτρια στην ανεργία νέων γυναικών με πτυχίο ΑΕΙ ή ΤΕΙ η Ελλάδα*, ΕΘΝΟΣ www.ethnos.gr, [πρόσβαση 22 Μαΐου 2008].
13. Κυρίδης, Α. (1997). *Η ανισότητα στην ελληνική εκπαίδευση και η πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο (1955- 1985)*. Αθήνα: Gutenberg.
14. Λαμπίρη, Ι. – Παναγιωτόπουλος, Ν. (1994) *Κοινωνιολογία της παιδείας του Pierre Bourdieu*. Αθήνα: Καρδαμίτσα- Δελφίνι.
15. Λιανός, Θ. (1997). *Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση*, ΤΟ ΒΗΜΑ, Σελ.: Α15 www.tovima.dolnet.gr, [πρόσβαση 5 Ιουλίου 2006]
16. Λιανός, Θ. (2001). *Η εισαγωγή στα Α. Ε. Ι.- Να σκεφθούμε σοβαρά το ενδεχόμενο αλλαγής του ισχύοντος συστήματος*; ΤΟ ΒΗΜΑ, Σελ.:Α15 www.tovima.dolnet.gr, [πρόσβαση 5 Ιουλίου 2006]
17. Μάστορας, Ν. (2001). *Σε άνοδο πάλι τα φροντιστήρια*, ΤΑ ΝΕΑ, σελ. Ν47. www.ta-nea.dolnet.gr [πρόσβαση 7 Ιουλίου 2006].
18. Ντούσκος Π. (1998). *Εκπαιδευτικό σύστημα και σύστημα αναπαραγωγής της ειδικευμένης εργατικής δύναμης. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1997 στην Ελλάδα*. Αθήνα: Gutenberg.
19. Παπαδάκη, Β. (1999). *«Καθοριστικοί παράγοντες για την επιλογή του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας»*. Κοινωνική Εργασία, τεύχος 55, σελ. 127- 134
20. Παπαδόπουλος, Λ. (1999). *Είναι η ισότητα εκπαιδευτικών ευκαιριών πραγματικότητα ή μύθος*; Κοινωνική Εργασία, τεύχος 55, σελ. 135-147.
21. Παπαματθαίου, Μ. (2001). *Η μεταρρύθμιση της μεταρρύθμισης – Οι επτά αλλαγές που άλλαξαν ριζικά το τοπίο στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. ΤΟ ΒΗΜΑ. Σελ.: Α28. www.tovima.dolnet.gr, [πρόσβαση 5 Ιουλίου 2006]
22. Πυργιωτάκη, Ι. (1986) *Κοινωνικοποίηση και εκπαιδευτικές ανισότητες*. Αθήνα: Γρηγόρη.
23. Ράπη, Σ. (2001). *ΑΙΧΜΕΣ Με... Θεό και... γυμναστή επιτυγχάνεις σε ΤΕΙ και ΑΕΙ*. ΤΑ ΝΕΑ. www.ta-nea.dolnet.gr, [πρόσβαση 5 Ιουλίου 2006]

24. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων Δ/ση Οργάνωσης & Διεξαγωγής Εξετάσεων (1997) *Ενιαίο Λύκειο – Σύστημα Πρόσβασης Στην Ανώτατη Εκπαίδευση*, Αθήνα, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων.
25. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων Δ/ση Οργάνωσης & Διεξαγωγής Εξετάσεων (2001) *Ενιαίο Λύκειο – Σύστημα Πρόσβασης Στην Ανώτατη Εκπαίδευση*, Αθήνα, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων
26. Φραγκουδάκη, Α. (1985). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Παπαζήσης.
27. Εφημερίδα της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τεύχος Πρώτο – Αρ.φυλλου 23 . 26 Ιανουαρίου 1989
28. Εφημερίδα της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τεύχος Πρώτο –Αρ. Φύλλου 163 .4 Οκτώβρη 1994

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Alvesson, M. & Due Billing Yv. (1997). *Understanding Gender and organization*. U. K.: Sage.
2. Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall
3. Blau, P. M. (1994). *Structural contexts of opportunities*. Chicago: The University of Chicago Press.
4. Bradley, H. (1989). *Men's work, Women's work. A sociological History of the sexual division of Labour in Employment*. Oxford: Polity Press
5. Butler, A. C. (1990). "A re-evaluation of Social Work students' career interest". *Journal of Social Work Education*, 26 (1), p.45-56
6. Csikai, El. & Rosensky, C. (1997). "Social Work Idealism and students' perceived reasons for entering Social Work:.". *Journal of Social Work Education*, 33 (3), p.529- 538
7. Dominelli, L. (1997). *Sociology for Social Work*. U. K.: McMillan Press LTD
8. Gouvias, D. (1998) "The relation between unequal access to higher education and labour market structure: the case of Greece". *British Journal of Sociology of Education*, 19(3), p.28-37
9. Lewis Rompf, E. & Roysse, D. (1994). "Choice of Social Work as a career". *Journal of Social Work Education* 30 (2), p. 163-171
10. Lorber, J. (1994). *Paradoxes of gender*. New Haven and London: Yale University Press
11. Liff, S. (x.x). *Gender relations in the construction of jobs*. Mcneil, M. (1987). *Gender and expertise*. London: Free association Books.
12. Papadaki, V. (1999). "Choosing to study social work: Students' views in Heraklion, Greece". Umeå: Umeå University
13. Papadaki, V. (2001). "Studying social work: choice or compromise? Students' views in a social work school in Greece". *Social Work Education*, 20 (1) p. 137-147.
14. Papadaki, E. (2005). *High job demands, low job control, low support. Social work practice realities in public social services in Crete*. Umeå: Umeå University
15. Papadaki, V. & Nygren, L. (2006) "I'll carry this experience with me throughout my studies and my future career.": *Practice tutorials and students views on Social Work in Iraklio, Greece.*" *Social Work Education*, 25(7), p.710-722
16. Reskin, B. & Padavic, I. (1994). *Women and men at work*. Thousands Oaks ,CA: Pine Forge Press
17. Rubin, A., Johnson, P. J. & DeWeaver, K.L. (1986) "Direct practice interest of the MSW students: changes from entry to graduation". *Journal of Social Work Education*, 22 (2), p. 98-108

18. Russel, R., Gill, P., Coyne, A. & Woody, J. (1993). "Dysfunction in the family of origin of MSW and other graduate students". *Journal of Social Work Education*, 29 (1) p. 121- 129
19. Vincent, G. (1996) "*Why ever do we do it? Unconscious motivation in choosing Social Work as a career*". *Journal of Social Work Practice*, 10 (1), p.63-69
20. Watson, T. (1995). *Sociology, work and industry*. London: Routledge.
21. Yael, En. (1998). "*Why are they different? Background occupational choice, institutional selection and attitudes of Social Work students*". *Journal of Social Work Education*, 24(2), p. 165-174

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Banks, O. (1987) Η κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, μετάφρ. Δαρβέρης Τ. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. <http://www.edra.gr>
2. <http://www.teicrete.gr>
3. <http://www.ypepth.gr>
4. <http://www.duth.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Ερωτηματολόγιο προς τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης

Α' Ατομικά στοιχεία

1. Φύλο
α. Άνδρας β. γυναίκα

2. Ηλικία
α. 18- 21 β. 22-25 γ. 26-29 δ. 30+

3. Έτος σπουδών
α. Δεύτερο έτος
β. Τρίτο έτος
γ. Τέταρτο έτος
δ. Άλλο.....

Β' Οικογενειακά στοιχεία

4. Μορφωτικό επίπεδο γονέων

Επίπεδο εκπαίδευσης	Πατέρας	Μητέρα
1. Καμία τάξη δημοτικού		
2. Λίγες τάξεις δημοτικού		
3. Απόφοιτος δημοτικού		
4. Απόφοιτος γυμνασίου		
5. Απόφοιτος λυκείου ή Τ.Ε.Ε.		
6. Απόφοιτος Α.Ε.Ι.		
7. Απόφοιτος Τ.Ε.Ι.		
8. Μεταπτυχιακές σπουδές		

5. Ποια είναι η κύρια απασχόληση των γονιών σας; (εάν είναι συνταξιούχοι, παρακαλούμε δώστε την κύρια απασχόληση πριν τη συνταξιοδότηση)

	Πατέρας	Μητέρα
α. Ανώτερα διευθυντικά στελέχη δημοσίου τομέα		
β. Ανώτερα διευθυντικά στελέχη ιδιωτικού τομέα		
γ. Μεσαία στελέχη δημοσίου τομέα		
δ. Μεσαία στελέχη ιδιωτικού τομέα		
ε. Κατώτερα στελέχη δημοσίου τομέα		
στ. Κατώτερα στελέχη ιδιωτικού τομέα		
ζ. Ελεύθεροι επαγγελματίες σε επιστημονικά, καλλιτεχνικά επαγγέλματα		
η. Ελεύθεροι επαγγελματίες σε τεχνικής φύσεως επαγγέλματα		
θ. Έμποροι, βιομήχανοι, επιχειρηματίες		
ι. Μικροέμποροι, βιοτέχνες		
κ. Γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς		
λ. Ανειδίκευτοι εργάτες		
μ. Εξειδικευμένοι εργάτες		
ν. Άνεργοι		
ξ. Οικιακή απασχόληση		
ο. Άλλο (αναφέρατε τι)		

6. Σε ποια περιοχή διαμένετε με την οικογένεια σας τα περισσότερα χρόνια της ζωής σας;
- Χωριό ως 2000 κατοίκους
 - Πόλη ως 10000 κατοίκους
 - Πόλη ως 50000 κατοίκους
 - Πόλη πάνω από 50000 κατοίκους
 - Αθήνα /Θεσσαλονίκη

Γ' Σχέση επιλογής επαγγέλματος Κοινωνικής Εργασίας και εκπαιδευτικού συστήματος

7. Μπήκατε στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας μέσω:
- Πανελλήνιων εξετάσεων από γενικό λύκειο
 - Πανελλήνιων εξετάσεων από ενιαίο λύκειο
 - Πανελληνίων εξετάσεων μέσω Τ.Ε.Ε
 - Κατατακτηρίων εξετάσεων
 - Άλλο.....
8. Υπήρξε άλλη ανεπιτυχής προσπάθεια για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση;
- Ναι
 - Όχι
9. Σε ποια σειρά προτίμησης ήταν το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας;
- Πρώτη επιλογή
 - Στις πέντε πρώτες επιλογές
 - Στις μεσαίες επιλογές
 - Στις τελευταίες επιλογές
10. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η εισαγωγή σας στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ήταν τυχαία;
- Σε μεγάλο βαθμό
 - Ως ένα βαθμό
 - καθόλου
11. Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα, συνήθως οδηγεί τους μαθητές να σπουδάσουν διαφορετικό επάγγελμα από αυτό που επιθυμούν.
- Συμφωνώ απόλυτα
 - Μάλλον συμφωνώ
 - Δεν έχω γνώμη
 - Μάλλον διαφωνώ
 - Διαφωνώ απόλυτα
12. Όταν περάσατε στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας γνωρίζατε το περιεχόμενο του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας
- Γνώριζα επαρκώς τι κάνει ο Κοινωνικός Λειτουργός
 - Είχα αρκετές πληροφορίες για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού
 - Είχα μικρή πληροφόρηση για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού
 - Δεν είχα καθόλου πληροφόρηση
13. Ποιες ήταν οι πηγές πληροφόρησής σας για το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας;
- Επαγγελματικός προσανατολισμός
 - Οικογενειακό/ Συγγενικό περιβάλλον
 - Φιλικό περιβάλλον
 - Μ. Μ. Ε.
 - Κοινωνικός Λειτουργός που γνώριζα
 - Άλλο.....

14. Αξιολογείστε την επάρκεια των γνώσεων που πήρατε από μάθημα του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

- α. Πλήρης
- β. Ικανοποιητική
- γ. Μέτρια
- δ. Μικρή
- ε. Καθόλου

15. Με ποια μέθοδο διαβάσατε;

- α. Μόνος/ η μου
- β. Φροντιστήριο
- γ. Ιδιαίτερα μαθήματα
- δ. Φροντιστήριο και ιδιαίτερα μαθήματα

16. Αξιολογείστε τη σημαντικότητα που είχαν για εσάς τα παρακάτω κριτήρια στην ιεράρχηση των τμημάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού. (1=Καθόλου σημαντικό, 2= Λίγο σημαντικό, 3= Μέτρια σημαντικό, 4= Σημαντικό, 5= Πολύ σημαντικό)

	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Μέτρια σημαντικό	Σημαντικό	Πολύ σημαντικό
α. Ενδιαφέρον για τα συγκεκριμένα επαγγέλματα					
β. Η τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών					
γ. Οι βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσα					
δ. Η επαγγελματική αποκατάσταση					
ε. Οι οικονομικές δυνατότητες της οικογένειάς μου					
στ. Οι προσδοκίες των γονέων					
ζ. Η επιθυμία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση					

- 17.** Διαλέξατε να αποφοιτήσετε από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας κυρίως γιατί:
(Επιλέξτε μόνο μία απάντηση)
- α. Θεωρώ ότι η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για μένα
 - β. Επιθυμώ ν έχω πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
 - γ. Δεν θα ήθελα να περάσω την εμπειρία των πανελληνίων ξανά
 - δ. Η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς μου δεν μου έδινε άλλη επιλογή
 - ε. Άλλη απάντηση.....
- 18.** Αν σας δινόταν η ευκαιρία να φοιτήσετε σε τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τι θα κάνατε;
- α. Θα εξακολουθούσα τη φοίτησή μου στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας
 - β. Θα φοιτούσα σε κάποιο τμήμα Πανεπιστημίου
(αναφέρατε ποιο:.....)
 - γ. Θα φοιτούσα σε άλλο τμήμα του Τ.Ε.Ι.
(αναφέρατε ποιο:.....)
- 19.** Μετά την αποφοίτησή σας θα σας άρεσε:
- α. Να δουλέψετε ως Κοινωνικός Λειτουργός
 - β. Να δουλέψετε όχι απαραίτητα ως Κοινωνικός Λειτουργός
 - γ. Να κάνετε μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία
 - δ. Να κάνετε μεταπτυχιακό σε συναφές πεδίο με την Κοινωνική Εργασία
 - ε. Άλλο.....

Δ' Προσδοκίες οικογένειας

- 20.** Ποιες ήταν οι προσδοκίες της οικογένειάς σας;
- α. Εισαγωγή σε Α.Ε.Ι.
 - β. Εισαγωγή σε Τ.Ε.Ι.
 - γ. Ήθελαν να αποκτήσω ένα οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
 - δ. Ήθελαν να σπουδάσω ότι εγώ επιθυμώ
 - ε. Ήθελαν να τελειώσω το λύκειο και να βρω εργασία
 - στ Άλλο.....
- 21.** Ποια ήταν η αντίδραση της οικογένειά σας όταν πετύχατε στο τμήμα της Κοινωνικής Εργασίας;
- α. Ήταν θετικοί, οι γονείς με ενθάρρυναν να φοιτήσω στο τμήμα
 - β. Ήταν αρνητικοί, οι γονείς μου θα ήθελαν να ξαναπροσπαθήσω
 - γ. Η στάση τους ήταν ουδέτερη
 - δ. Άλλο.....

Ε' Διερεύνηση αξιών

22. Πόσο σημαντικές είναι για σας οι παρακάτω διαστάσεις εργασίας (1=Καθόλου σημαντικό, 2= Λίγο σημαντικό, 3= Μέτρια σημαντικό, 4= Σημαντικό, 5= Πολύ σημαντικό)

	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Μέτρια σημαντικό	Σημαντικό	Πολύ σημαντικό
α. Να συμβάλλει στη βοήθεια των ανθρώπων					
β. Να συμβάλλει στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών					
γ. Να παρέχει μονιμότητα					
δ. Να παρέχει δυνατότητα για προαγωγή					
ε. Να είναι ανθρωποκεντρική					
στ. Να παρέχει ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας					
ζ. Μέσω της εργασίας να υπάρχει η δυνατότητα αυτοεκπλήρωσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων					
η. Να παρέχει ικανοποιητικό μισθό					

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Ερωτηματολόγιο προς τους φοιτητές/τριες του τμήματος Κοινωνικής Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής

Α' Ατομικά στοιχεία

1. Φύλο
α. Άνδρας β. γυναίκα

2. Ηλικία
α. 18- 21 β. 22-25 γ. 26-29 δ. 30+

3. Έτος σπουδών
α. Δεύτερο έτος
β. Τρίτο έτος
γ. Τέταρτο έτος
δ. Άλλο.....

Β' Οικογενειακά στοιχεία

4. Μορφωτικό επίπεδο γονέων

Επίπεδο εκπαίδευσης	Πατέρας	Μητέρα
1. Καμία τάξη δημοτικού		
2. Λίγες τάξεις δημοτικού		
3. Απόφοιτος δημοτικού		
4. Απόφοιτος γυμνασίου		
5. Απόφοιτος λυκείου ή Τ.Ε.Ε.		
6. Απόφοιτος Α.Ε.Ι.		
7. Απόφοιτος Τ.Ε.Ι.		
8. Μεταπτυχιακές σπουδές		

5. Ποια είναι η κύρια απασχόληση των γονιών σας; (εάν είναι συνταξιούχοι, παρακαλούμε δώστε την κύρια απασχόληση πριν τη συνταξιοδότηση)

	Πατέρας	Μητέρα
α. Ανώτερα διευθυντικά στελέχη δημοσίου τομέα		
β. Ανώτερα διευθυντικά στελέχη ιδιωτικού τομέα		
γ. Μεσαία στελέχη δημοσίου τομέα		
δ. Μεσαία στελέχη ιδιωτικού τομέα		
ε. Κατώτερα στελέχη δημοσίου τομέα		
στ. Κατώτερα στελέχη ιδιωτικού τομέα		
ζ. Ελεύθεροι επαγγελματίες σε επιστημονικά, καλλιτεχνικά επαγγέλματα		
η. Ελεύθεροι επαγγελματίες σε τεχνικής φύσεως επαγγέλματα		
θ. Έμποροι, βιομήχανοι, επιχειρηματίες		
ι. Μικροέμποροι, βιοτέχνες		
κ. Γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς		
λ. Ανεπίδημοι εργάτες		
μ. Εξειδικευμένοι εργάτες		
ν. Άνεργοι		
ξ. Οικιακή απασχόληση		
ο. Άλλο (αναφέρατε τι)		

6. Σε ποια περιοχή διαμένετε με την οικογένεια σας τα περισσότερα χρόνια της ζωής σας;
- α. Χωριό ως 2000 κατοίκους
 - β. Πόλη ως 10000 κατοίκους
 - γ. Πόλη ως 50000 κατοίκους
 - δ. Πόλη πάνω από 50000 κατοίκους
 - ε. Αθήνα /Θεσσαλονίκη

Γ' Σχέση επιλογής επαγγέλματος Κοινωνικής Διοίκησης/ Κοινωνικής Εργασίας και εκπαιδευτικού συστήματος

7. Μπήκατε στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης μέσω:

- α. Πανελλήνιων εξετάσεων από γενικό λύκειο
- β. Πανελλήνιων εξετάσεων από ενιαίο λύκειο
- γ. Κατατακτηρίων εξετάσεων
- δ. Άλλο.....

8. Υπήρξε άλλη ανεπιτυχής προσπάθεια για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση;

- α. Ναι β. Όχι

9. Σε ποια σειρά προτίμησης ήταν το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης;

- α. Πρώτη επιλογή
- β. Στις πέντε πρώτες επιλογές
- γ. Στις μεσαίες επιλογές
- δ. Στις τελευταίες επιλογές

10. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η εισαγωγή σας στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης ήταν τυχαία;

- α. Σε μεγάλο βαθμό β. Ως ένα βαθμό γ. καθόλου

11. Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα, συνήθως οδηγεί τους μαθητές να σπουδάσουν διαφορετικό επάγγελμα από αυτό που επιθυμούν.

- α. Συμφωνώ απόλυτα
- β. Μάλλον συμφωνώ
- γ. Δεν έχω γνώμη
- δ. Μάλλον διαφωνώ
- ε. Διαφωνώ απόλυτα

12. Όταν περάσατε στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης γνωρίζατε το περιεχόμενο του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας

- α. Γνώριζα επαρκώς τι κάνει ο Κοινωνικός Λειτουργός
- β. Είχα αρκετές πληροφορίες για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού
- γ. Είχα μικρή πληροφόρηση για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού
- δ. Δεν είχα καθόλου πληροφόρηση

13. Ποιες ήταν οι πηγές πληροφόρησής σας για το επάγγελμα της Κοινωνικής Εργασίας/ Κοινωνικής Διοίκησης;

- α. Επαγγελματικός προσανατολισμός
- β. Οικογενειακό/ Συγγενικό περιβάλλον
- γ. Φιλικό περιβάλλον
- δ. Μ. Μ. Ε.
- ε. Κοινωνικός Λειτουργός/ στέλεχος Κοινωνικής Διοίκησης που γνώριζα

στ. Άλλο.....

14. Αξιολογείτε την επάρκεια των γνώσεων που πήρατε από μάθημα του Σχολικού
Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

- α. Πλήρης
- β. Ικανοποιητική
- γ. Μέτρια
- δ. Μικρή
- ε. Καθόλου

15. Με ποια μέθοδο διαβάσατε;

- α. Μόνος/ η μου
- β. Φροντιστήριο
- γ. Ιδιαίτερα μαθήματα
- δ. Φροντιστήριο και ιδιαίτερα μαθήματα

16. Αξιολογείστε τη σημαντικότητα που είχαν για εσάς τα παρακάτω κριτήρια στην ιεράρχηση των τμημάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού. (1=Καθόλου σημαντικό, 2= Λίγο σημαντικό, 3= Μέτρια σημαντικό, 4= Σημαντικό, 5= Πολύ σημαντικό)

	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Μέτρια σημαντικό	Σημαντικό	Πολύ σημαντικό
α. Ενδιαφέρον για τα συγκεκριμένα επαγγέλματα					
β. Η τοποθεσία εγκατάστασης των σχολών					
γ. Οι βάσεις των τμημάτων των προηγούμενων ετών σε συνδυασμό με τους βαθμούς που συγκέντρωσα					
δ. Η επαγγελματική αποκατάσταση					
ε. Οι οικονομικές δυνατότητες της οικογένειάς μου					
στ. Οι προσδοκίες των γονέων					
ζ. Η επιθυμία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση					

17. Διαλέξατε να αποφοιτήσετε από το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης κυρίως γιατί:

(Επιλέξτε μόνο μία απάντηση)

- α. Θεωρώ ότι η Κοινωνική Εργασία είναι το κατάλληλο επάγγελμα για μένα
- β. Επιθυμώ να έχω πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- γ. Δεν θα ήθελα να περάσω την εμπειρία των πανελληνίων ξανά
- δ. Η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς μου δεν μου έδινε άλλη επιλογή
- ε. Άλλη απάντηση.....

18. Αν σας δινόταν η ευκαιρία να φοιτήσετε σε τμήμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τι θα κάνατε;

- α. Θα εξακολουθούσα τη φοίτησή μου στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης
- β. Θα φοιτούσα σε κάποιο άλλο τμήμα Πανεπιστημίου
(αναφέρατε ποιο:.....)
- γ. Θα φοιτούσα σε κάποιο τμήμα του Τ.Ε.Ι.
(αναφέρατε ποιο:.....)

19. Μετά την αποφοίτησή σας θα σας άρεσε:

- α. Να δουλέψετε ως Κοινωνικός Λειτουργός
- β. Να δουλέψετε όχι απαραίτητα ως Κοινωνικός Λειτουργός/ στέλεχος Κοινωνικής Διοίκησης
- γ. Να κάνετε μεταπτυχιακό στην Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση
- δ. Να κάνετε μεταπτυχιακό σε συναφές πεδίο με την Κοινωνική Εργασία/ Κοινωνική Διοίκηση
- ε. Άλλο.....

Δ' Προσδοκίες οικογένειας

20. Ποιες ήταν οι προσδοκίες της οικογένειάς σας;

- α. Εισαγωγή σε Α.Ε.Ι.
- β. Εισαγωγή σε Τ.Ε.Ι.
- γ. Ήθελαν να αποκτήσω ένα οποιοδήποτε πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- δ. Ήθελαν να σπουδάσω ότι εγώ επιθυμώ
- ε. Ήθελαν να τελειώσω το λύκειο και να βρω εργασία
- στ Άλλο.....

21. Ποια ήταν η αντίδραση της οικογένειά σας όταν πετύχατε στο τμήμα της Κοινωνικής Εργασίας;

- α. Ήταν θετικοί, οι γονείς με ενθάρρυναν να φοιτήσω στο τμήμα
- β. Ήταν αρνητικοί, οι γονείς μου θα ήθελαν να ξαναπροσπαθήσω
- γ. Η στάση τους ήταν ουδέτερη
- δ. Άλλο.....

Ε' Διερεύνηση αξιών

22. Πόσο σημαντικές είναι για σας οι παρακάτω διαστάσεις εργασίας (1=Καθόλου σημαντικό, 2= Λίγο σημαντικό, 3= Μέτρια σημαντικό, 4= Σημαντικό, 5= Πολύ σημαντικό)

	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Μέτρια σημαντικό	Σημαντικό	Πολύ σημαντικό
α. Να συμβάλλει στη βοήθεια των ανθρώπων					
β. Να συμβάλλει στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών					
γ. Να παρέχει μονιμότητα					
δ. Να παρέχει δυνατότητα για προαγωγή					
ε. Να είναι ανθρωποκεντρική					
στ. Να παρέχει ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας					
ζ. Μέσω της εργασίας να υπάρχει η δυνατότητα αυτοεκπλήρωσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων					
η. Να παρέχει ικανοποιητικό μισθό					

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

1. Αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία
Εισαγωγή στην Ψυχολογία
Κοινωνική Πολιτική
Συγγραφή Επιστημονικής Εργασίας/Πληροφορική I
Δίκαιο

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Επικοινωνία και Συνέντευξη
Κοινωνιολογία των Θεσμών
Κλινική Ψυχολογία
Πληροφορική II
Πολιτική Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας
Οικογενειακή Πολιτική

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Θεωρία - Δεοντολογία Γενικής Κοινωνικής Εργασίας
Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων και Παιδιών-Εφήβων
Κοινωνική Εργασία με Ομάδες - Μέσα Προγράμματος
Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες
Παραπτωματικότητα: Πρόληψη-Αντιμετώπιση

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Μεθοδολογία Γενικής Κοινωνικής Εργασίας
Κοινοτική Εργασία
Στατιστική
Δια-πολιτισμική Κοινωνική Εργασία
Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια
Πρακτική άσκηση-Εποπτεία

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Μεθοδολογία Κοινωνικής Έρευνας

Κοινοτική Εργασία και Μέθοδοι παρέμβασης

Κλινική Κοινωνική Εργασία

Κοινωνική Οργάνωση και Διοίκηση

Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην Κοινωνική Εργασία

Πρακτική άσκηση-Εποπτεία II

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα

Εκτίμηση Αναγκών και Κοινωνικός Σχεδιασμός

Κοινωνική Εργασία και Φροντίδα υγείας

Συμβουλευτική Οικογένειας-Παρέμβαση Κοιν. Εργασίας σε Κρίση

Τοπική Αυτοδιοίκηση και Κοινωνική Πολιτική

European Social Policy

Πρακτική άσκηση-Εποπτεία III

Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Σεμινάριο Τελειοφοίτων

Ορολογία Ξένης Γλώσσας

Κοινωνική Εργασία με Ηλικιωμένα και Ανάπηρα άτομα

Συμβουλευτική Παιδιών-Εφήβων

Θέματα Φύλου και Ισότητας

Παρέμβαση σε Κοινωνικά Αποκλεισμένες Ομάδες

Πρακτική άσκηση-Εποπτεία IV

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Πρακτική άσκηση στο Επάγγελμα

Πτυχιακή Εργασία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Κομοτηνής

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική και Διοίκηση

Εισαγωγή στην Θεωρία και Πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας

Ιστορία των Μορφών Κοινωνικής Πρόνοιας και Κοινωνικής Πολιτικής

Οργάνωση και Δυναμική της Κοινωνίας

Εισαγωγή στην Οικονομική Θεωρία και Πολιτική 1

Εισαγωγή στο Δημόσιο Δίκαιο

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Εισαγωγή στην Οικονομική Θεωρία & Πολιτική 2

Εισαγωγή στις Μεθόδους της Κοινωνικής Έρευνας

Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους (Συνταγματικό Δίκαιο 1)

Εγκληματολογία και Αντιεγκληματική Πολιτική

Το Θεσμικό Πλαίσιο της Κοινωνικής Προστασίας

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Δημόσια Οικονομική 1

Οργάνωση και Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης (Διοικητικό Δίκαιο 1)

Εκτίμηση Αναγκών και Μέθοδοι Ποιοτικής Έρευνας

Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ελλάδας (19^{ος} και 20^{ος} αιώνας)

Θεωρίες Κοινωνικής Μεταβολής και Κοινωνικής Ανάπτυξης

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κοινωνική Στατιστική(περιγραφική στατιστική)

Ανάλυση της Κοινωνικής Πολιτικής 1 Σχεδιασμός, Εφαρμογή /Ελεγχος, Αξιολόγηση

Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική

Συγκριτική Κοινωνική Πολιτική

Ατομικά Κοινωνικά Δικαιώματα (Συνταγματικό Δίκαιο 2)

Κοινοτική Εργασία

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κατεύθυνση Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής

Ανάλυση της Κοινωνικής Πολιτικής 2. Αξιολόγηση Προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής

Συστήματα Κοινωνικής Ασφάλειας

Ο έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης (Διοικητικό Δίκαιο 2)

Δίκαιο της Κοινωνικής Ασφάλειας

Κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας

Δίκαιο και Παραβατικότητα Ανηλίκων

Κοινωνική Εργασία σε Πολυπολιτισμικές Κοινωνίες

Η Διαγνωστική Εκτίμηση

Συμβουλευτική

Πρακτική Άσκηση 1 – Εποπτεία Π.Α.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κατεύθυνση Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής

Κοινωνική Δημογραφία

Σωφρονιστικό Σύστημα και Κοινωνική Πολιτική

Μετανάστευση και Μεταναστευτική Πολιτική

Η Κινητικότητα του Ανθρώπινου Δυναμικού στον Ευρωπαϊκό Χώρο

Πολιτική Υγείας

Κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας

Κοινωνική Εργασία στο Χώρο της Υγείας

Κοινοτική Εργασία και Μειονότητες

Συγκριτική Κοινωνική Εργασία

Κοινωνική Εργασία με Ομάδες

Κοινωνική Φροντίδα Οικογένειας – Παιδιού

Πρακτική Άσκηση 2 – Εποπτεία Π.Α.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κατεύθυνση Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής

Δημοσιονομικοί Θεσμοί – Κοινωνικές Δαπάνες και ο Έλεγχός τους

Οικονομικά της Κοινωνικής Προστασίας

Οργάνωση και Διοίκηση Κ.Υ.

Κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας

Κλινική Κ.Ε.- Παρέμβαση σε Κρίση
Ψυχοπαθολογία
Πρακτική Άσκηση 3- Εποπτεία Π.Α.

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

Κατεύθυνση Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής
Κοινωνικός Αποκλεισμός και Πολιτικές Κοινωνικής Ενσωμάτωσης
Περιβαλλοντική Πολιτική
Αγορές Εργασίας και Πολιτική Απασχόλησης
Θεσμοί και Πολιτικές του Τρίτου Τομέα

Κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας
Κοινωνική Ψυχολογία
Κοινωνική Εργασία με Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών
Πρακτική Άσκηση 4- Εποπτεία Π.Α.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Ιστορία Κοινωνιολογικών Θεωριών
Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία
Μετανάστευση ,ρατσισμός, ξενοφοβία
Κοινωνιολογία Αποκλίνουσας Συμπεριφοράς
Εξελικτική Ψυχολογία
Οργάνωση και Διοίκηση των Υπηρεσιών Υγείας
Συγκριτική Ανάλυση Συστημάτων Υγειονομικής Περίθαλψης
Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας
Κοινωνία της πληροφορίας και Προστασίας του Ατόμου
Ψυχολογία της επικοινωνίας
Κοινωνική Στατιστική 2
Κοινωνικά Κινήματα
Δημόσια Οικονομική 2
Συμβουλευτική
Σεμινάριο: Αστυνομία, Αστυνόμευση και Αστυνομική Συνεργασία
Σύγχρονες Τεχνολογίες και Δίκτυα Κοινωνικών Υπηρεσιών
Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας
Κοινωνική Εργασία στις Εξαρτήσεις
Ψυχολογία της Επικοινωνίας

Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων

Στατιστική ανάλυση δεδομένων

Οικογένεια, Φύλο και Κοινωνική Πολιτική

Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και Κοινωνικό Μάρκετινγκ 1